

Доклад
за оценка на степента на въздействие на
ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА
СУНГУРЛАРЕ
върху защитените зони от
Националната екологична мрежа

2018 г.

1 Анотация на Общия устройствен план на общината (ОУПО). Характеристика на предвижданите дейности. Информация за контакт с възложителя.

1.1 Анотация на ОУПО

ОУП на община Сунгурларе се изработва с цел създаване на оптимална териториално-функционална структура за пространствено развитие и комплексно устройство на всички видове територии, при отчитане на специфичните природни и антропогенни фактори и условия, за осъществяване на дългосрочно устойчиво и интегрирано развитие на общината.

Община Сунгурларе се намира в югоизточната част на България и е включена в административно - териториалните на Бургаска област. Разположена е в северозападната част на Бургаска област. На север граничи с Шуменска област общините Върбица и Смядово, на изток с Община Руен и Община Карнобат, на юг - с Община Стралджа и Община Карнобат, и на запад - с Община Котел.

Върху територията на общината са разположени землищата на един град - Сунгурларе и двадесет и седем села - с. Берово, с. Босилково, с. Ведрово, с. Везенково, с. Велислав, с. Вълчин, с. Горово, с. Грозден, с. Дъбовица, с. Есен, с. Завет, с. Камчия, с. Климаш, с. Костен, с. Лозарево, с. Лозица, с. Манолич, с. Подвис, с. Прилеп, с. Пчелин, с. Садово, с. Скала, с. Славянци, с. Съединение, с. Терзийско, с. Черница, с. Чубра. Територията възлиза на 795,5 кв. км, което представлява 10,6% от площта на област Бургас. Тя е втора по големина в областта.

Община Сунгурларе се свързва с Южна и Северна България, посредством Върбишкия и Ришкия проход. Южно от долината на река Луда Камчия се простира Сидовска планина, с полегати северни и стръмни южни склонове. Югоизточната част от територията на Общината е заета от Карнобатското поле.

1.2 Характеристика на предвижданите дейности. Устройствово планиране на територията

1.2.1 Извънселищни територии

Определянето на общото (преобладаващото) предназначение на извънселищните територии изхожда от фактическия начин на земеползване, характеристиките на основните ресурси и изискванията за тяхното опазване, действието на режими за особена териториално-устройствена защита и актуалното състояние на елементите на функционалните системи, чрез прилагане на номенклатурата на Наредба № 7 на МРРБ за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони и Наредба № 8 към ЗУТ за обема и съдържанието на устройствените схеми и планове.

1.2.1.1 Земеползване и устройство на територията със земеделски земи.

Климатичните особености благоприятстват отглеждането на зърнени култури и лозя, като средните добиви са сравнително високи и устойчиви. С най-висок дял в икономическия облик на Общината е преработвателното производство на продуктите от растениевъдство и животновъдството. Голямата площ на обработваемата земя в Общината е отлична предпоставка за ефективно местно земеделие и възможност за препитание и доходи на местното население. Най-голям дял от обработваемите земи имат нивите, трайните насаждения и ливадите. Земеделските производители с над 100 дка обработваема земя са 72 на брой. Перспективите на общината в земеделието са

свързани главно с растениевъдството и най-вече лозарството, зърнопроизводството, зеленчукопроизводството, овощарството, тютюнопроизводството.

Общият устройствен план предвижда:

- опазване на земеделски земи I - IV категория;
- строителството в земеделски земи III и IV категория, предвидено само по изключение, когато не съществува друга териториална възможност;
- въвеждане режим без право на промяна на предназначението за някои обработваеми и необработваеми земи и ценни ландшафти;
- два режима на устройство за земеделските земи – режим с допустима промяна на предназначението и режим с недопустима промяна на предназначението.

В територии без право на промяна на предназначението се допускат следните обекти:

а) при имоти с площ до 10 дка:

- едноетажни селскостопански постройки за съхранение на селскостопанска продукция и инвентар, в това число и помещение за обитаване в тях;

б) при имоти с площ над 10 дка:

- селскостопански сгради за съхранение на растителна и животинска продукция;
- селскостопански сгради за отглеждане на животни;
- сгради за селскостопански машини;
- резервоари и водоеми;
- силажовместилища, торохранилища и пречиствателни съоръжения;
- съоръжения за водоснабдяване, канализация и електроснабдяване;
- хидромелиоративни съоръжения;
- инженерни мрежи и съоръжения за благоустрояване на имотите;
- помещения за обитаване от домакинствата на собствениците на земята и/или на лицата, които произвеждат селскостопанска продукция от съответните земеделски земи.

За земеделските земи, попадащи в границите на защитени зони по *Закона за биологичното разнообразие*, се установява режим на превантивна устройствена защита по чл. 10, ал. 3 от *Закона за устройството на територията*. В тези територии не се допуска промяна на предназначението на земеделски земи, освен такива, свързани с изграждането и поддържането на елементите на транспортната инфраструктура, на линейни обекти на друга техническа инфраструктура и на съоръжения за геозащита.

Препоръчително е, режимът на превантивна защита да се прилага:

- до влизането в сила на Планове за управление на защитените зони, след което устройството на посочените територии се съобразява с изискванията на съответния план;
- за защитените зони по *Директивата за хабитатите* - при картиране на местообитанията, изпреварващо съответния План за управление, извън границите на местообитанията се допуска прилагане на общите правила за устройство и застрояване в зона земеделски земи.

1.2.1.2 Земеползване и устройство на горските територии.

Площта на горските територии е общо 23485,8 ха. Залесената площ е 22167,7 ха, което е 94,3% от площта на горските територии общинска собственост. Незалесената дървопроизводителна площ е 210,6 ха, или 0,9% от площта на горските територии общинска собственост. Недървопроизводителната площ е 1107,5 ха, или 4,8% от площта на горските територии общинска собственост. Част от нея са поляни, обработваеми площи и други може да се използва за различни странични дейности,

друга се явява технологически необходима за стопанисването на горите пътища, просеки, временни складове, а една част е неизползваема за горскостопанска дейност - нелесопригодни площи и голини, скали, сипеи и други.

Общият устройствен план на общината предвижда запазване на предназначението на горските територии и два режима на устройство на този вид територии – режим с допустима промяна и режим без допустима промяна на предназначението.

В горски територии с допустима промяна на предназначението след промяна на предназначението и въз основа на подробен устройствен план се допуска застрояване с:

- горскостопански обекти;
- транспортни обекти и съоръжения;
- обекти и съоръжения на техническата инфраструктура;
- рекреационни и туристически обекти;
- спортни обекти и съоръжения;
- търговски и обслужващи обекти;
- здравни обекти;
- обекти със специално предназначение;
- историко-мемориални обекти;
- по изключение: обекти за постоянно обитаване и обекти за рекреационни дейности.

В горски територии без право на промяна на предназначението се допуска изграждането на следните обекти:

- стълбове за въздушни електропроводи;
- стълбове за телекомуникационно оборудване, радио- и телевизионно разпространение, съобщителни линии, безжичен интернет и други съоръжения на техническата инфраструктура;
- сгради и съоръжения, свързани с управлението, възпроизводството, ползването и опазването на горите и дивеча, независимо от тяхната собственост в т.ч.: автомобилни горски пътища; заслони за обществено ползване;
- ферми за отглеждане на дивеч, риболовни и рибарници;
- посетителски и информационни центрове, които не включват помещения за постоянно или временно обитаване;
- горски и ловни кантони, които не включват помещения за постоянно или временно обитаване;
- контролни горски пунктове, които не включват помещения за постоянно или временно обитаване; зооветеринарни и биотехнически съоръжения;
- нефтопроводи, топлопроводи, газопроводи, нефтопродуктопроводи, надземни и подземни проводи за хидротехнически съоръжения за производство на електрическа енергия;
- надземни и подземни проводи за хидротехнически съоръжения, водопроводи и канализации с диаметър над 1500 мм.

1.2.1.3 Устройство на водни обекти

Най-голямата река в територията е Луда Камчия. Началото ѝ е към прохода Вратник - на границата между Средна и Източна Стара планина. Тече в източна посока в надлъжна долина между средния и южния дял на Източна Стара планина. Реката не е водообилна и има непостоянен воден режим, върху който оказва влияние нископланинския релеф на Източна Стара планина. Зимните валежи, част от които падат във вид на дъжд, обуславят големия зимен отток - 41%. който се изравнява с пролетния (41%). Най-нисък е оттокът през есента - 6%. На водоотточния пост при с.

Бероново средногодишният отток е 2150,5 мл/м. На реката е изграден язовир “Камчия” за питейно водоснабдяване на част от Варненска и Бургаска области. Има общ обем 230,55 милиона куб.м. и дължина на стената 360 м. На язовира е изграден МВЕЦ.

На територията на Общината има още 41 малки язовира с местно значение с обща площ 2188 дка, чието предназначение е главно за напояване и отглеждане на риба. Някои от язовирите са отдадени на концесия, като задължение на концесионера е да поддържа техническото състояние на съоръженията към тях.

Язовири, попадащи в обсега на Черноморски район за басейново управление са: Гьол дере, Ведрово/ Азмака, Пуннуклука, Братова, Връбовец, Килника, Папанчев дол, Камчия, Касоц, Язовир с.Подвис, Прилеп/ Петър Берон, Раева чешма, Кору дере/ Садово, Скала 1, Скала 2, Съединение, Съединение 2, Съединение 3, Съединение 4, Язовир с.Прилеп 000156, Язовир „Садината“ с.Прилеп, Язовир с. Велислав.

Язовири, попадащи в обсега на Източно беломорски район за басейново управление - Пловдив, които се намират на територията на община Сунгурларе в басейна на река Тунджа са: Язовир Дермен дере, Язовир Котанката, Язовир Чучура, Язовир Костен-152, Язовир Копчешията, Язовир Кафале гьол, Язовир Лозица, Язовир Солака, Язовир Вълчин, Язовир Горово, Язовир Суван дере-2, Язовир Кайкъ дере, Язовир Геренчето, Язовир Петковец, Язовир Костен, Язовир Сунгурларе, Язовир Балабанчево, Язовир Скаленско езеро, Язовир Климаш, Язовир Есен-1, Язовир Есен-2, Язовир Есен-3, Язовир Черница.

Общият устройствен план на общината осигурява устройствени условия за опазване на водните течения, в т.ч. суходолията, водните площи и съхраняване на средовите характеристики на непосредствените им крайбрежия, като:

- запазва посочените обекти като елемент на физическата структура на общинската територия;
- отразява защитните режими за онези от тях, които са обхванати в екологичната мрежа Натура 2000, като не предвижда допълнителна урбанизация на прилежащите им територии, респ. строителната намеса.

ОУПО запазва всички естествени обраствания - зелени структури в обхвата на принадлежащите земи на реките и принадлежащите земи на водохранилищата по смисъла на *Закона за водите* и предвижда тяхното опазване, доколкото не възпрепятстват естествения отток, и поддържане при бъдещото управление на устройствения процес.

При поддържането и доизграждането на структурите, е необходимо да се съблюдават следните изисквания:

- при подмяната на съществуващото или при ново озеленяване да се ползват растителни видове, идентични с естествените за мястото;
- да не се засаждат дървета в най-ниската разливна крайречна тераса (в зависимост от хидроложки проучвания за високи води с обезпеченост веднъж на 50 години);
- да не се залесяват ивиците от влажни крайречни ливади с тревна растителност.
- край другите водни обекти (язовири, рибарници, водоеми) е допустимо само изграждане на сгради и съоръжения, свързани с поддържането и ползването им, според основното им (стопанско) предназначение –напояване, рибовъдство и пр.;
- всички устройствени и строителни инициативи, респ. свързаните с тях планове и проекти, засягащи водните течения, водните площи и непосредствените им крайбрежия се процедурат при стриктно спазване на законоустановените процедури, отнасящи се до санкцията на компетентните органи (РИОСВ, Басейнова дирекция) и се съобразяват с Плана за управление на речните басейни.

1.2.1.4 Устройство на нарушени територии.

Качеството на почвите в Общината е добро. Няма данни за съществуване на терени, които да са нарушени в резултат от нерегламентиран добив на полезни изкопаеми. Риск съществува от наземното и въздушно наторяване с торове от земеделските производители. На 05.07.2016 г. в деловодната система на ПУДООС е внесен проект за „Закриване и рекултивация на общинско депо за ТБО на територията на община Сунгурларе“, като площта на депото е 25 557 кв. м. До момента процедурите не са приключили. Предвидена е рекултивация на депото и последващо озеленяване.

В нарушени територии се предвиждат мероприятия за ландшафтно възстановяване и рекултивация на средата въз основа на подробни ландшафтноустройствени планове и технико-устройствени проекти.

След приключване на предвидените мероприятия и промяна на предназначението на земята е възможно изграждане на обекти както следва:

- селскостопански обекти;
- горскостопански обекти;
- промишлени и складови обекти;
- транспортни обекти и съоръжения;
- обекти и съоръжения на техническата инфраструктура;
- рекреационни и туристически обекти;
- спортни обекти и съоръжения;
- търговски и обслужващи обекти;
- здравни обекти;
- обекти със специално предназначение;
- историко-мемориални обекти;
- обекти за постоянно обитаване и обекти за рекреационни дейности.

1.2.2 Урбанизирани територии.

В пространствената структура на Община Сунгурларе се очертава един център – град Сунгурларе, около който се обединяват останалите населени места, като могат да се очертаят две групи от населени места – близко разположени и по-отдалечени.

Преобладаващата селищна структура на община Сунгурларе е компактна. Някои населени места притежават линейна структура, обуславяна от природо-географските условия и преминаващи през населените места реки и главни пътища, които са градообразуващи фактори. Дисперсна структура имат с. Съединение, което се състои от два квартала, които преди са били различни села, гр. Сунгурларе, към който през 2013 г. е присъединено с. Балабанчево, и с. Манолич, към което през 2013 г. е присъединено с. Каменско.

Съгласно ЕКАТТЕ гр. Сунгурларе е от 4-та категория, а останалите селища са от 5-та до 8-ма категория.

В устройствените зони за урбанизация са включени предимно вече урбанизирани територии или територии с висока концентрация на поземлени имоти с променени предназначения. Устройство зони са определени чрез прилагане на критерии, като:

- степен на концентрация на имоти с променени предназначения;
- степен на строителна реализация на променените предназначения;
- устройствена целесъобразност, при което са взети предвид както критерии, свързани с правилното устройство, обзавеждане и функциониране на съответната територия;

- резултатите от анкетни проучвания и от експертни наблюдения и оценки на фактори, като тенденциите в инвестиционната активност през последните години по места, спецификата на имотната структура и др.
- Прогнозното развитие на урбанизираните територии включва:
- благоустрояване и естетизиране на вътрешноквартални пространства и зелена система, изграждане и иновиране на зони за спорт и отдих;
 - създаване на достъпна физическа среда;
 - подобряване на състоянието на съществуващите системи и техническата инфраструктура в централното градско ядро за повишаване на сигурността на населението;
 - подобряване на публичната инфраструктура в населените места;
 - подобряване на битовите условия, в т.ч. за уязвими групи от населението, чрез доизграждане и развитие на подходяща техническа инфраструктура;
 - изграждане на съвременна градска среда, културна, образователна и социална инфраструктура в населените места в общината;
 - благоустрояване на вътрешноквартални пространства;
 - паркоустрояване на зелените площи и зони за обществен отдих в жилищните комплекси, обновяване на алейна мрежа, реконструкция и обновяване на тротоари и обслужващи улици;
 - изграждане и обновяване на комбинирани спортни и детски площадки.

1.2.3 Транспортна инфраструктура.

В транспортно отношение Община Сунгурларе е сравнително добре развита. През територията ѝ преминават пътища от републиканската пътна мрежа, които осигуряват връзка на Северна и Североизточна България и с южните части на Източна България (вкл. ж.п връзка), а на запад се осъществява връзката на общината с другите части на България. На територията на общината, съществува добре изградена пътна мрежа с пътища I, II и III клас от РПМ, и стопанисвана от общината четвъртокласна пътна мрежа и местни пътища.

Лошо е състоянието на: 18,8 км от път 1-7 в участъците от км 189.3 до км 202.2 и от км 205.8 до км 211.7; 7.3 км от път III-7305 в участък от км 0.0 до км 7.3; 4.1 км от път III-7306 в участък от км 15.0 до км 19.1.

На останалите участъци от републиканската пътна мрежа, състоянието е от добро до средно.

Вътрешната пътна мрежа е развита и осигурява удобни транспортни връзки на всички населени места от Общината с общинския център. Селищата се свързват помежду си, основно с пътища от четвъртокласната пътна мрежа. В град Сунгурларе има автогара. През територията на Община Сунгурларе преминава ж.п. линията от начална гара Карнобат с направление към Варна и Шумен, която е единствената връзка между южните и северните части на Източна България. През Общината преминава и жп линия София – Дъбово - Варна. За товаро - разтоварни дейности се използва гара Лозарево. Освен нея, по протежението на линията на територията на общината се намират и жп гарите Подвис и Завет, както и жп. Спирките Вълчин и Ведрово. Техническото състояние на релсо-траверсовата скара е добро и гарантира заложените в графика за движение на влаковете скорости.

За съществуващите транспортно – комуникационни пътни артерии и обекти се обособяват терени на транспортната инфраструктура.

1.2.4 Инженерна инфраструктура.

1.2.4.1 Водоснабдяване.

Снабдяването на населените места с питейна вода се осъществява от местни водоизточници каптажи, дренажи, тръбни и шахтови кладенци и от водоснабдителна система „Камчия“ по направлението Айтос - НХК - гр. Бургас. От деривацията „Камчия“ се подава питейна вода за гр. Сунгурларе и селата Славянци, Чубра, Лозарево, Черница, Подвис и Прилеп.

Значителна част от остарялата водопреводна мрежа се нуждае от реконструкция. Изградените водопроводи са главно от етернитови, стоманени и поцинковани тръби. Проблем, по отношение на водоснабдяването, е остарялата водопроводна мрежа за питейна вода, която често аварира. Едни от най-належащите проблеми е включването на нови водоёми към водоснабдителната мрежа.

Текущ е проект „Интегриран проект за устойчиво развитие на Община Сунгурларе“ по „Програма за развитие на селските райони 2007-2013 г.“, в който е предвидена реконструкция на 2,621 км водопроводна мрежа в с. Подвис.

В Община Сунгурларе са стартирали строителните дейности по проект на Министерството на регионалното развитие и благоустройството за довеждащ водопровод за водоснабдяване на с. Черница, гр. Сунгурларе, с. Славянин, с. Чубра, с. Мокрен, с. Пъдарево и Полеви полигон „Ново село“.

Основните задачи, които стоят за решаване с ОУПО са определяне на необходими площи за:

- реконструкция и актуализация на външните водопроводи и съоръжения;
- реконструкция и актуализация на вътрешните водопроводни мрежи и сградните водопроводни отклонения.

1.2.4.2 Канализация.

Към момента отпадъчните води от домакинствата и обществения сектор, в повечето случаи, са заустени в остарели септични ями, което създава предпоставки за замърсяване на почвата, повърхностните и подземни води. Като цяло се нарушава и екологично равновесие на територията на Общината в резултат на непречистените води.

Извършени са прединвестиционни проучвания за обект ГПСОВ на гр. Сунгурларе.

В с. Манолич е изградена модулна пречиствателна станция за отпадъчни води в подземлен имот № 000255 местност „Беле кайрак“. На този етап, на територията на Община Сунгурларе няма други изградени ПСОВ, предадени за експлоатация и поддръжка.

Основните цели и задачи за развитие на канализацията и пречистването на отпадъчните води в населените места от общината са:

- подобряване жизнените условия на жителите, чрез предоставяне на услугата „събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчните води“;
- подобряване жизнената среда на населението и постигане на подобрена екологична обстановка по отношение на общественото здраве, чрез изграждането на ПСОВ;
- подобряване на екологичното състояние на община Болярово, чрез изграждане на система за събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчните води;
- подобряване качеството на живот в община Болярово, чрез осигуряване на здравословна и екологична среда, и нарастване на инвестиционната привлекателност на региона.

1.2.4.3 Електроснабдяване.

Територията на Община Сунгурларе се електрозахранва от една подстанция 110/20 kV намираща се в гр.Сунгурларе. В село Лозарево има изградена Възлова станция, която от 2010 година се управлява дистанционно от диспечерска служба.

В населените места електрозахранването с ниско напрежение се извършва с въздушна мрежа. Разпределителна мрежа 20 kV за гр. Сунгурларе е организирана кабелно, а за останалите селища на Общината въздушно. Обща дължина за разпределителна мрежа 20 киловолта - 288 километра. На територията на Община Сунгурларе работят 179 трафопоста. Техническото състояние на трафопостовите и разпределителната мрежа 20 kV е много добро. Те имат значителен резерв в преносната си възможност, която на места достига до 30-35%. Мрежите с ниско напрежение на територията на общината също са в добро състояние. Средната натовареност за общината е около 50%. Потреблението на ел. енергия в последните години се колебае в малки граници като се движи в рамките на 12.5 – 14.5 млн. KWh.

В общината има изградени 5 възобновяеми енергийни източника с инсталирана мощност 4930 kW.

За съществуващите електропреносни съоръжения се обособяват терени на техническата и инженерната инфраструктура.

1.3 Информация за контакт с възложителя.

Възложител: ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

Адрес: Област Бургас, Община Сунгурларе,
гр. Сунгурларе 8470, ул. „Георги Димитров“ № 10

Кмет: инж. Васил Панделиев Панделиев

Интернет адрес: <http://www.sungurlare.org/>

тел.: 05571/50-63; факс: 05571/55-85

2 Описание на характеристиките на други планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, съществуващи и/или в процес на разработване или одобряване, които в съчетание с оценявания ОУПО могат да оказат неблагоприятно въздействие върху защитените зони (ЗЗ).

2.1 Защитена зона за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна „Екокоридор Камчия-Емине”(BG0000393).

От цялата територия на Община Сунгурларе, в границите на защитена зона „Екокоридор Камчия-Емине”(BG0000393) попадат части от землищата на с. Завет и с. Съединение. Според известните данни, в този обхват са одобрени следните инвестиционни предложения, планове и програми:

А) Данни от поддържаните регистри на електронната страница на МОСВ за извършени процедури, по които, компетентен орган е РИОСВ:

Не се установяват данни за извършени процедури в обхвата на частите от землищата на с. Завет и с. Съединение, които попадат в границите на защитената зона.

Б) Данни от поддържаните регистри на електронната страница на МОСВ за извършени процедури, по които, компетентен орган е МОСВ:

Според известните данни, са одобрени следните инвестиционни предложения, планове и програми, които засягат защитената зона в територията на Община Сунгурларе:

- Стратегия за водено от общностите местно развитие на територията на Местна инициативна група Котел, Сунгурларе и Върбица, изготвена на основание Наредба № 22 за прилагане на подмярка 19.2 „Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. Стратегията не засяга и не уврежда предмета на опазване на защитената зона;

- Регионален генерален план за водоснабдяване и канализация на обособената територия на „ВиК“ ЕАД – Бургас. Планът не засяга и не уврежда предмета на опазване на защитената зона.

В) Заклучение

От наличната информация може да се направи заключението, че ЗЗ „Екокоридор Камчия-Емине”(BG0000393) в териториалния обхват на Община Сунгурларе е запазена от натоваване с планове, програми, проекти и инвестиционни предложения.

Няма данни за засягане на предмета на опазване на защитената зона и предизвикани неблагоприятни въздействия.

По отношение на ЗЗ „Екокоридор Камчия-Емине”(BG0000393), разглежданият Предварителен проект на ОУП на Община Сунгурларе предвижда консервативен тип устройство на територията, който запазва съществуващия статут на земите. Единствената планирана промяна в статута на имотите е за разширение на жилищната територия на с. Завет в северна посока, на площ от 18,39 дка. От земеделска земя, тези имоти преминават в урбанизирана територия.

2.2 Защитена зона за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна „Котленска планина” (BG0000117).

От цялата територия на Община Сунгурларе, в границите на защитена зона „Котленска планина” (BG0000117) попадат части от землищата на с. Дъбовица и с. Садово. Според известните данни, в този обхват са одобрени следните инвестиционни предложения, планове и програми:

А) Данни от поддържаните регистри на електронната страница на МОСВ за извършени процедури, по които, компетентен орган е РИОСВ:

- Изграждане на рибовъдско стопанство за отглеждане на пъстървови риби с капацитет до 20 000кг/год., независимо ел. захранване - фотоволтаични басейни с капацитет до 30 kW, изградена на конструкция върху отраслите и угоителни басейни на стопанството, нах. се в ПИ № 051046, землище с. Садово, площ – 6,337 дка. Не се засяга и не се уврежда предмета на опазване на защитената зона;

- Изграждане на манастирски комплекс в ПИ № 000100 в земл. на с. Садово, площ – 3,0 дка. Не се засяга и не се уврежда предмета на опазване на защитената зона;

- Реконструкция на съществуваща сграда в дом за отдих и ловен туризъм в ПИ № 051043 в земл. на с. Садово, площ – 3,102 дка. Не се засяга и не се уврежда предмета на опазване на защитената зона.

Б) Данни от поддържаните регистри на електронната страница на МОСВ за извършени процедури, по които, компетентен орган е МОСВ:

Според известните данни, са одобрени следните инвестиционни предложения, планове и програми, които засягат защитената зона в територията на Община Сунгурларе:

- Стратегия за водено от общностите местно развитие на територията на Местна инициативна група Котел, Сунгурларе и Върбица, изготвена на основание Наредба № 22 за прилагане на подмярка 19.2 „Прилагане на операции в рамките на стратегии за Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. Стратегията не засяга и не уврежда предмета на опазване на защитената зона;

- Регионален генерален план за водоснабдяване и канализация на обособената територия на „ВиК“ ЕАД – Бургас. Планът не засяга и не уврежда предмета на опазване на защитената зона.

В) Заключение

От наличната информация може да се направи заключението, че ЗЗ „Котленска планина” (BG0000117) в териториалния обхват на Община Сунгурларе е сравнително запазена от натоварване с планове, програми, проекти и инвестиционни предложения.

Няма данни за засягане на предмета на опазване на защитената зона и предизвикани неблагоприятни въздействия.

По отношение на ЗЗ „Котленска планина” (BG0000117), разглежданият Предварителен проект на ОУП на Община Сунгурларе предвижда консервативен тип устройство на територията, без промени в съществуващия статут на земите.

2.3 Защитена зона за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна „Луда Камчия” (BG0000139).

От цялата територия на Община Сунгурларе, в границите на защитена зона „Луда Камчия” (BG0000139) попадат части от землищата на с. Дъбовица, с. Скала и с. Чубра. Според известните данни, в този обхват са одобрени следните инвестиционни предложения, планове и програми:

А) Данни от поддържаните регистри на електронната страница на МОСВ за извършени процедури, по които, компетентен орган е РИОСВ:

- Отглеждане и угояване на шаран, толстолоб, бяла риба и езерни раци в яз. "Скала 1", община Сунгурларе, ПИ № 000481, с. Скала. Не се засяга и не се уврежда предмета на опазване на защитената зона.

Б) Данни от поддържаните регистри на електронната страница на МОСВ за извършени процедури, по които, компетентен орган е МОСВ:

Според известните данни, са одобрени следните инвестиционни предложения, планове и програми, които засягат защитената зона в територията на Община Сунгурларе:

- Стратегия за водено от общностите местно развитие на територията на Местна инициативна група Котел, Сунгурларе и Върбица, изготвена на основание Наредба № 22 за прилагане на подмярка 19.2 „Прилагане на операции в рамките на стратегии за Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. Стратегията не засяга и не уврежда предмета на опазване на защитената зона;

- Регионален генерален план за водоснабдяване и канализация на обособената територия на „ВиК“ ЕАД – Бургас. Планът не засяга и не уврежда предмета на опазване на защитената зона.

В) Заклучение

От наличната информация може да се направи заключението, че ЗЗ „Луда Камчия” (BG0000139) в териториалния обхват на Община Сунгурларе е запазена от натоварване с планове, програми, проекти и инвестиционни предложения.

Няма данни за засягане на предмета на опазване на защитената зона и предизвикани неблагоприятни въздействия.

По отношение на ЗЗ „Луда Камчия” (BG0000139), разглежданият Предварителен проект на ОУП на Община Сунгурларе предвижда консервативен тип устройство на територията, без промени в съществуващия статут на земите.

2.4 Защитена зона за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна „Река Горна Луда Камчия” (BG0000136).

От цялата територия на Община Сунгурларе, в границите на защитена зона „Река Горна Луда Камчия” (BG0000136) попадат части от землищата на с. Берово, с. Везенково, с. Велислав, с. Дъбовица и с. Манолч. Според известните данни, в този обхват са одобрени следните инвестиционни предложения, планове и програми:

А) Данни от поддържаните регистри на електронната страница на МОСВ за извършени процедури, по които, компетентен орган е РИОСВ:

- Рибовъден обект - язовир „Гьол дере“ за развъждане, отглеждане и търговия на риба в имот № 000470, землище с. Берово. Максимално залятата площ на язовира е 78,9 дка. Не се засяга и не се уврежда предмета на опазване на защитената зона;

- Реконструкция на левия бряг на р. Луда Камчия – с. Дъбовица. Не се засяга и не се уврежда предмета на опазване на защитената зона;

- Изграждане на ППС GSM/UMTS станция от мрежата на „БТК“ АД – BS3832 “Berovo” в ПИ № 054007 в земл. на с. Берово. Не се засяга и не се уврежда предмета на опазване на защитената зона;

- Изграждане на ПСОВ, канализация и реконструкция на водопроводна мрежа в ПИ № 000353 в земл. на с. Велислав. Не се засяга и не се уврежда предмета на опазване на защитената зона.

Б) Данни от поддържаните регистри на електронната страница на МОСВ за извършени процедури, по които, компетентен орган е МОСВ:

Според известните данни, са одобрени следните инвестиционни предложения, планове и програми, които засягат защитената зона в територията на Община Сунгурларе:

- „Изграждане на отсечката от газопровод „Набуко“ на територията на Р. България по ревизия „D“ на трасето и при използване на технологията насочено хоризонтално сондиране при прехода на река Дунав“. Засага местообитания на видра (*Lutra lutra*), но засягането е представено общо, за всички засегнати защитени зони от инвестиционното предложение;

- Стратегия за водено от общностите местно развитие на територията на Местна инициативна група Котел, Сунгурларе и Върбица, изготвена на основание Наредба №

22 за прилагане на подмярка 19.2 „Прилагане на операции в рамките на стратегии за Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. Стратегията не засяга и не уврежда предмета на опазване на защитената зона;

- Регионален генерален план за водоснабдяване и канализация на обособената територия на „ВиК“ ЕАД – Бургас. Планът не засяга и не уврежда предмета на опазване на защитената зона.

В) Заключение

От наличната информация може да се направи заключението, че ЗЗ „Река Горна Луда Камчия” (BG0000136) в териториалния обхват на Община Сунгурларе е сравнително запазена от натоварване с планове, програми, проекти и инвестиционни предложения.

По-сериозно въздействие оказва инвестиционното предложение за изграждане на отсечка от газопровод „Набуко“. За момента, реализацията на съоръжението е спряна на държавно ниво.

По отношение на ЗЗ „Река Горна Луда Камчия” (BG0000136), разглежданият Предварителен проект на ОУП на Община Сунгурларе предвижда консервативен тип устройство на територията, без промени в съществуващия статут на земите.

2.5 Защитена зона за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна „Река Долна Луда Камчия” (BG0000137).

От цялата територия на Община Сунгурларе, в границите на защитена зона „Река Долна Луда Камчия” (BG0000137) попадат части от землищата на с. Ведрово, с. Завет, с. Камчия, с. Подвис и с. Съединение. Според известните данни, в този обхват са одобрени следните инвестиционни предложения, планове и програми:

А) Данни от поддържаните регистри на електронната страница на МОСВ за извършени процедури, по които, компетентен орган е РИОСВ:

- Добив на строителни материали от находище „Сазлъка”, като част от площ „Лале“ в земл. на с. Съединение, с площ 186,039 кв.м. Не се засяга и не се уврежда предмета на опазване на защитената зона.

Б) Данни от поддържаните регистри на електронната страница на МОСВ за извършени процедури, по които, компетентен орган е МОСВ:

Според известните данни, са одобрени следните инвестиционни предложения, планове и програми, които засягат защитената зона в територията на Община Сунгурларе:

- Цялостен работен проект за търсене и проучване на строителни материали в площ „Лале“ в земл. на с. Съединение, с размер 0,8 кв.км. Не се засяга и не се уврежда предмета на опазване на защитената зона;

- Стратегия за водено от общностите местно развитие на територията на Местна инициативна група Котел, Сунгурларе и Върбица, изготвена на основание Наредба № 22 за прилагане на подмярка 19.2 „Прилагане на операции в рамките на стратегии за Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. Стратегията не засяга и не уврежда предмета на опазване на защитената зона;

- Регионален генерален план за водоснабдяване и канализация на обособената територия на „ВиК“ ЕАД – Бургас. Планът не засяга и не уврежда предмета на опазване на защитената зона.

В) Заклучение

От наличната информация може да се направи заключението, че ЗЗ „Река Долна Луда Камчия” (BG0000137) в териториалния обхват на Община Сунгурларе е сравнително запазена от натоварване с планове, програми, проекти и инвестиционни предложения.

По-сериозно въздействие биха могли да окажат бъдещи добивни дейности в площ „Лале“ в земл. на с. Съединение.

Към момента, няма данни за засягане на предмета на опазване на защитената зона и предизвикани неблагоприятни въздействия.

По отношение на ЗЗ „Река Долна Луда Камчия” (BG0000137), разглежданият Предварителен проект на ОУП на Община Сунгурларе предвижда консервативен тип устройство на територията, без промени в съществуващия статут на земите.

2.6 Защитена зона за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна „Река Мочурица” (BG0000196).

От цялата територия на Община Сунгурларе, в границите на защитена зона „Река Мочурица” (BG0000196) попадат части от землищата на гр. Сунгурларе, с. Вълчин, с. Горово, с. Славянци и с. Чубра. Според известните данни, в този обхват са одобрени следните инвестиционни предложения, планове и програми:

А) Данни от поддържаните регистри на електронната страница на МОСВ за извършени процедури, по които, компетентен орган е РИОСВ:

Не се установяват данни за извършени процедури в обхвата на частите от землищата на гр. Сунгурларе, с. Вълчин, с. Горово, с. Славянци и с. Чубра, които попадат в границите на защитената зона.

Б) Данни от поддържаните регистри на електронната страница на МОСВ за извършени процедури, по които, компетентен орган е МОСВ:

Според известните данни, са одобрени следните инвестиционни предложения, планове и програми, които засягат защитената зона в територията на Община Сунгурларе:

- „Изграждане на отсечката от газопровод „Набуко“ на територията на Р. България по ревизия „D“ на трасето и при използване на технологията насочено хоризонтално сондиране при прехода на река Дунав“. Засага местообитания на видра (*Lutra lutra*), но засягането е представено общо, за всички засегнати защитени зони от инвестиционното предложение;

- Стратегия за водено от общностите местно развитие на територията на Местна инициативна група Котел, Сунгурларе и Върбица, изготвена на основание Наредба № 22 за прилагане на подмярка 19.2 „Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. Стратегията не засяга и не уврежда предмета на опазване на защитената зона;

- Регионален генерален план за водоснабдяване и канализация на обособената територия на „ВиК“ ЕАД – Бургас. Планът не засяга и не уврежда предмета на опазване на защитената зона;

- Подробен устройствен план - Парцеларен план за обект „Довеждащ водопровод за водоснабдяване на с. Черница, гр. Сунгурларе, с. Славянци, с. Чубра, с. Мокрен, с. Пъдарево и Полеви учебен полигон „Ново село“.

В) Заклучение

От наличната информация може да се направи заключението, че ЗЗ „Река Мочурица” (BG0000196) в териториалния обхват на Община Сунгурларе е сравнително запазена от натоварване с планове, програми, проекти и инвестиционни предложения.

По-сериозно въздействие оказва инвестиционното предложение за изграждане на отсечка от газопровод „Набуко“. За момента, реализацията на съоръжението е спряна на държавно ниво.

По отношение на ЗЗ „Река Мочурица” (BG0000196), разглежданият Предварителен проект на ОУП на Община Сунгурларе предвижда консервативен тип устройство на територията, без промени в съществуващия статут на земите.

2.7 Защитена зона за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна „Ришки Проход” (BG0000149).

От цялата територия на Община Сунгурларе, в границите на защитена зона „Ришки Проход” (BG0000149) попадат части от землищата на с. Камчия, с. Подвис и с. Съединение. Според известните данни, в този обхват са одобрени следните инвестиционни предложения, планове и програми:

А) Данни от поддържаните регистри на електронната страница на МОСВ за извършени процедури, по които, компетентен орган е РИОСВ:

- Изграждане на ПСОВ, канализационна и водоснабдителна мрежа в земл. на с. Съединение. Не се засяга и не се уврежда предмета на опазване на защитената зона;
- Изграждане на МВЕЦ в ПИ № 100016 в земл. на с. Камчия, площ на имота – 4,854 дка. Не се засяга и не се уврежда предмета на опазване на защитената зона;
- Монтиране на базова станция в ПИ № 100015 в земл. на с. Камчия на площ от 0,500 дка. Не се засяга и не се уврежда предмета на опазване на защитената зона.

В текуща процедура по преценяване на необходимостта от ОВОС е инвестиционно предложение за ремонт и реконструкция на съществуващ животновъден обект-зайчарник и изграждане на тороохранилище в УПИ IX, кв. 7 по плана на с. Камчия.

Б) Данни от поддържаните регистри на електронната страница на МОСВ за извършени процедури, по които, компетентен орган е МОСВ:

Според известните данни, са одобрени следните инвестиционни предложения, планове и програми, които засягат защитената зона в територията на Община Сунгурларе:

- Стратегия за водено от общностите местно развитие на територията на Местна инициативна група Котел, Сунгурларе и Върбица, изготвена на основание Наредба № 22 за прилагане на подмярка 19.2 „Прилагане на операции в рамките на стратегии за Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. Стратегията не засяга и не уврежда предмета на опазване на защитената зона;

- Регионален генерален план за водоснабдяване и канализация на обособената територия на „ВиК“ ЕАД – Бургас. Планът не засяга и не уврежда предмета на опазване на защитената зона.

В) Заключение

От наличната информация може да се направи заключението, че ЗЗ „Ришки Проход” (BG0000149) в териториалния обхват на Община Сунгурларе е сравнително запазена от натоварване с планове, програми, проекти и инвестиционни предложения.

Няма данни за засягане на предмета на опазване на защитената зона и предизвикани неблагоприятни въздействия.

По отношение на ЗЗ „Ришки Проход” (BG0000149), разглежданият Предварителен проект на ОУП на Община Сунгурларе предвижда консервативен тип устройство на територията, който запазва съществуващия статут на земите. Единствената планирана промяна в статута на имотите е за разширение на жилищната територия на с. Съединение – кв. Морава в източна посока, на площ от 88,32 дка. От земеделска земя, тези имоти преминават в урбанизирана територия (в тази група се включват 7 имота, които вече са преотредени за жилищни нужди, но не са включени в регулационните граници на населеното място).

2.8 Защитена зона за опазване на дивите птици „Котленска планина” (BG0002029)

От цялата територия на Община Сунгурларе, в границите на защитена зона „Котленска планина” (BG0002029) попадат части от землищата на с. Берово, с. Везенково, с. Дъбовица и с. Садово. Според известните данни, в този обхват са одобрени следните инвестиционни предложения, планове и програми:

А) Данни от поддържаните регистри на електронната страница на МОСВ за извършени процедури, по които, компетентен орган е РИОСВ:

- Изграждане на рибовъдско стопанство за отглеждане на пъстървови риби с капацитет до 20 000кг/год., независимо ел. захранване - фотоволтаични басейни с капацитет до 30 kW, изградена на конструкция върху отраслите и угоителни басейни на стопанството, нах. се в ПИ № 051046, землище с. Садово, площ – 6,337 дка. Не се засяга и не се уврежда предмета на опазване на защитената зона;

- Реконструкция на левия бряг на р. Луда Камчия – с. Дъбовица. Не се засяга и не се уврежда предмета на опазване на защитената зона;

- Изграждане на манастирски комплекс в ПИ № 000100 в земл. на с. Садово, площ – 3,0 дка. Не се засяга и не се уврежда предмета на опазване на защитената зона;

- Реконструкция на съществуваща сграда в дом за отдих и ловен туризъм в ПИ № 051043 в земл. на с. Садово, площ – 3,102 дка. Не се засяга и не се уврежда предмета на опазване на защитената зона.

В текуща процедура по ОВОС е инвестиционно предложение за изграждане на ферма за кози в УПИ VI-117, кв. 10, по плана на с. Дъбовица.

Б) Данни от поддържаните регистри на електронната страница на МОСВ за извършени процедури, по които, компетентен орган е МОСВ:

Според известните данни, са одобрени следните инвестиционни предложения, планове и програми, които засягат защитената зона в територията на Община Сунгурларе:

- Стратегия за водено от общностите местно развитие на територията на Местна инициативна група Котел, Сунгурларе и Върбица, изготвена на основание Наредба № 22 за прилагане на подмярка 19.2 „Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. Стратегията не засяга и не уврежда предмета на опазване на защитената зона;

- Регионален генерален план за водоснабдяване и канализация на обособената територия на „ВиК“ ЕАД – Бургас. Планът не засяга и не уврежда предмета на опазване на защитената зона.

В) Заключение

От наличната информация може да се направи заключението, че ЗЗ „Котленска планина” (BG0002029) в териториалния обхват на Община Сунгурларе е сравнително запазена от натоваарване с планове, програми, проекти и инвестиционни предложения.

Предвид естеството на одобрените планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, няма засягане на предмета на опазване на защитената зона и предизвикани неблагоприятни въздействия. Не се нарушава целостта на зоната.

По отношение на ЗЗ „Котленска планина” (BG0002029), разглежданият Предварителен проект на ОУП на Община Сунгурларе предвижда консервативен тип устройство на територията, без промени в съществуващия статут на земите.

3 Описание на елементите на ОУПО, които самостоятелно или в комбинация с други планове, програми, проекти и инвестиционни предложения биха могли да окажат значително въздействие върху защитените зони от Националната екологична мрежа.

Общият устройствен план включва промяна на основното предназначение на териториите както следва:

Урбанизирани територии

- Територии с жилищни функции;
- Територии за обществено обслужване;
- Територии за озеленяване;
- Територии за спорт и развлечения;
- Производствени територии;
- Територии за рекреационни дейности;
- Територии със смесено предназначение;
- Територия от разновидност „смесена централна зона“;
- Резервни територии

Правила и нормативи за устройство и застрояване

Вид територия	Параметри на застрояване			
	макс.плътност на застрояване в %	макс. Кинт	мин. озеленена площ в %	макс. височина в м
Жилищни територии с ниско застрояване	60	1,2	40	10
Жилищни територии със средно и високо застрояване	60	3	40	18
Производствени	80	2,5	20	-

територии				
Територии за обществено обслужване	60	3,5	40	-
Смесена централна зона	60	2	40	15
Територии за озеленяване	-	-	80	-
Територии за спорт и атракции	-	-	50	-
Територии за рекреационни дейности и вилни зони	40	0,8	60	7
Смесена производствено-обслужваща територия	70	1,5	20	10

Земеделски територии

Горски територии

Защитени територии и зони

Нарушени територии за възстановяване и рекултивация

Предвижда се рекултивация на общинско депо за ТБО в с. Балабанчево и последващо озеленяване.

Територии, заети от води и водни обекти

Територии на транспорта

Прогнозното развитие на транспортната мрежа предвижда изграждане на горски пътища за достъп на туристи до зони за отдых и разходка и достъп до трудно достъпни горски терени.

Развитие на техническата инфраструктура

- Прогнозното развитие на водоснабдителната и канализационната система предвижда изграждане на водопровод и канализация в град Сунгурларе; изграждане на водопровод и канализация за отпадни и дъждовни води в селата Лозарево, Черница, Чубра и Славянци; доизграждане на водопровод, канализация в селата Велислав, Манолитч и Грозден. Вследствие на намаляването на броя на населението в общината се очаква намаляване на подаваните водни количества към отделните населени места.

- Прогнозата за развитие на електроснабдителната система предвижда повишаване на качеството на електрозахранване и намаляване на технологичните загуби, съгласно средносрочните планове за развитие на мрежата, подмяна на кабелни линии с изчерпан капацитет, изграждане и модернизиране на възлови станции с телеуправление и телемеханика на средно напрежение. Прогнозното развитие на електроснабдителната система предвижда и изграждане на алтернативни енергийни източници за производство на електроенергия.

- Прогнозното развитие на системата за пречистване на отпадъчните води предвижда изграждане на ПСОВ в град Сунгурларе в подземлен имот № 059001 и подземлен имот № 059002 местност „Яраджата“; изграждане на ПСОВ в с.Съединение в подземлен имот № 000637 местност „Гробища“; изграждане на ПСОВ в с. Грозден в подземлен имот № 000193 местност „Вълчова бахча“; изграждане на ПСОВ в с. Велислав в подземлен имот № 000353; изграждане на ПСОВ в селата Лозарево, Черница, Чубра и Славянци.

- Прогнозното развитие на системата за сметосъбиране и управление на отпадъците предвижда изграждане на съоръжения за компостиране на растителни и животински отпадъци и премахване на нерегламентирани сметища на територията на Община Сунгурларе.

4 Описание на защитените зони, местообитанията, видовете и целите на опазването им и тяхното отразяване (отчитане) при изготвянето на ОУПО.

На територията на Община Сунгурларе попада части от следните защитени зони:

- Защитена зона за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна „Екокоридор Камчия-Емине” (BG0000393), с обща площ 28054,79 ха. Приета е с Решение № 611/16.10.2007 г. на МС.
- Защитена зона за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна „Котленска планина” (BG0000117), с обща площ 69058,92 ха. Приета е с Решение № 611/16.10.2007 г. на МС.
- Защитена зона за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна „Луда Камчия” (BG0000139), с обща площ 6106,2 ха. Приета е с Решение № 122/02.03.2007 г. на МС.
- Защитена зона за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна „Река Горна Луда Камчия” (BG0000136), с обща площ 2275,1 ха. Приета е с Решение № 122/02.03.2007 г. на МС.
- Защитена зона за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна „Река Долна Луда Камчия” (BG0000137), с обща площ 2460,7 ха. Приета е с Решение № 802/04.12.2007 г. на МС.
- Защитена зона за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна „Река Мочурица” (BG0000196), с обща площ 8702,83 ха. Приета е с Решение № 122/02.03.2007 г. на МС.
- Защитена зона за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна „Ришки Проход” (BG0000149), с обща площ 11851,3 ха. Приета е с Решение № 122/02.03.2007 г. на МС.
- Защитена зона за опазване на дивите птици „Котленска планина“ (BG0000209), с обща площ 99299,77 ха. Обявена е със Заповед № РД-910/11.12.2008 г. на МОСВ.

4.1 ЗЗ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна „Екокоридор Камчия-Емине” (BG0000393).

Цели на опазване:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.
- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Предмет на опазване:

Природни местообитания:

- 6110* Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от *Alyso-Sedionalbi*
- 6210* Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (*Festuco-Brometalia*) (*важни местообитания на орхидеи)
- 9150 Термофилни букови гори (*Cephalanthero-Fagion*)
- 9180* Смесени гори от съюза *Tilio-Acerion* върху сипеи и стръмни склонове
- 62A0 Източно субсредиземноморски сухи тревни съобщества
- 91AA * Източни гори от космат дъб
- 91G0* Панонски гори с *Quercus petraea* и *Carpinus betulus*
- 91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори
- 91S0 * Западнопонтийски букови гори
- 91W0 Мизийски букови гори
- 91Z0 Мизийски гори от сребролистна липа

Бозайници:

- **Canis lupus* Европейски вълк
- Lutra lutra* Видра
- Mesocricetus newtoni* Добруджански (среден) хомяк
- Myotis bechsteini* Дългоух нощник
- Myotis emarginatus* Трицветен нощник
- Rhinolophus ferrumequinum* Голям подковонос
- Rhinolophus hipposideros* Малък подковонос
- Vormela peregusna* Пъстър пор

Земноводни и влечуги:

- Bombina variegata* Жълтокоремна бумка
- Bombina bombina* Червенокоремна бумка
- Elaphe quatuorlineata* Ивичест смок
- Emys orbicularis* Обикновена блатна костенурка
- Testudo graeca* Шипобедрена костенурка
- Testudo hermanni* Шипоопашата костенурка
- Triturus karelinii* Голям гребенест тритон

Риби:

- Barbus meridionalis* Черна (балканска) мряна
- Barbus plebejus* Маришка мряна
- Cobitis taenia* Обикновен щипок
- Rhodeus sericeus amarus* Европейска горчивка

Безгръбначни:

- Unio crassus* Бисерна мида
- Paracaloptenus caloptenoides* Обикновен паракалоптенус
- Vertigo moulinsiana* Вертиго
- Vertigo angustior* Вертиго
- Coenagrion ornatum* Ценагрион
- Cerambyx cerdo* Обикновен сечко
- Lucanus cervus* Бръмбар рогач
- Morimus funereus* Буков сечко

**Rosalia alpina* Алпийска розалиа

Растения:

Himantoglossum caprinum Обикновена пърчовка

4.2 33 за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна „Котленска планина” (BG0000117).

Цели на опазване:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.
- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Предмет на опазване:

Природни местообитания:

91E0 * Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (Alno-Pandion, Alnion incanae, Salicion albae)

6110 * Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от Alysso-Sedion albi

6210 * Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (Festuco-Brometalia) (*важни местообитания на орхидеи)

8210 Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове

8220 Хазмофитна растителност по силикатни скални склонове

8310 Неблагоустроени пещери

9130 Букови гори от типа Asperulo-Fagetum

9150 Термофилни букови гори (Cephalanthero-Fagion)

9170 Дъбово-габъррови гори от типа Galio-Carpinetum

9180 * Смесени гори от съюза Tilio-Acerion върху сипеи и стръмни склонове

91AA * Източни гори от космат дъб

91BA Мизийски гори от обикновена ела

91G0 * Панонски гори с *Quercus petraea* и *Carpinus betulus*

91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори

91S0 * Западнопонтийски букови гори

91W0 Мизийски букови гори

Бозайници:

Barbastella barbastellus Широкоух прилеп

Lutra lutra Видра

Miniopterus schreibersi Дългокрил прилеп

Myotis bechsteini Дългоух нощник
Myotis blythii Остроух нощник
Myotis capaccinii Дългопръст нощник
Myotis emarginatus Трицветен нощник
Myotis myotis Голям нощник
Rhinolophus blasii Средиземноморски подковонос
Rhinolophus euryale Южен подковонос
Rhinolophus ferrumequinum Голям подковонос
Rhinolophus hipposideros Малък подковонос
Rhinolophus mehelyi Подковонос на Мехели
Spermophilus citellus Лалугер
**Ursus arctos* Кафява мечка
Vormela peregusna Пъстър пор
**Canis lupus* Европейски вълк

Земноводни и влечуги:

Bombina variegata Жълтокоремна бумка
Elaphe quatuorlineata Ивичест смок
Emys orbicularis Обикновена блатна костенурка
Testudo graeca Шипобедрена костенурка
Testudo hermanni Шипоопашата костенурка
Triturus karelinii Голям гребенест тритон

Риб:

Barbus plebejus Маришка мряна
Barbus meridionalis Черна (балканска) мряна

Безгръбначни:

**Austroprotambius torrentium* Ручеен рак
Unio crassus Бисерна мида
Paracaloptenus caloptenoides Обикновен паракалоптенус
**Callimorpha quadripunctaria*
Cerambyx cerdo Обикновен сечко
Lucanus cervus Бръмбар рогач
Morimus funereus Буков сечко
**Rosalia alpina* Алпийска розалиа

Растения:

Himantoglossum caprinum Обикновена пърчовка

4.3 33 за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна „Луда Камчия” (BG0000139).

Цели на опазване:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове,

предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.

- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Предмет на опазване:

Природни местообитания:

6210 * Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (Festuco-Brometalia) (*важни местообитания на орхидеи)

9150 Термофилни букови гори (Cephalanthero-Fagion)

9170 Дъбово-габъррови гори от типа Galio-Carpinetum

9180 * Смесени гори от съюза Tilio-Acerion върху сипеи и стръмни склонове

91AA * Източни гори от космат дъб

91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори

91S0 * Западнопонтийски букови гори

Бозайници:

Lutra lutra Видра

Vormela peregusna Пъстър пор

**Canis lupus* Европейски вълк

Myotis blythii Остроух нощник

Myotis emarginatus Трицветен нощник

Rhinolophus ferrumequinum Голям подковонос

Spermophilus citellus Лалугер

Земноводни и влечуги:

Bombina variegata Жълтокоремна бумка

Elaphe quatuorlineata Ивичест смок

Emys orbicularis Обикновена блатна костенурка

Testudo graeca Шипобедрена костенурка

Testudo hermanni Шипоопашата костенурка

Triturus karelinii Голям гребенест тритон

Риби:

Barbus meridionalis Черна (балканска) мряна

Barbus plebejus Маришка мряна

Cobitis taenia Обикновен щипок

Rhodeus sericeus amarus Европейска горчивка

Безгръбначни:

Paracaloptenus caloptenoides Обикновен паракалоптенус

Coenagrion ornatum Ценагрион

Cerambyx cerdo Обикновен сечко

Lucanus cervus Бръмбар рогач

Morimus funereus Буков сечко

**Rosalia alpina* Алпийска розалиа

4.4 33 за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна „Река Горна Луда Камчия” (BG0000136).

Цели на опазване:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.
- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Предмет на опазване:

Природни местообитания:

- 91E0 * Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (Alno-Pandion, Alnion incanae, Salicion albae)
- 3260 Равнинни или планински реки с растителност от *Ranunculion fluitantis* и *Callitricho-Batrachion*
- 6110 * Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от *Alyso-Sedion albi*
- 6210 * Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (*Festuco-Brometalia*) (*важни местообитания на орхидеи)
- 6240 * Субпанонски степни тревни съобщества
- 9150 Термофилни букови гори (*Cephalanthero-Fagion*)
- 9180 * Смесени гори от съюза *Tilio-Acerion* върху сипеи и стръмни склонове
- 91BA Мизийски гори от обикновена ела
- 91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори
- 91S0 * Западнопонтийски букови гори
- 91W0 Мизийски букови гори

Бозайници:

- Lutra lutra* Видра
- Vormela peregusna* Пъстър пор
- **Canis lupus* Европейски вълк
- Myotis bechsteini* Дългоух нощник
- Myotis blythii* Остроух нощник
- Myotis emarginatus* Трицветен нощник
- Rhinolophus ferrumequinum* Голям подковонос
- Spermophilus citellus* Лалугер

Земноводни и влечуги:

- Bombina variegata* Жълтокоремна бумка
- Elaphe quatuorlineata* Ивичест смок
- Emys orbicularis* Обикновена блатна костенурка
- Testudo graeca* Шипобедрена костенурка
- Testudo hermanni* Шипоопашата костенурка
- Triturus karelinii* Голям гребенест тритон

Рибни:

Barbus meridionalis Черна (балканска) мряна
Barbus plebejus Маришка мряна
Rhodeus sericeus amarus Европейска горчивка

Безгръбначни:

Unio crassus Бисерна мида
Paracaloptenus caloptenoides Обикновен паракалоптенус
Cerambyx cerdo Обикновен сечко
Lucanus cervus Бръмбар рогач
Morimus funereus Буков сечко
**Rosalia alpina* Алпийска розалия

4.5 33 за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна „Река Долна Луда Камчия” (BG0000137).

Цели на опазване:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.
- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Предмет на опазване:

Природни местообитания:

91E0 * Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (Alno-Pandion, Alnion incanae, Salicion albae)
4090 Ендемични оро-средиземноморски съобщества от ниски бодливи храстчета
6110 * Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от *Alyso-Sedion albi*
6220 * Псевдостепа с житни и едногодишни растения от клас Thero-Brachypodietea
6240 * Субпанонски степни тревни съобщества
91AA * Източни гори от космат дъб
91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори

Бозайници:

Lutra lutra Видра
Vormela peregusna Пъстър пор
**Canis lupus* Европейски вълк
Mesocricetus newtoni Добруджански (среден) хомяк
Rhinolophus hipposideros Малък подковонос
Spermophilus citellus Лалугер

Земноводни и влечуги:

Elaphe quatuorlineata Ивичест смок
Emys orbicularis Обикновена блатна костенурка
Testudo graeca Шипобедрена костенурка
Testudo hermanni Шипоопашата костенурка
Triturus karelinii Голям гребенест тритон

Риби:

Barbus meridionalis Черна (балканска) мряна
Barbus plebejus Маришка мряна
Cobitis taenia Обикновен щипок
Rhodeus sericeus amarus Европейска горчивка

Безгръбначни:

Unio crassus Бисерна мида
Paracaloptenus caloptenoides Обикновен паракалоптенус
Vertigo moulinsiana Вертиго
Vertigo angustior Вертиго
Coenagrion ornatum Ценагрион
Cerambyx cerdo Обикновен сечко
Lucanus cervus Бръмбар рогач
Morimus funereus Буков сечко
**Rosalia alpina* Алпийска розалия

Растения:

Himantoglossum caprinum Обикновена пърчовка

4.6 ЗЗ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна „Река Мочурица” (BG0000196).

Цели на опазване:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.
- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Предмет на опазване:

Природни местообитания:

91AA * Източни гори от космат дъб
91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори
1340 * Континентални солени ливади
1530 * Панонски солени степи и солени блата
6210 * Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (*Festuco-Brometalia*) (*важни местообитания на орхидеи)

6510 Низинни сенокосни ливади
8220 Хазмофитна растителност по силикатни скални склонове

Бозайници:

**Canis lupus* Европейски вълк
Lutra lutra Видра
Mesocricetus newtoni Добруджански (среден) хомяк
Spermophilus citellus Лалугер
Vormela peregusna Пъстър пор

Земноводни и влечуги:

Bombina variegata Жълтокоремна бумка
Bombina bombina Червенокоремна бумка
Elaphe quatuorlineata Ивичест смок
Emys orbicularis Обикновена блатна костенурка
Testudo graeca Шипобедрена костенурка
Testudo hermanni Шипоопашата костенурка
Triturus karelinii Голям гребенест тритон

Риби:

Barbus plebejus Маришка мряна
Rhodeus sericeus amarus Европейска горчица

Безгръбначни:

Unio crassus Бисерна мида
Paracaloptenus caloptenoides Обикновен паракалоптенус
Coenagrion ornatum Ценагрион
Lysaena dispar Лицена
Cerambyx cerdo Обикновен сечко
Lucanus cervus Бръмбар рогач
Morimus funereus Буков сечко
**Rosalia alpina* Алпийска розалия

4.7 33 за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна „Ришки Проход” (BG0000149).

Цели на опазване:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.
- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Предмет на опазване:

Природни местообитания:

4090 Ендемични оро-средиземноморски съобщества от ниски бодливи храстчета
6110 * Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от *Alyso-Sedion albi*
6220 * Псевдостепа с житни и едногодишни растения от клас *Thero-Brachypodietea*
62A0 Източно субсредиземноморски сухи тревни съобщества
8210 Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове
9150 Термофилни букови гори (*Sephalanthero-Fagion*)
9170 Дъбово-габъррови гори от типа *Galio-Carpinetum*
9180 * Смесени гори от съюза *Tilio-Acerion* върху сипеи и стръмни склонове
91AA * Източни гори от космат дъб
91BA Мизийски гори от обикновена ела
91G0 * Панонски гори с *Quercus petraea* и *Carpinus betulus*
91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори
91S0 * Западнопонтийски букови гори
91W0 Мизийски букови гори

Бозайници:

**Canis lupus* Европейски вълк
Lutra lutra Видра
Myotis bechsteini Дългоух нощник
Vormela peregusna Пъстър пор

Земноводни и влечуги:

Bombina variegata Жълтокоремна бумка
Elaphe quatuorlineata Ивичест смок
Emys orbicularis Обикновена блатна костенурка
Testudo graeca Шипобедрена костенурка
Testudo hermanni Шипоопашата костенурка
Triturus karelinii Голям гребенест тритон

Риби:

Barbus meridionalis Черна (балканска) мряна
Cobitis taenia Обикновен щипок
Rhodeus sericeus amarus Европейска горчивка

Безгръбначни:

Unio crassus Бисерна мида
Paracaloptenus caloptenoides Обикновен паракалоптенус
Cerambyx cerdo Обикновен сечко
Lucanus cervus Бръмбар рогач
Morimus funereus Буков сечко
**Rosalia alpina* Алпийска розалиа

Растения:

Himantoglossum caprinum Обикновена пърчовка

4.8 33 за опазване на дивите птици „Котленска планина“ (BG0002029).

Цели на опазване:

• Опазване и поддържане на местообитанията на видовете птици, предмет на опазване, за постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние;

- Възстановяване на местообитания на видовете птици, предмет на опазване, за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние.

Предмет на опазване:

- Видове птици по чл. 6, ал. 1, т. 3 от Закона за биологичното разнообразие: Кръстат (царски) орел (*Aquila heliaca*), Орел рибар (*Pandion haliaetus*), Полубеловрата мухоловка (*Ficedula semitorquata*), Сирийски пъстър кълвач (*Dendrocopos syriacus*), Ловен сокол (*Falco cherrug*), Бяла лопатарка (*Platalea leucorodia*), Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), Полски блатар (*Circus cyaneus*), Вечерна ветрушка (*Falco vespertinus*), Орел змияр (*Circaetus gallicus*), Черен лешояд (*Aegypius monachus*), Белоглав лешояд (*Gyps fulvus*), Египетски лешояд (*Neophron percnopterus*), Черна каня (*Milvus migrans*), Осояд (*Pernis apivorus*), Малък нирец (*Mergus albellus*), Ливаден блатар (*Circus pygargus*), Поен лебед (*Cygnus cygnus*), Степен блатар (*Circus macrourus*), Бял щъркел (*Ciconia ciconia*), Черен щъркел (*Ciconia nigra*), Ръждива чапла (*Ardea purpurea*), Голяма бяла чапла (*Egretta alba*), Малка бяла чапла (*Egretta garzetta*), Нощна чапла (*Nycticorax nycticorax*), Малък воден бик (*Ixobrychus minutus*), Къдроглав пеликан (*Pelecanus crispus*), Розов пеликан (*Pelecanus onocrotalus*), Малък корморан (*Phalacrocorax pygmeus*), Черногуш гмуркач (*Gavia arctica*), Белоока потапница (*Aythya nyroca*), Синявица (*Coracias garrulus*), Късопръст ястреб (*Accipiter brevipes*), Градинска овесарка (*Emberiza hortulana*), Черночела сврачка (*Lanius minor*), Червеногърба сврачка (*Lanius collurio*), Червеногуша мухоловка (*Ficedula parva*), Ястребогушо коприварче (*Sylvia nisoria*), Горска чучулига (*Lullula arborea*), Среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*), Тръстикова блатар (*Circus aeruginosus*), Сив кълвач (*Picus canus*), Малък креслив орел (*Aquila pomarina*), Земеродно рибарче (*Alcedo atthis*), Белошипа ветрушка (*Falco naumanni*), Голям креслив орел (*Aquila clanga*), Скален орел (*Aquila chrysaetos*), Черен кълвач (*Dryocopus martius*), Малък орел (*Hieraetus pennatus*), Козодой (*Caprimulgus europaeus*), Сокол скитник (*Falco peregrinus*), Лещарка (*Bonasa bonasia*), Ливаден дърдавец (*Crex crex*), Сив жерав (*Grus grus*), Речна рибарка (*Sterna hirundo*), Бухал (*Bubo bubo*);

- Видове по чл. 6, ал. 1, т. 4 от Закона за биологичното разнообразие: Брегова лястовица (*Riparia riparia*), Речен дъждосвирец (*Charadrius dubius*), Малък гмурец (*Tachybaptus ruficollis*), Черноврат гмурец (*Podiceps nigricollis*), Голям гмурец (*Podiceps cristatus*), Червеноклюна потапница (*Netta rufina*), Клопач (*Anas clypeata*), Голям корморан (*Phalacrocorax carbo*), Ням лебед (*Cygnus olor*), Голяма белочела гъска (*Anser albifrons*), Сива гъска (*Anser anser*), Фиш (*Anas penelope*), Лиска (*Fulica atra*), Зеленоглава патица (*Anas platyrhynchos*), Среден нирец (*Mergus serrator*), Кафявоглава потапница (*Aythya farina*), Качулата потапница (*Aythya fuligula*), Обикновен пчелояд (*Merops apiaster*), Зеленоножка (*Gallinula chloropus*), Зимно бърне (*Anas crecca*), Речна чайка (*Larus ridibundus*), Черношипа ветрушка (*Falco tinnunculus*), Орко (*Falco subbuteo*), Обикновен мишелов (*Buteo buteo*), Звънарка (*Bucephala clangula*), Шилоопашата патица (*Anas acuta*), Малък ястреб (*Accipiter nisus*), Горски бекас (*Scolopax rusticola*), Обикновена калугерица (*Vanellus vanellus*), Сива чапла (*Ardea cinerea*).

5 Описание и анализ на степента на въздействие на ОУПО върху предмета и целите на опазване на защитените зони.

5.1 Защитени зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна

5.1.1 Описание и анализ на въздействието на ОУПО върху типовете природни местообитания и видовете - предмет на опазване.

За изготвяне на настоящата оценка са използвани резултатите от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“, заедно с информацията от стандартните формуляри за набиране на данни за защитените зони. Този подход е избран, поради няколко причини:

Актуалност на данните - Резултатите от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ са по-актуални;

Подробност при извършване на анализите - Данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“, като цяло показват, че някои природни местообитания и местообитания на видове са новоустановени и не са описани в стандартните формуляри. Чрез използването на резултатите от проекта, в изчисленията за процентно засягане са включени и новоустановените местообитания и местообитания на видове;

Препоръка на МОСВ – препоръчва се използването на данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“, тъй като окончателните площи на защитените зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна ще бъдат определени със заповедите по чл. 12, ал. 6 от Закона за биологичното разнообразие.

Актуалните цифрови модели на разпространение на природните местообитания и на местообитанията на видовете са предоставени с Решение за предоставяне на достъп до обществена информация № ЗД-110/24.10.2017 г. на МОСВ. Тези модели са резултат от изпълнението на проект рег. № DIR-59318-1-2 - „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“.

С получените данни, в цифров вид е направен модел на местоположението на проектните устройствени елементи спрямо картираните елементи на защитените зони. Направеният модел позволява извършването на математически изчисления за установяване на процентните отношения.

Някои от природните местообитания и местообитанията на видове, включени в съответните стандартни формуляри, не са потвърдени на терен в процеса на картиране, и затова за тях няма площни данни.

Съвременни данни за видовете от фауната, определени като цели за защитените зони, намиращи се на територията на Община Сунгурларе са налични в резултатите от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I“ на Министерството на околната среда и водите. Изследванията са проведени в периода 2011 - 2012 г. на цялата територия на страната.

5.1.1.1. ЗЗ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна „Екокоридор Камчия-Емине“ (BG0000393).

По отношение на ЗЗ „Екокоридор Камчия-Емине“ (BG0000393), разглежданият Предварителен проект на ОУП на Община Сунгурларе предвижда консервативен тип устройство на територията, без промени в съществуващия статут на земите.

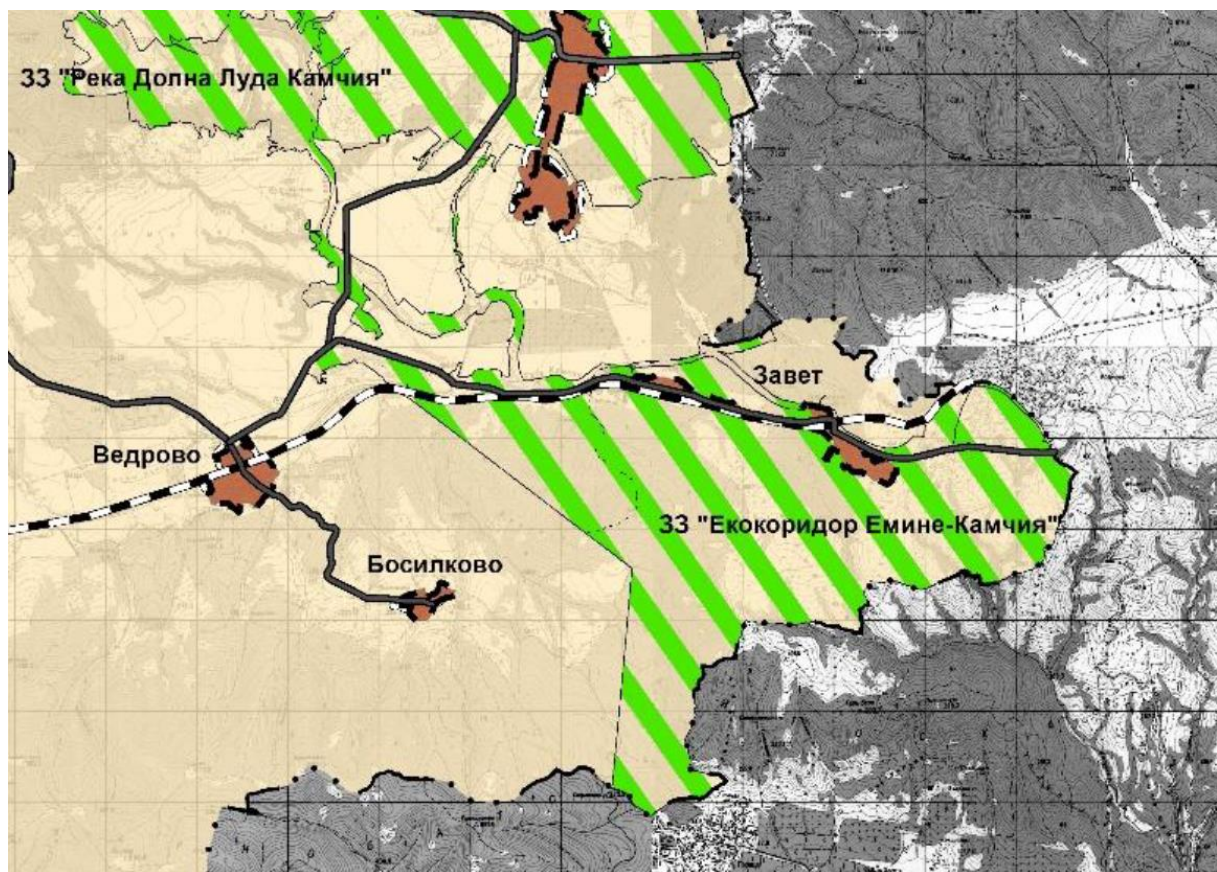
В териториите за урбанизирано развитие и техническа инфраструктура се включват имоти, които са с вече променен статут на земята, съгласно КВС, или за които има влезли в сила ПУП.

Единствената планирана промяна в статута на имотите е за разширение на жилищната територия на с. Завет в северна посока, на площ от 18,39 дка. От земеделска земя, тези имоти преминават в урбанизирана територия. Поради малката си площ, близостта до населеното място и съществуващата вече урбанизация на терените, това разширение няма да окаже отрицателно въдействие върху защитената зона и нейния предмет на опазване.

Елементът на ОУПО, който може да има потенциално въдействие върху защитената зона и нейния предмет на опазване, е новообособеният режим на земеделски земи с допустима промяна на предназначението.

В границите на защитената зона, такъв режим се създава в землището на с. Завет, непосредствено около населеното място, като режимът обхваща обработваеми и необработваеми земеделски земи.

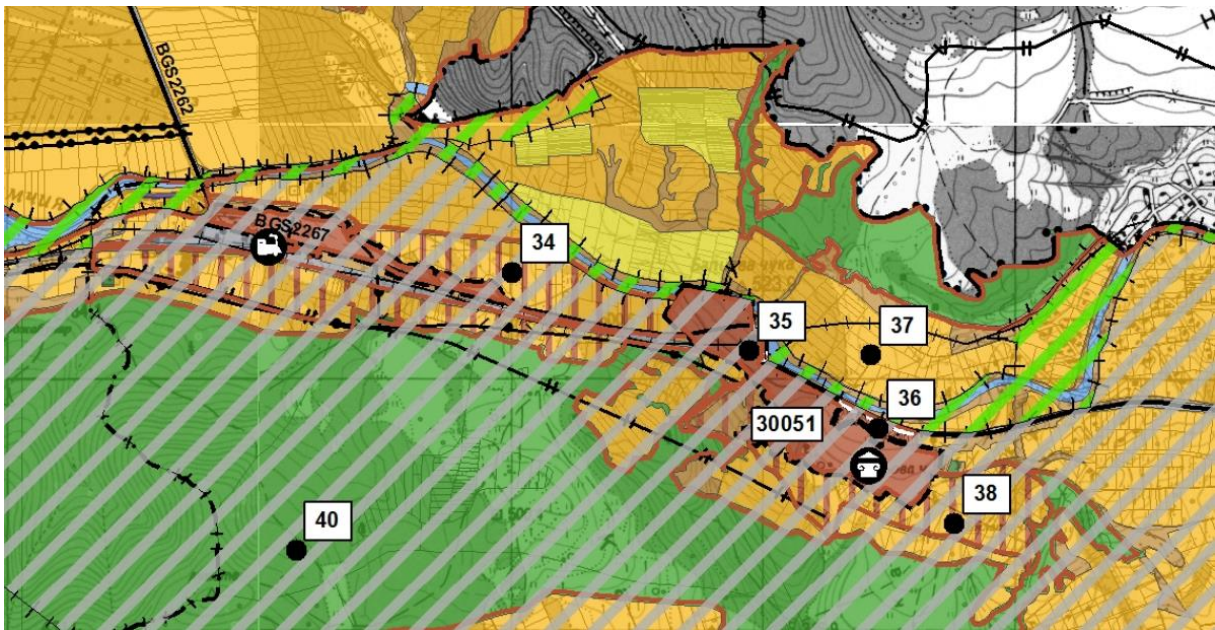
*Разположение на ЗЗ „Екокоридор Камчия-Емине” (BG0000393)
в обхвата на Община Сунгурларе*

Легенда:

- Защитени зони по директивата за местообитанията
- Защитени зони по директивата за птиците
- Защитени територии

Режим на земеделски земи с допустима промяна на предназначението в земл. на с. Завет

Легенда:

Територии с общо предназначение

- Водни площи
- Жилищни функции
- Комунално обслужване и стопанство
- Обществено-обслужващи функции
- Озеленяване, паркове и градини
- Производствени дейности
- Рекреационни дейности, курорти и вилни зони
- Спорт и атракции
- Техническа инфраструктура
- Транспорт и комуникации

Устройствени територии и режими

- Необработваеми земи със забрана промяна на предназначението
- Необработваеми земи с допустима промяна на предназначението
- Обработваеми земи - ниви със забрана за промяна на предназначението
- Ниви с допустима промяна промяна на предназначението
- Обработваеми земи - трайни насаждения със забрана за промяна на предназначението
- Трайни насаждения с допустима промяна промяна на предназначението
- Горски територии със забрана за промяна на предназначението

Защитени зони по Natura 2000

- 33 по директивата за местообитанията Река Долна Луда Камчия
- 33 по директивата за местообитанията Река Горна Луда Камчия
- 33 по директивата за местообитанията Луда Камчияshp
- 33 по директивата за местообитанията Котленска планина
- 33 по директивата за местообитанията Екокоридор Емине-Камчия
- 33 по директивата за местообитанията Река Мочурица
- 33 по директивата за местообитанията Ришки проход
- 33 по директивата за птиците Котленска планина

Земелски земи с допустима промяна на предназначението югоизточно от с. Завет

Земелски земи с допустима промяна на предназначението югозападно от с. Завет

Земеделски земи с допустима промяна на предназначението западно от с. Завет и североизточно от Гара Завет (между с. Завет и Гара Завет)

Земеделски земи с допустима промяна на предназначението южно от Гара Завет

Съгласно данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“, описаните земеделски земи с режим за допустима промяна на предназначението в землището на с. Завет не засягат картирани природни местообитания, предмет на опазване в ЗЗ „Екокоридор Камчия-Емине“ (BG0000393).

Не се засягат и местообитания или находища на целевия растителен вид Обикновена пърчовка (*Himantoglossum caprinum*).

Тъй като в описаните земеделски земи няма водни течения и водни обекти, не съществува вероятност от засягане на местообитания и находища на целеви животински видове, обитаващи изцяло водна среда, в това число риби и Бисерна мида (*Unio crassus*)

По отношение на останалите целеви видове от фауната, които са предмет на опазване, могат да се направят следните заключения:

БЕЗГРЪБНАЧНИ ЖИВОТНИ

Клас Насекоми (Insecta)

Разред Пенеперуди (Lepidoptera)

****Euplagia (Callimorpha) quadripunctaria*** обитава райони с мезофитна растителност в открити пространства и крайнини на широколистни гори.

Видът е новоустановен за ЗЗ. До края на 2012 г. са установени 6 геореферирани находища, едното от които може да е общо с това на територията на ЗЗ „Голяма Камчия“. Не са установени в територията на Община Сунгурларе. Обилието е изключително високо и е рекорд с установени 28 екземпляра на 4 ловилки за една нощ. Площта на териториите с оптимални условия за вида според крайната карта е 2 259,95 ха. Находищата на целевия вид са част от оптималното и потенциалното местообитания. Предварителният модел не съдържа слой леска. За тази зона е невъзможно да се направи модел на разпространението на вида, който да е свързан с хранителното му растение. Хранителното растение леска е установено при теренните проучвания като добре представено. Като добре представено е и хранителното растение на имагото – *Eupatorium cannabinum*. Възможно е, те да съществуват и в други части на зоната. Спрямо получената стойност 2 259,95 ха, природозащитното състояние (ПС) се приема за благоприятно.

В земеделските земи с режим за допустима промяна на предназначението в землището на с. Завет не са картирани подходящи местообитания и находища на вида.

Лицената (*Lycaena dispar*) се среща по влажни, по-рядко сухи тревисти места в близост до езера, потоци, реки и др. източници на влага.

Видът е новоустановен за ЗЗ. До края на 2012 г. е установено 1 геореферирано находище. Установен е 1 екземпляр на 0,79 ха (тази площ е на базата на точково находище – радиус 50 м). За площ на ефективно заетите местообитания се приемат териториите с оптимални условия за вида. Общата площ на потенциалните местообитания е 3 866,76 ха по данни от крайната карта на вида за зоната. Видът е оценен с благоприятно ПС.

В земеделските земи с режим за допустима промяна на предназначението в землището на с. Завет не са картирани подходящи местообитания и находища на вида.

Разред Твърдокрили (Coleoptera)

Алпийската розалия (*Rosalia alpina*) се среща по широколистни дървета, като предпочита най-вече бук и бреза, но също се среща в гори с бряст, габър, липа и кестен.

Видът е целеви за опазване в ЗЗ, съгласно стандартния формуляр. До края на 2012 г. са установени 3 геореферирани находища. Не е установен на територията на Община Сунгурларе. Общата площ на подходящите местообитания е 2014,23 хектара по данни от крайната карта на вида за зоната. Общата площ на потенциалните местообитания е 6125,70 хектара по данни от крайната карта на вида за зоната. Видът е оценен с благоприятно ПС.

В земеделските земи с режим за допустима промяна на предназначението в землището на с. Завет не са картирани подходящи местообитания и находища на вида.

Бръмбарът рогац (*Lucanus cervus*) е свързан със стари дъбови гори. Женската снася яйцата си в стари дъбови пънове, а ларвите се хранят с полуизгнилата дървесина.

Видът е целеви за опазване в ЗЗ, съгласно стандартния формуляр. До края на 2012 г. са установени общо 26 геореферирани находища. Не е установен на територията на Община Сунгурларе. Общата площ на подходящите местообитания е 19143,5 хектара по данни от крайната карта на вида за зоната. Общата площ на потенциалните местообитания е 23055 хектара по данни от крайната карта на вида за зоната. Видът е оценен с неблагоприятно - незадоволително ПС.

В земеделските земи с режим за допустима промяна на предназначението в землището на с. Завет не са картирани подходящи местообитания и находища на вида.

Буковият сечко (*Morimus funereus*) е свързан основно с буковите и дъбовите гори. Не може да лети и местата, които обитава (обикновено вътрешни горски екосистеми) са строго локализирани.

Видът е целеви за опазване в ЗЗ, съгласно стандартния формуляр. До края на 2012 г. са установени 12 геореферирани находища. Не е установен в обхвата на Община Сунгурларе. Общата площ на подходящите местообитания е 21743,38 хектара по данни от крайната карта на вида за зоната. Общата площ на потенциалните местообитания е 23172,91 хектара по данни от крайната карта на вида за зоната. Обща оценка: неблагоприятно - незадоволително ПС.

В земеделските земи с режим за допустима промяна на предназначението в землището на с. Завет не са картирани подходящи местообитания и находища на вида.

Обикновеният сечко (*Cerambyx cerdo*) е задължителен сапроксилен вид. Живее в старите дървета. Възстановяването на количеството такива дървета е бавно, и може да бъде времева „пропаст“, през която има много малко подходящо местообитание на разположение за този вид.

Видът е целеви за опазване в ЗЗ, съгласно стандартния формуляр. До края на 2012 г. са установени 4 геореферирани находища, като нито едно от тях не попада в обхвата на Община Сунгурларе. Общата площ на подходящите местообитания е 7552,56 хектара по данни от крайната карта на вида за зоната. Общата площ на потенциалните местообитания е 10835,16 хектара по данни от крайната карта на вида за зоната. Обща оценка на ПС: неблагоприятно – незадоволително.

В земеделските земи с режим за допустима промяна на предназначението в землището на с. Завет не са картирани подходящи местообитания и находища на вида.

Разред Водни кончета (Odonata)

Ценагрион (*Coenagrion ornatum*). Видът обитава крайбрежните растителни участъци на по-големи реки или вточната и отточна част на стоящите водоеми. Срещат се и в много плитки водоеми (до около 0,20 м), които замръзват през по-студените месеци независимо от слабото течение на водата.

Видът е целеви за опазване в ЗЗ, съгласно стандартния формуляр. До края на 2012 г. са установени 5 геореферирани находища, извън територията на Община Сунгурларе. Всички находища са регистрирани в територии със степен на пригодност на местообитанието 0,20 – 0,50. Общата площ на потенциалните местообитания е 1150,36 ха по данни от крайната карта на разпространение на вида за зоната (4,11 % от общата площ на зоната). Общата площ на ефективно заетите местообитания за вида за зоната е 72,48 ха (0,26 % от общата площ на зоната и 6,3 % от общата площ на потенциалните местообитания). Обща оценка на ПС на вида за зоната: благоприятно.

В земеделските земи с режим за допустима промяна на предназначението в землището на с. Завет не са картирани подходящи местообитания и находища на вида.

Разред Правокрили (Orthoptera)

Обикновен паракалоптенус (*Paracaloptenus caloptenoides*).

Видът е целеви за опазване в ЗЗ, съгласно стандартния формуляр. До края на 2012 г. е установено 1 находище, извън територията на Община Сунгурларе. Общата площ на ефективно заетите местообитания не може да бъде изчислена, поради разминаването на единственото реалното находище с оптималните местообитания. Това може да се дължи както на фрагментацията и деградацията на местообитанията, така и на неточност в изпозваните за модела променливи. Поради това стойността x , за която $0 < x < 46,21$ ха, се счита за референтна. Обща оценка на ПС на вида за зоната: неблагоприятно-незадоволително.

В земеделските земи с режим за допустима промяна на предназначението в землището на с. Завет не са картирани подходящи местообитания и находища на вида.

Клас Коремоноги (Gastropoda)

Вертиго (*Vertigo moulinsiana*). Видът обитава преовлажнени терени.

Видът е целеви за опазване в ЗЗ, съгласно стандартния формуляр. До края на 2012 г. няма установени геореферирани находища. Не са установени екземпляри и с качествения (ръчен) метод на събиране на проби. Обща оценка на ПС на вида за зоната: неблагоприятно-незадоволително.

Земеделските земи с режим за допустима промяна на предназначението в землището на с. Завет не са подходящи местообитания за вида.

Вертиго (*Vertigo angustior*). Видът обитава влажни терени.

Видът е целеви за опазване в ЗЗ, съгласно стандартния формуляр. До края на 2012 г. няма установени геореферирани находища. Не са установени екземпляри и с качествения (ръчен) метод на събиране на проби. Обща оценка на ПС на вида за зоната: неблагоприятно-незадоволително.

Земеделските земи с режим за допустима промяна на предназначението в землището на с. Завет не са подходящи местообитания за вида.

ГРЪБНАЧНИ ЖИВОТНИ

Клас Земноводни (Amphibia)

Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*).

Видът е целеви за опазване в ЗЗ, съгласно стандартния формуляр. По време на полевите изследвания видът не е установен в зоната. На база индуктивното моделиране площите на отделните класове на пригодност на местообитанията в зоната са: Отсъствие (клас 0): 13659,09 ха (48,74% от цялата територия на зоната); Слабо пригодни (клас 1): 13347,24 ха (47,63%); Пригодни (клас 2): 956,18 ха (3,41%); Оптимални (клас 3): 59,17 ха (0,21%). Обща оценка на ПС за вида: неблагоприятно – незадоволително състояние в зоната.

Земеделските земи с режим за допустима промяна на предназначението в землището на с. Завет не са подходящи местообитания за вида.

Червенокоремна бумка (*Bombina bombina*).

Видът е целеви за опазване в ЗЗ, съгласно стандартния формуляр. По време на полевите изследвания в зоната няма намерени екземпляри. В изследваната зона са установени 0 находища - недостатъчна информация. Обща оценка на ПС за вида: неблагоприятно – незадоволително състояние в зоната.

Земеделските земи с режим за допустима промяна на предназначението в землището на с. Завет не са подходящи местообитания за вида.

Жълтокоремната бумка (*Bombina variegata*) е разпространена в ниските части на страната до 250 м н.в., включително в Дунавската равнина. Обитава естествени и изкуствени водоеми, включително локви.

Видът е целеви за опазване в ЗЗ, съгласно стандартния формуляр. По време на полевите изследвания в зоната няма намерени екземпляри. В изследваната са установени 0 находища - недостатъчна информация. Обща оценка на ПС за вида: неблагоприятно – незадоволително състояние в зоната.

Земеделските земи с режим за допустима промяна на предназначението в землището на с. Завет не са подходящи местообитания за вида.

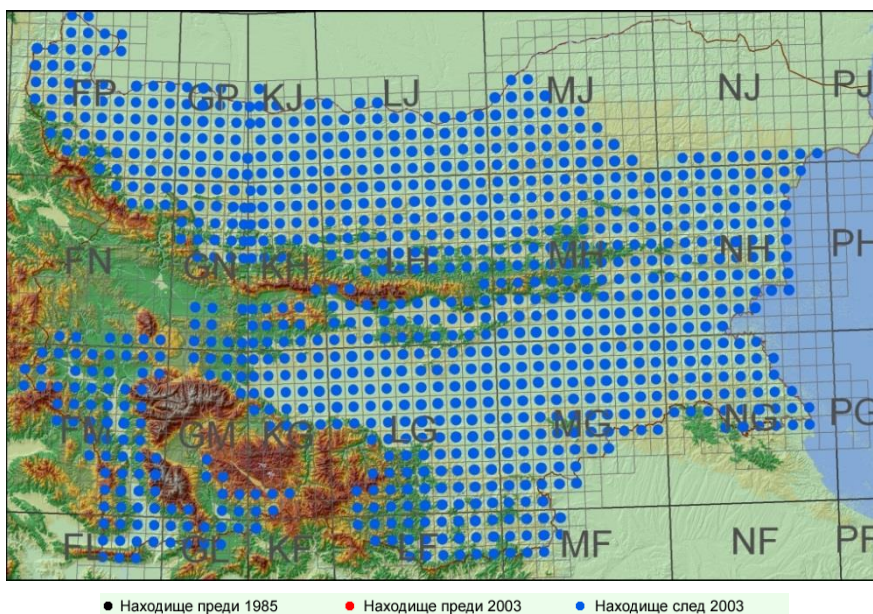
Клас Влечуги (Reptilia)

Шипоопашатата костенурка (*Testudo hermanni*) е вид от семейство Сухоземни костенурки (Testudinidae). Обитава хълмисти местности с нискостъблени гори.

Видът е целеви за опазване в ЗЗ, съгласно стандартния формуляр. По време на полевите изследвания видът не е установен в зоната. На база индуктивното моделиране площите на отделните класове на пригодност на местообитанията са: Отсъствие (клас 0): 16 656,17 ха (59,44% от цялата територия на зоната); Слабо пригодни (клас 1): 11 299,23 ха (40,32%); Пригодни (клас 2): 66,29 ха (0,24%); Оптимални (клас 3): 0,00 ха (0,00%). Обща оценка на ПС за вида: неблагоприятно – незадоволително състояние в зоната.

В данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“, за територията около с. Завет е посочено отсъствие на пригодност за местообитания на Шипоопашатата костенурка.

*Разпространение на Шипоопашатата костенурка (*Testudo graeca*), Червена книга на Р. България*

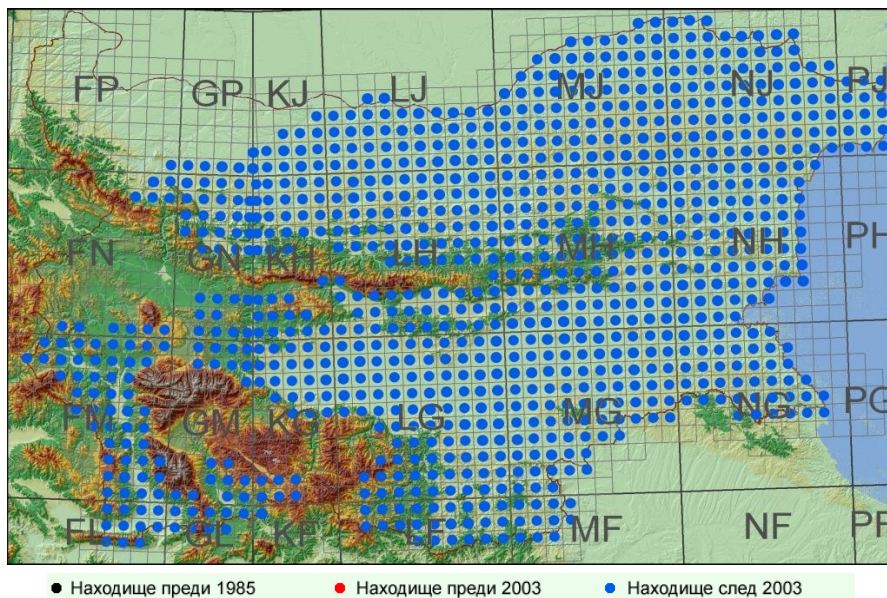

Шипобедрената костенурка (*Testudo graeca*) е другия вид от семейство Сухоземни костенурки (Testudinidae), срещани се в България.

Видът е целеви за опазване в ЗЗ, съгласно стандартния формуляр. По време на полевите изследвания видът не е установен в зоната. На база индуктивното моделиране площите на отделните класове на пригодност на местообитанията в зоната са: Отсъствие (клас 0): 26980,84 ха (96,29% от цялата територия на зоната); Слабо пригодни (клас 1): 1039,29 ха (3,71%); Пригодни (клас 2): 1,55 ха (0,01%); Оптимални (клас 3): 0,00 ха (0,00%). Обща оценка на ПС за вида: неблагоприятно – незадоволително състояние в зоната.

В данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“, за територията около с. Завет е посочено отсъствие на пригодност за местообитания на Шипобедрена костенурка.

*Разпространение на Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*), Червена книга на Р. България*

Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*).

Видът е целеви за опазване в ЗЗ, съгласно стандартния формуляр. По време на полевите изследвания видът не е установен в зоната. На база индуктивното моделиране площите на отделните класове на пригодност на местообитанията в зоната са: Отсъствие (клас 0): 25538,54 ха (91,14% от цялата територия на зоната); Слабо пригодни (клас 1): 2431,34 ха (8,68%); Пригодни (клас 2): 39,39 ха (0,14%); Оптимални (клас 3): 12,42 ха (0,04%). Обща оценка на ПС за вида: неблагоприятно – незадоволително състояние в зоната.

Земеделските земи с режим за допустима промяна на предназначението в землището на с. Завет не са подходящи местообитания за вида.

Пъстър смок (*Elaphe sauromates*).

Видът е целеви за опазване в ЗЗ, съгласно стандартния формуляр. В стария стандартен формуляр е погрешно описан, като Ивичест смок (*Elaphe quatuorlineata*). Това е техническа грешка, тъй като се има предвид вида Пъстър смок (*Elaphe sauromates*). По време на полевите проучвания не е установен. Няма налични данни за намирането на вида в зоната през последните 6 години. Имайки предвид скрития начин на живот на вида и принципно ниската му численост, отсъствието му от даден район е трудно

доказуемо. Поради тази причина, за зоните без установени екземпляри (вкл. при предходни проучвания в същите зони) е възприета концепцията за недостатъчност на информацията и състоянието на популацията (в това число обилие и възрастова структура) е оценено като „неблагоприятно – незадоволително“.

Земите около с. Завет са картирани, като пригодни местообитания за вида, въпреки това е малко вероятно екземпляри да обитават земеделските земи с режим за допустима промяна на предназначението в землището на селото.

Клас Бозайници (Mammalia)

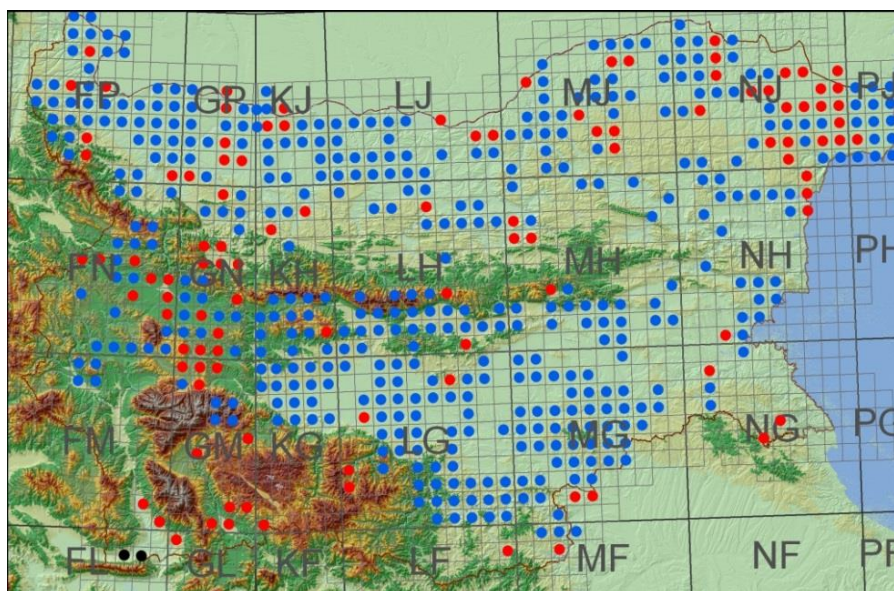
Разред Гризачи (Rodentia)

Европейският лалугер (*Spermophilus citellus*) е гризач от семейство Катерицови (Sciuridae). Обитава открити необработваеми места, покрити с ниска тревна растителност (ливади, пасища, сухи степи, покрайнини на обработваеми полета, покрай пътища и др.) или на места с добре развито пасищно животновъдство. Живее на колонии, в изровени под земята дупки с много резервни входове.

Видът е новоустановен за ЗЗ. Общата площ на регистрираните находища на Европейския лалугер в оптимални местообитания е 56 ха и субоптимални местообитания е 530,3 ха. Установено е 1 находище (лалугерова колония) до с. Дъскотна, Община Руен. Обща оценка на ПС на вида за зоната: неблагоприятно – незадоволително.

При теренните проучвания, в земите около с. Завет не са установени находища на лалугер.

Разпространение на Европейския лалугер (Spermophilus citellus), Червена книга на Р. България

● Находище преди 1985 ● Находище преди 2003 ● Находище след 2003

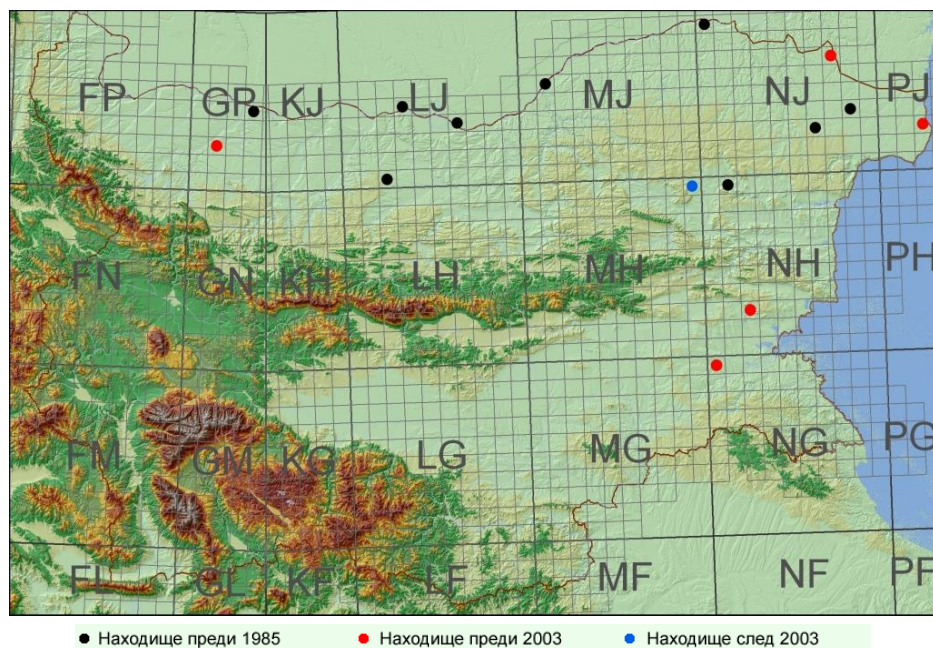
Добруджанският хомяк (*Mesocricetus newtoni*) е гризач от семейство Хомяци (Cricetidae). Обитава целини, люцернови и житни площи, лозя, овощни и зеленчукови градини.

Видът е целеви за опазване в ЗЗ, съгласно стандартния формуляр. По време на теренните проучвания не е установен в границите на защитената зона, независимо че е

установен в погадки на сови в района на Айтос (ГЕОРГИЕВ и ГРАДЕВ 2003 - Съобщение за добруджански хомяк (*Mesocricetus newtoni* Nehrig) (Mammalia: Cricetidae) от Южна България. Конкретни данни относно общата площ на популацията на целевия вид не могат да бъдат изведени. Част от местообитанията попадат сред гористи местности, трудни за заселване. Зоната е в район, където няма информация за неговото наличие, и потенциалните местообитания съставляват малка част от зоната. Защитената зона се намира между досега добре известния ареал на вида в Северна България и вероятните негови популации в Южна България. В този смисъл потенциалните местообитания на вида могат да служат за бикоридор между двата района на разпространение. Предвид това, че до момента няма съобщения за установяване на вида, както и малкото потенциални местообитания, може да се счита, че природозащитното състояние е неблагоприятно – незадоволително поради недостатъчна информация.

Земите около с. Завет не са картирани, като подходящи местообитания за вида.

*Разпространение на Добруджанският хомяк (*Mesocricetus newtoni*),
Червена книга на Р. България*

Разред Хищници (Carnivora)

Видрата (*Lutra lutra*) е бозайник от семейство Порови (Mustelidae), чийто живот е свързан с наличието на водни басейни, богати на рибни запаси.

Видът е целеви за опазване в ЗЗ, съгласно стандартния формуляр. Относителна численост на видрата в тази зона е 0,16 инд./км, а изчисленият капацитет е 7 индивида. По експертна преценка действителният запас в тази зона е по-голям. Площта на водоемите и на бреговете им, подходящи за обитаване от видрата е 307,77 ха. Природозащитното състояние е оценено на благоприятно.

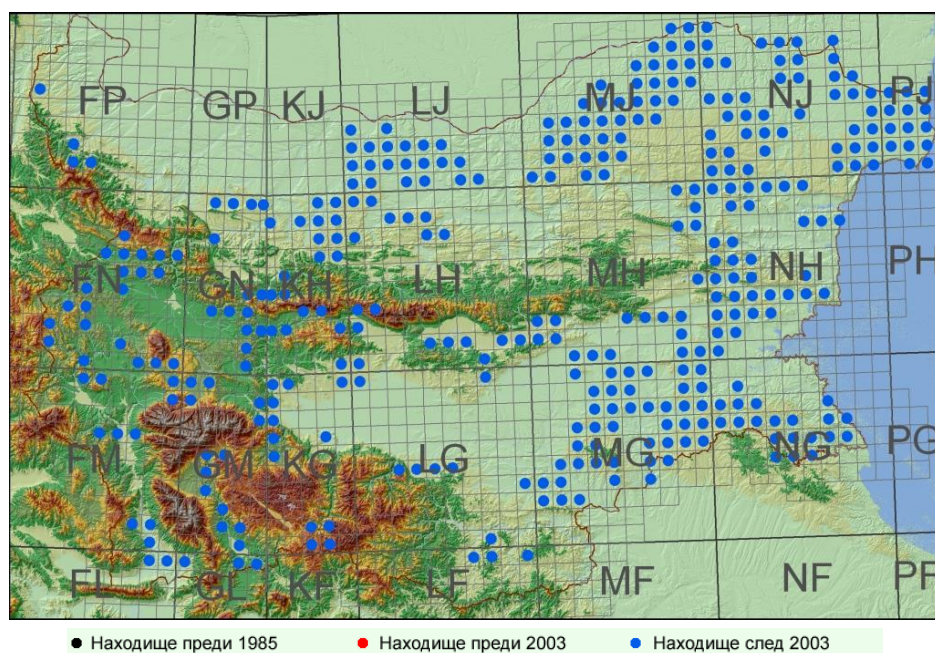
Земеделските земи с режим за допустима промяна на предназначението в землището на с. Завет не са подходящи местообитания за вида.

Пъстрият пор (*Vormela peregusna*) е рядък хищен бозайник от семейство Порови (Mustelidae). Обитава ливади и пасища, каменисти терени и пустеещи земи, включително по речни долини, където има достатъчно гризачи за храна. Живее на

открит и сух терен. Активен е предимно сутрин и вечер, по-рядко през нощта. Обикновено използва дупки на гризачи, които разширява. Предпочитана храна са лалугерите, по-рядко гущерите, птиците и техните яйца. Отрицателно действащи фактори са превръщането на пасищата в орна земя и използването на родентициди, които намаляват основната му храна.

Видът е целеви за опазване в ЗЗ, съгласно стандартния формуляр. Пъстрият пор не е регистриран с преки методи по време на теренната работа. Площта на потенциалното местообитание на пъстрия пор на територията на ЗЗ „Екокоридор Камчия - Емине”, изчислена въз основа на изготвения модел, възлиза на 108,6 хектара, т.е. приблизително 1 км². Подходящите местообитания представляват приблизително 0,4 % от общата площ на зоната. Поради липсата на регистрации на вида, не е възможно да бъде направена оценка на площта на ефективно заетото местообитание. Природозащитното състояние е оценено на неблагоприятно – незадоволително.

Разпространение на Пъстър пор (Vormela peregusna), Червена книга на Р. България

***Европейският вълк (*Canis lupus*)** обитава гористи терени, като избягва просторни гъсти гори. Предпочита труднодостъпни райони с гори, храсталаци и ливади. Приспособил се е и към културни ландшафти, където намира за храна домашни животни.

Видът е целеви за опазване в ЗЗ, съгласно стандартния формуляр. По време на теренните проучвания не е установено присъствие на вида. Според модела на ефективно заетите местообитания те покриват 124,75 км² от северния дял на зоната. Това са 58,22 % от оптималните, пригодни местообитания в зоната. Общата площ на местообитанията, подходящи за сърцевинни зони е 13,84 км² или 6,46 % от площта на пригодните местообитания. Това са местата, подходящи за устройване на леговище и отглеждане на малките в летния период. Такива местообитания в зоната има в северния и дял, откъдето са и основната част от данните за присъствие на вида. Видът е оценен с благоприятно ПС.

Земите около с. Завет не са подходящи местообитания за сърцевинна зона.

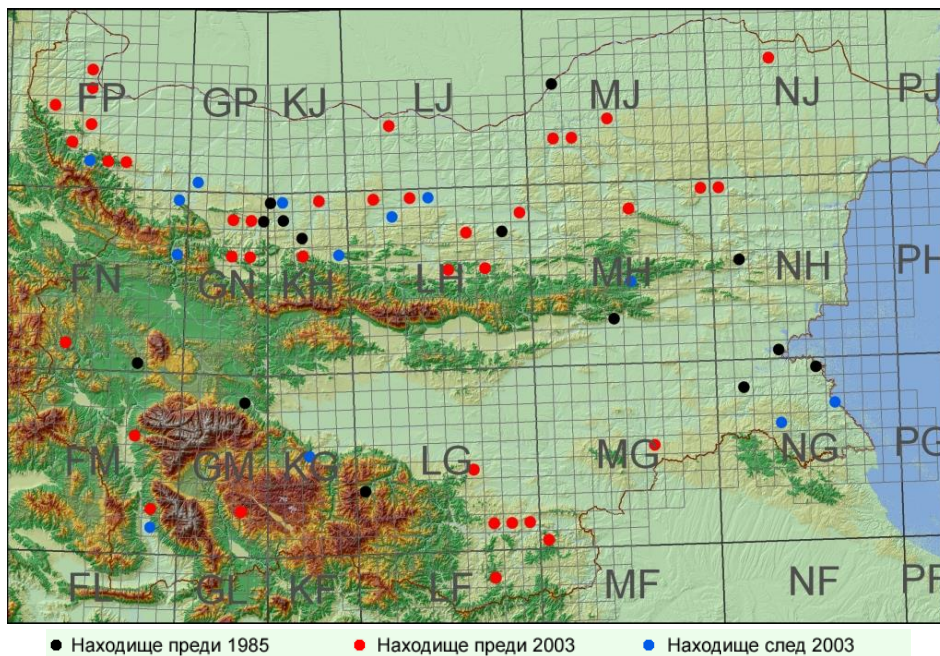
Разред Прилени (Chiroptera)

Южен подковонос (*Rhinolophus euryale*). Разпространен е в гористи, равнинни, карстови райони в близост до вода, като почти изцяло е свързан с пещерите, където образува своите колонии. През летните месеци, при липса на подходящи скални местообитания се заселва и в постройките.

Видът е новоустановен в ЗЗ. В зоната не са установени находища за зимуване на вида. В известните летни находища в зоната е установен 1 екземпляр (извън територията на Община Сунгурларе). Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 3,4 ха (0,0% от площта на защитената зона). Състоянието е определено като неблагоприятно –незадоволително.

Земите около с. Завет не са картирани, като местообитания за вида.

Разпространение на Южен подковонос (Rhinolophus euryale), Червена книга на Р. България

Голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*). Обитава главно карстови райони, обрасли с дървета и храстова растителност. Използва за убежища различни пещери, галерии, скални ниши, хралупи и постройките. През лятото формира размножителни колонии, главно в пещери, но и на тавани на къщи, където обаче рядко зимува.

Видът е целеви за опазване в ЗЗ, съгласно стандартния формуляр. В зоната не са установени находища за зимуване на вида. Установени са общо 4 летни находища, с общо 6 екземпляра. **Три от находищата са в землището на с. Завет – Изоставена ж.п. спирка Завет, Изоставена помпена станция на Гара Завет и Изоставена постройка до ж.п. линията.** Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 62,8 ха (0,2% от площта на защитената зона). Състоянието е определено като неблагоприятно –незадоволително.

Голяма част от земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землището на с. Завет са картирани, като територии с влошено качество за големия подковонос, без пригодност на местообитанията, и не представляват потенциални коридори. Малка част от тези земи попада в потенциални ловни местообитания на вида. По отношение на самите находища е определен умерен риск от употребата на пестициди. Новообособеният режим за промяна на предназначението на земята няма да промени условията на средата и не се очаква въздействие върху големия подковонос.

Промяна в условията на средата е възможна в перспектива, при извършване на евентуално строителство в тези площи.

Малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*). Един от най-малките прилепи, срещащи се в България. Типично пещерен вид, свързан преди всичко с богати на растителност карстови райони. Придържа се към скалисти райони с наличие на подземни кухни. През лятото обитава и населените места, където може да се скрие по тавани и закътани части от сгради. Зимува поединично в мини, пещери, мазета и др. Ловува основно в гори, градски паркове и градини, по-рядко над ливади, пасища и крайречни гори. Поради това, че обитава постройки, той може да се причисли към полусинантропните видове (Gaisler, 1963). Има толерантност по отношение на човешкото присъствие.

Видът е целеви за опазване в ЗЗ, съгласно стандартния формуляр. В зоната не са установени находища за зимуване на вида. Установени са общо 4 летни находища, общо 75 екземпляра. **Едно от находищата е в землището на с. Завет - Изоставена помпена станция на Гара Завет.** Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 29,2 ха (0,1% от площта на защитената зона). Състоянието е определено като неблагоприятно –незадоволително.

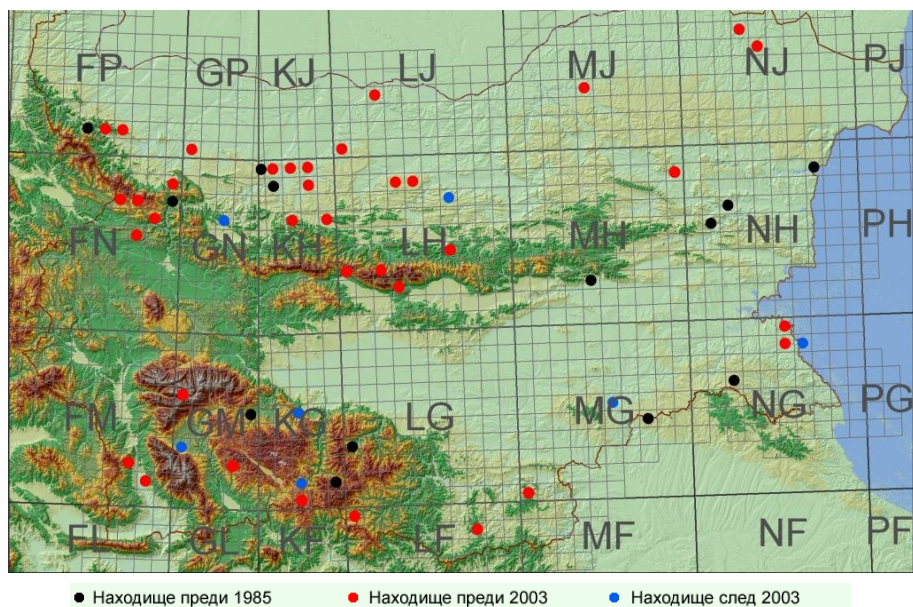
Както при предходния вид, голяма част от земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землището на с. Завет са картирани, като територии с влошено качество за малкия подковонос, без пригодност на местообитанията, и не представляват потенциални коридори. Малка част от тези земи попада в потенциални ловни местообитания на вида. По отношение на самите находища е определен умерен риск от употребата на пестициди. Новообособеният режим за промяна на предназначението на земята няма да промени условията на средата и не се очаква въздействие върху малкия подковонос. Промяна в условията на средата е възможна в перспектива, при извършване на евентуално строителство в тези площи.

Трицветният нощник (*Myotis emarginatus*) е характерен обитател на нископланинските карстови райони. Заселва се в пещери и изоставени постройки.

Видът е целеви за опазване в ЗЗ, съгласно стандартния формуляр. У нас е установено, че зимуват само единични екземпляри, поради което показателят не е специфичен за този вид. В известните находища за зимуване в зоната са били установени общо 0 екземпляра. В зоната не са установени летни находища на вида. В зоната не са установени находища на вида. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 196,6 ха (0,7 % от площта на защитената зона). Състоянието е определено като неблагоприятно –незадоволително.

Земите около с. Завет не са картирани, като местообитания за вида.

Разпространение на Трицветния нощник (*Myotis emarginatus*), Червена книга на Р. България

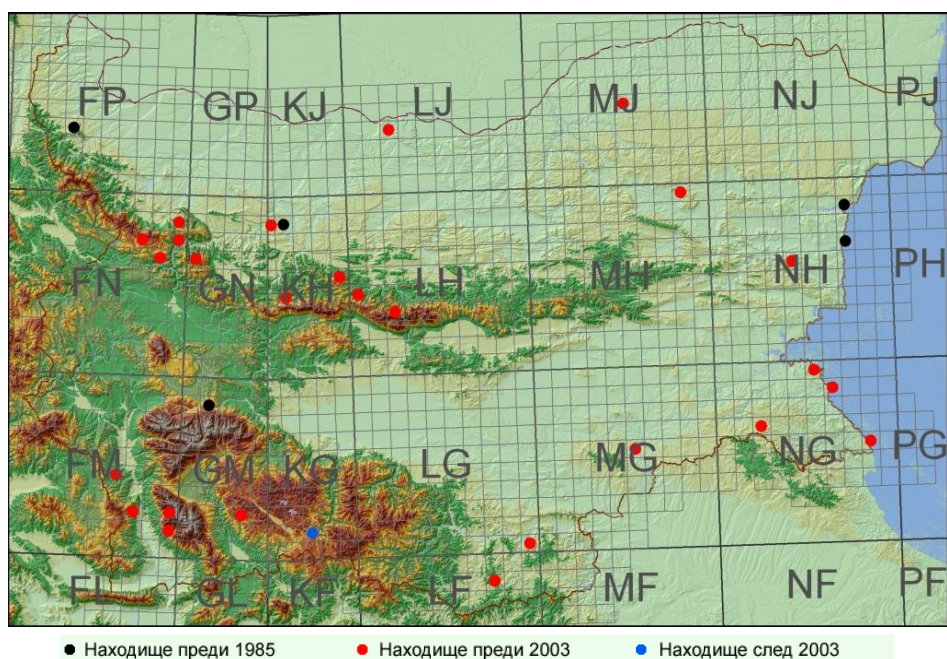

Дългоух нощник (*Myotis bechsteini*). Видът е представител на гладконосите прилепи, който зимува изключително в подземни убежища. През лятото обитава хралупи на стари дървета, и по-рядко постройки и пещери. Ловува в гори, покрайнини на гори и ливади, покрай храсталаци.

Видът е целеви за опазване в ЗЗ, съгласно стандартния формуляр. В зоната не са установени находища на вида. В рамките на проекта не са открити размножителни колонии в зоната. В литературата също липсват данни за такива. Към момента на оценката няма данни за числеността в размножителните колонии на вида в зоната. Площта на местообитания с високо качество по индуктивен модел е оценена на 422,3 ха (1,5 % от площта на защитената зона). Поради недостатъчно информация, състоянието е определено като неблагоприятно –незадоволително.

Земите около с. Завет не са картирани, като местообитания с високо качество за вида.

Разпространение на Дългоух нощник (*Myotis bechsteini*), Червена книга на Р. България

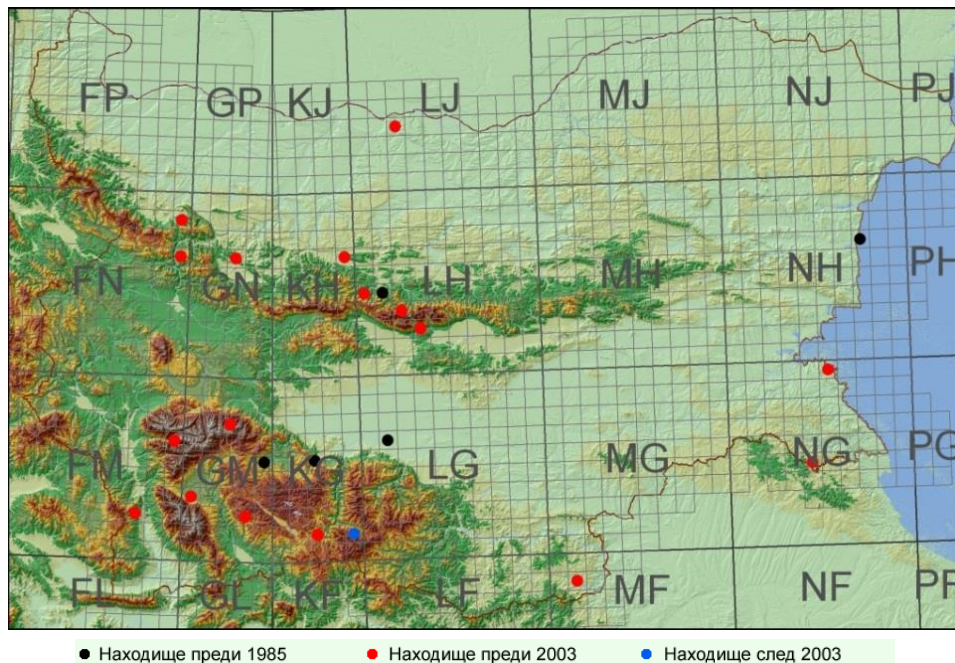

Широкоухият прилеп (*Barbastella barbastellus*) обитава влажни горски местообитания в среднопланинския пояс (700–1400 м н.в.). Зимата - поединично или на групи до 30 индивида в най-студените, привходни части на пещерите, при температури около 0–2 °С. През летните месеци живее почти само в хралупи на дървета и по-рядко в други убежища.

Видът е новоустановен в ЗЗ. При теренните проучвания са установени общо 2 находища. Не са установени находища в територията на Община Сунгурларе. Към момента на оценката няма данни за числеността в размножителните колонии на вида в зоната. Площта на местообитания с високо качество по индуктивен модел е оценена на 776,2 ха (2,8% от площта на защитената зона). Площта на потенциалните местообитания е оценена на 6478 ха (23,12% от площта на защитената зона). Стойностите се считат за референтни и благоприятни.

Земите около с. Завет не са картирани, като местообитания с високо качество за вида.

Разпространение на Широкоух прилеп (Barbastella barbastellus), Червена книга на Р. България

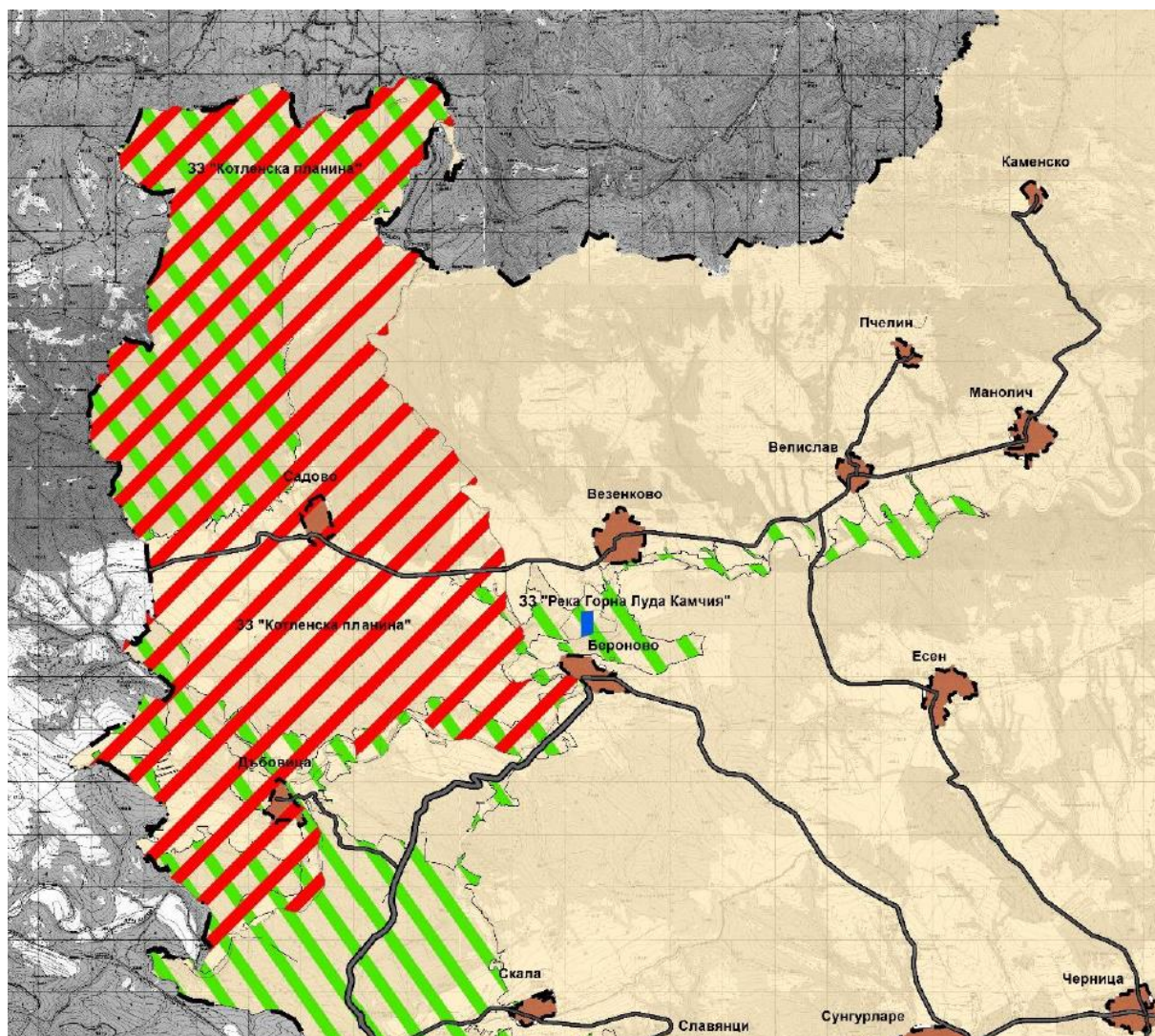
5.1.1.2. ЗЗ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна „Котленска планина” (BG0000117).

По отношение на ЗЗ „Котленска планина” (BG0000117), разглежданият Предварителен проект на ОУП на Община Сунгурларе предвижда консервативен тип устройство на територията, без промени в съществуващия статут на земите.

В границите на защитената зона не попадат територии за урбанизирано развитие и техническа инфраструктура.

Не се обособяват земеделски земи с режим на допустима промяна на предназначението.

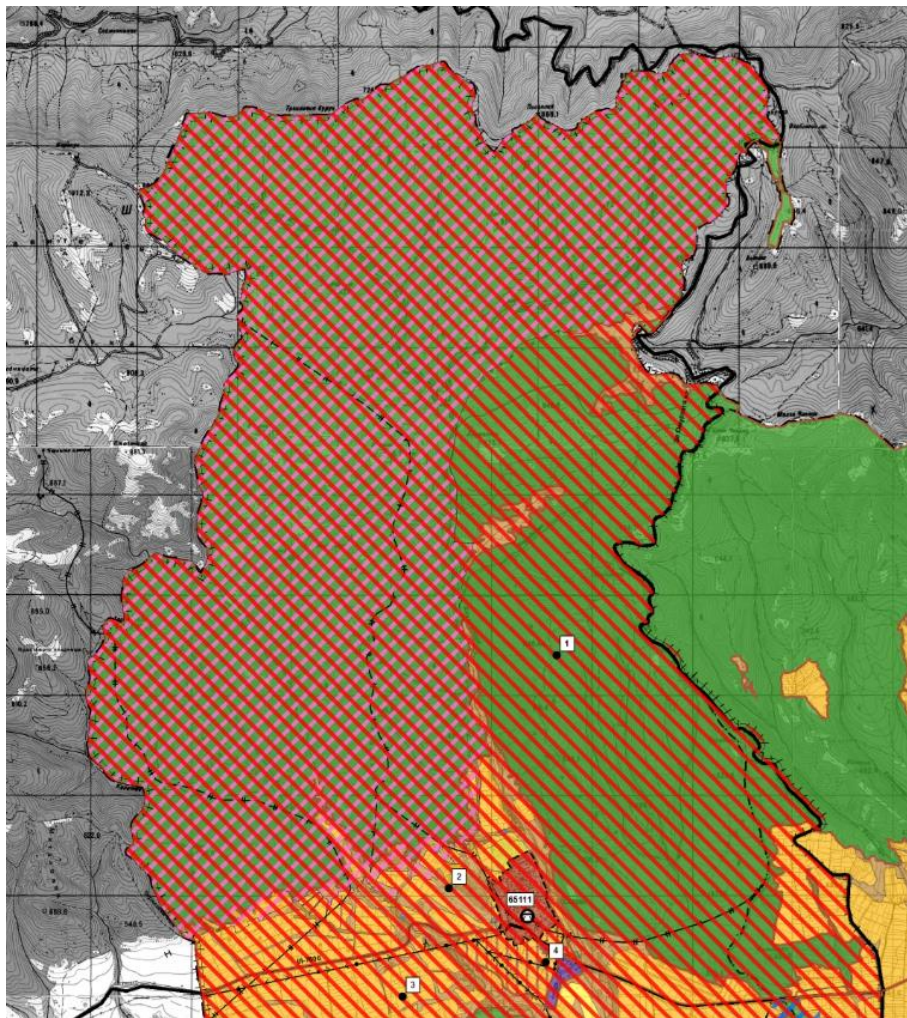
Разположение на 33 „Котленска планина“ (BG0000117)
в обхвата на Община Сунгурларе

Легенда:

- Защитени зони по директивата за местообитанията
- Защитени зони по директивата за птиците
- Защитени територии

Предвиждания на ОУПО Сунгурларе за
територията на ЗЗ „Котленска планина” (BG0000117)

Легенда:

Територии с общо предназначение

- Водни площи
- Жилищни функции
- Комунално обслужване и стопанство
- Обществено-обслужващи функции
- Озеленяване, паркове и градини
- Производствени дейности
- Рекреационни, дейности, курорти и вилни зони
- Спорт и атракции
- Техническа инфраструктура
- Транспорт и комуникации

Устройствени територии и режими

- Необработваеми земи със забрана промяна на предназначението
- Необработваеми земи с допустима промяна на предназначението
- Обработваеми земи - ниви със забрана за промяна на предназначението
- Ниви с допустима промяна промяна на предназначението
- Обработваеми земи - трайни насаждения със забрана за промяна на предназначението
- Трайни насаждения с допустима промяна промяна на предназначението
- Горски територии със забрана за промяна на предназначението

Защитени зони по Natura 2000

- ЗЗ по директивата за местообитанията Река Долна Луда Камчия
- ЗЗ по директивата за местообитанията Река Горна Луда Камчия
- ЗЗ по директивата за местообитанията Луда Камчияshp
- ЗЗ по директивата за местообитанията Котленска планина
- ЗЗ по директивата за местообитанията Екокоридор Емине-Камчия
- ЗЗ по директивата за местообитанията Река Мочурица
- ЗЗ по директивата за местообитанията Ришки проход
- ЗЗ по директивата за птиците Котленска планина

Не се засягат природни местообитания, предмет на опазване в ЗЗ „Котленска планина” (BG0000117).

Не се засягат местообитания или находища на целеви животински и растителни видове, предмет на опазване в ЗЗ „Котленска планина” (BG0000117).

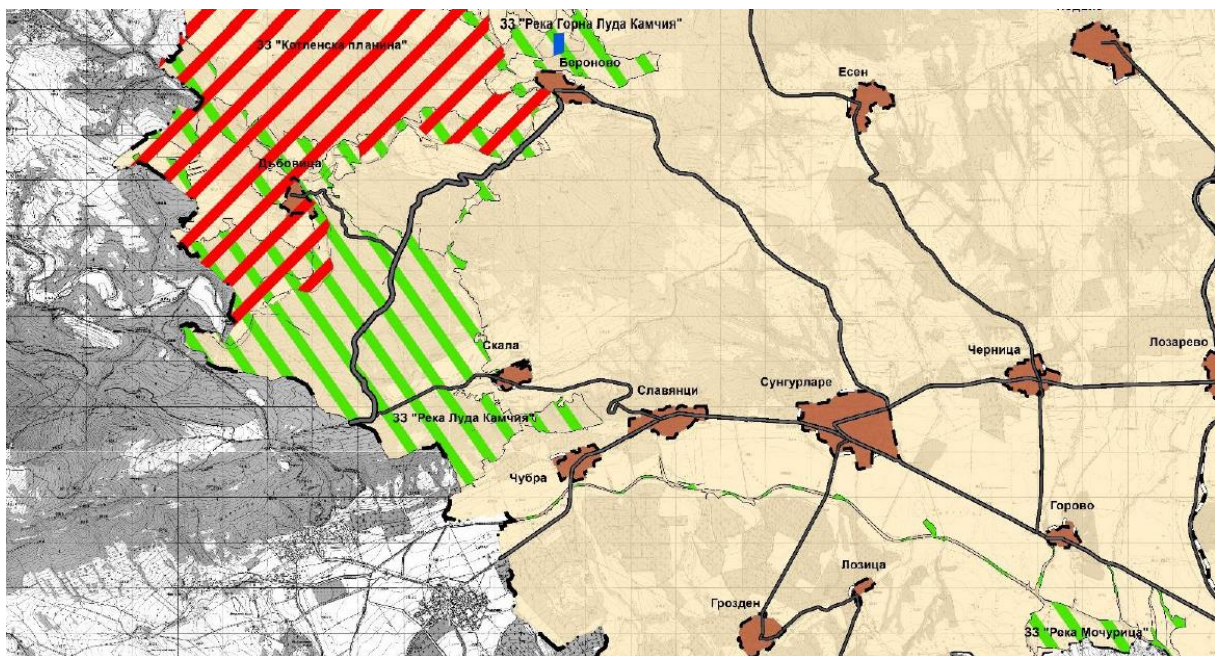
5.1.1.3. ЗЗ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна „Луда Камчия” (BG0000139).

По отношение на ЗЗ „Луда Камчия” (BG0000139), разглежданият Предварителен проект на ОУП на Община Сунгурларе предвижда консервативен тип устройство на територията, без промени в съществуващия статут на земите.

В границите на защитената зона не попадат територии за урбанизирано развитие и техническа инфраструктура.

Не се обособяват земеделски земи с режим на допустима промяна на предназначението.

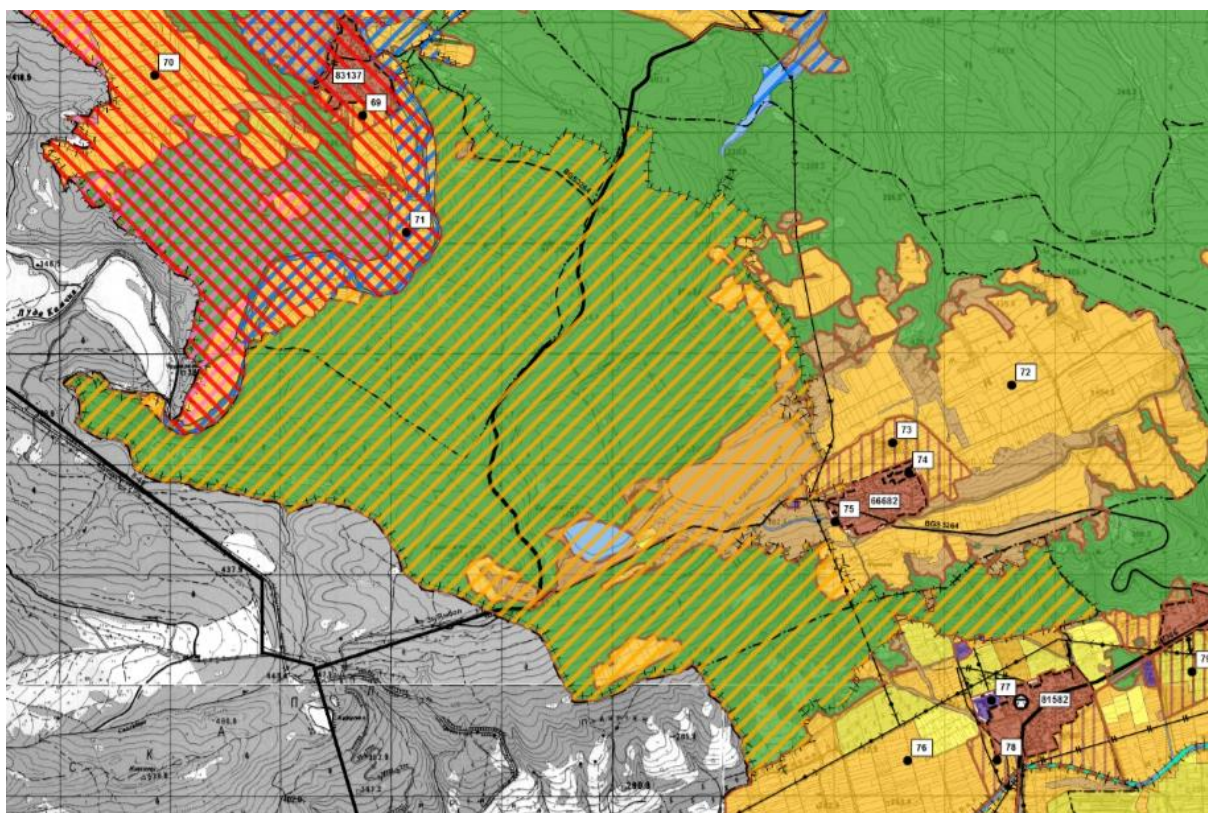
*Разположение на ЗЗ „Луда Камчия” (BG0000139)
в обхвата на Община Сунгурларе*

Легенда:

- Защитени зони по директивата за местообитанията
- Защитени зони по директивата за птиците
- Защитени територии

Предвиждания на ОУПО Сунгурларе за
територията на ЗЗ „Луда Камчия“ (BG0000139)

Легенда:

Територии с общо предназначение

- Водни площи
- Жилищни функции
- Комунално обслужване и стопанство
- Обществено-обслужващи функции
- Озеленяване, паркове и градини
- Производствени дейности
- Рекреационни, дейности, курорти и вилни зони
- Спорт и атракции
- Техническа инфраструктура
- Транспорт и комуникации

Устройствени територии и режими

- Необработваеми земи със забрана промяна на предназначението
- Необработваеми земи с допустима промяна на предназначението
- Обработваеми земи - ниви със забрана за промяна на предназначението
- Ниви с допустима промяна промяна на предназначението
- Обработваеми земи - трайни насаждения със забрана за промяна на предназначението
- Трайни насаждения с допустима промяна промяна на предназначението
- Горски територии със забрана за промяна на предназначението

Защитени зони по Natura 2000

- ЗЗ по директивата за местообитанията Река Долна Луда Камчия
- ЗЗ по директивата за местообитанията Река Горна Луда Камчия
- ЗЗ по директивата за местообитанията Луда Камчияshr
- ЗЗ по директивата за местообитанията Котленска планина
- ЗЗ по директивата за местообитанията Екокоридор Емине-Камчия
- ЗЗ по директивата за местообитанията Река Мочурица
- ЗЗ по директивата за местообитанията Ришки проход
- ЗЗ по директивата за птиците Котленска планина

Не се засягат природни местообитания, предмет на опазване в ЗЗ „Луда Камчия“ (BG0000139).

Не се засягат местообитания или находища на целеви животински и растителни видове, предмет на опазване в ЗЗ „Луда Камчия“ (BG0000139).

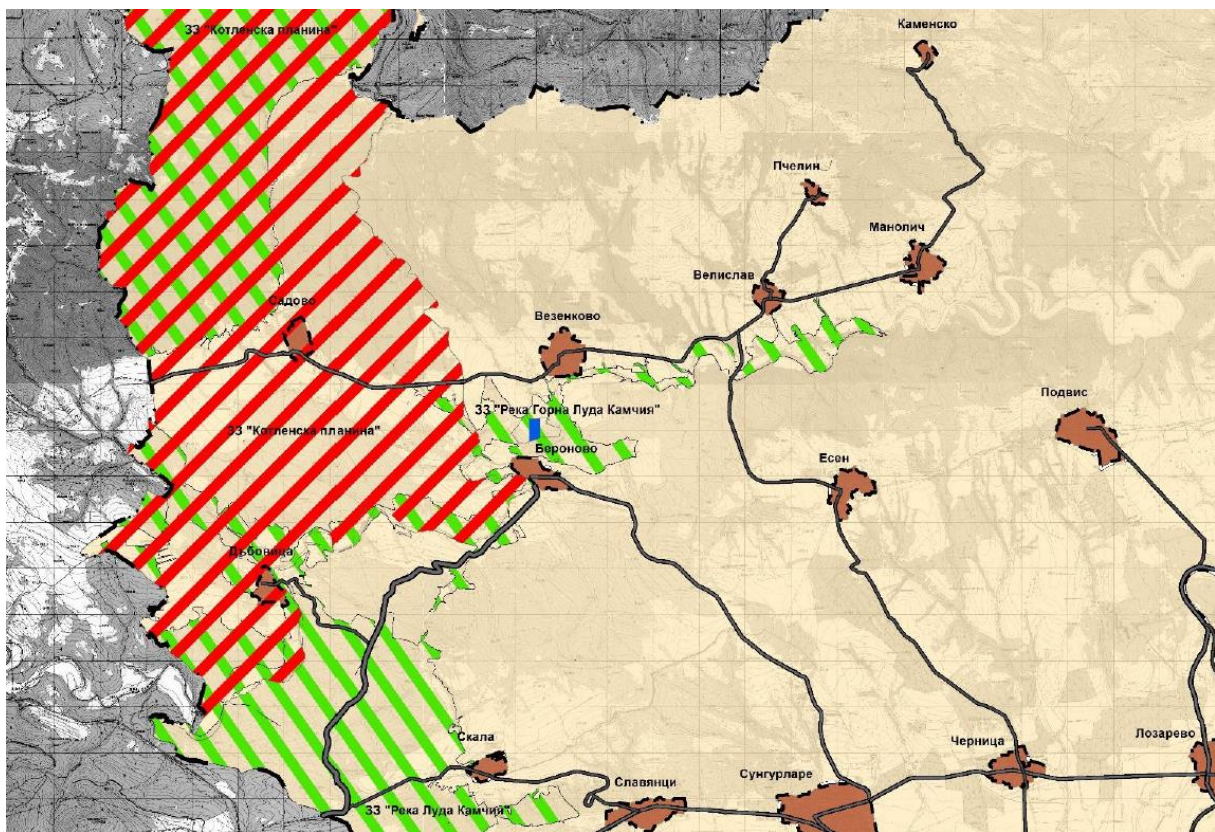
5.1.1.4. ЗЗ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна „Река Горна Луда Камчия” (BG0000136).

По отношение на ЗЗ „Река Горна Луда Камчия” (BG0000136), разглежданият Предварителен проект на ОУП на Община Сунгурларе предвижда консервативен тип устройство на територията, без промени в съществуващия статут на земите.

В границите на защитената зона не попадат територии за урбанизирано развитие и техническа инфраструктура.

Не се обособяват земеделски земи с режим на допустима промяна на предназначението.

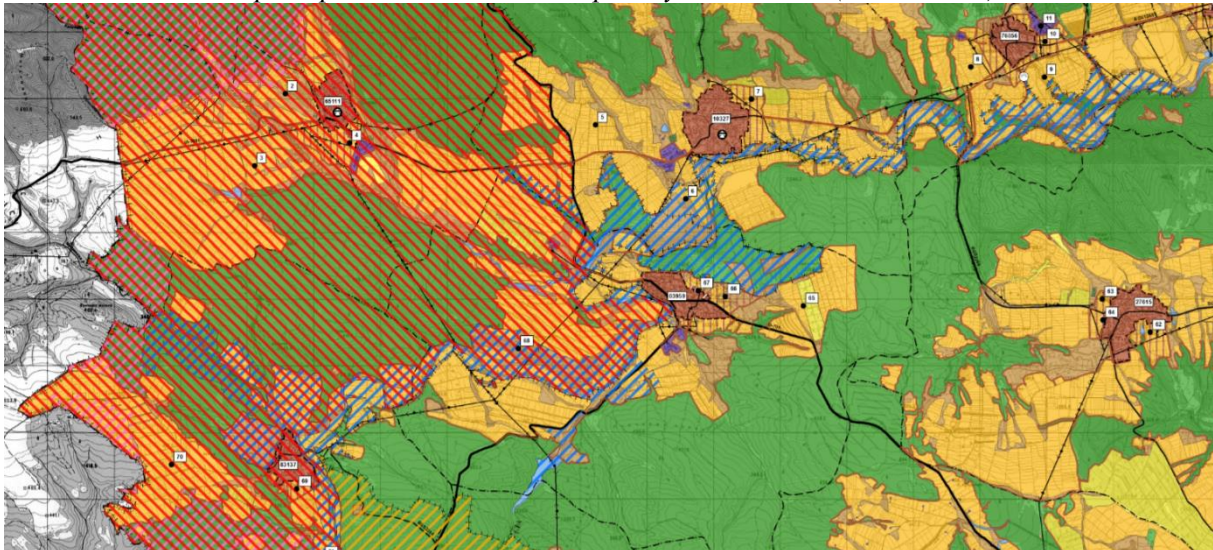
*Разположение на ЗЗ „Река Горна Луда Камчия” (BG0000136)
в обхвата на Община Сунгурларе*

Легенда:

- Защитени зони по директивата за местообитанията
- Защитени зони по директивата за птиците
- Защитени територии

*Предвиждания на ОУПО Сунгурларе за
територията на ЗЗ „Река Горна Луда Камчия” (BG0000136)*

Легенда:

Територии с общо предназначение

- Водни площи
- Жилищни функции
- Комунално обслужване и стопанство
- Обществено-обслужващи функции
- Озеленяване, паркове и градини
- Производствени дейности
- Рекреационни, дейности, курорти и вилни зони
- Спорт и атракции
- Техническа инфраструктура
- Транспорт и комуникации

Устройствени територии и режими

- Необработваеми земи със забрана промяна на предназначението
- Необработваеми земи с допустима промяна на предназначението
- Обработваеми земи - ниви със забрана за промяна на предназначението
- Ниви с допустима промяна промяна на предназначението
- Обработваеми земи - трайни насаждения със забрана за промяна на предназначението
- Трайни насаждения с допустима промяна промяна на предназначението
- Горски територии със забрана за промяна на предназначението

Защитени зони по Natura 2000

- ЗЗ по директивата за местообитанията Река Долна Луда Камчия
- ЗЗ по директивата за местообитанията Река Горна Луда Камчия
- ЗЗ по директивата за местообитанията Луда Камчияshp
- ЗЗ по директивата за местообитанията Котленска планина
- ЗЗ по директивата за местообитанията Екокоридор Емине-Камчия
- ЗЗ по директивата за местообитанията Река Мочурица
- ЗЗ по директивата за местообитанията Ришки проход
- ЗЗ по директивата за птиците Котленска планина

Не се засягат природни местообитания, предмет на опазване в ЗЗ „Река Горна Луда Камчия” (BG0000136).

Не се засягат местообитания или находища на целеви животински и растителни видове, предмет на опазване в ЗЗ „Река Горна Луда Камчия” (BG0000136).

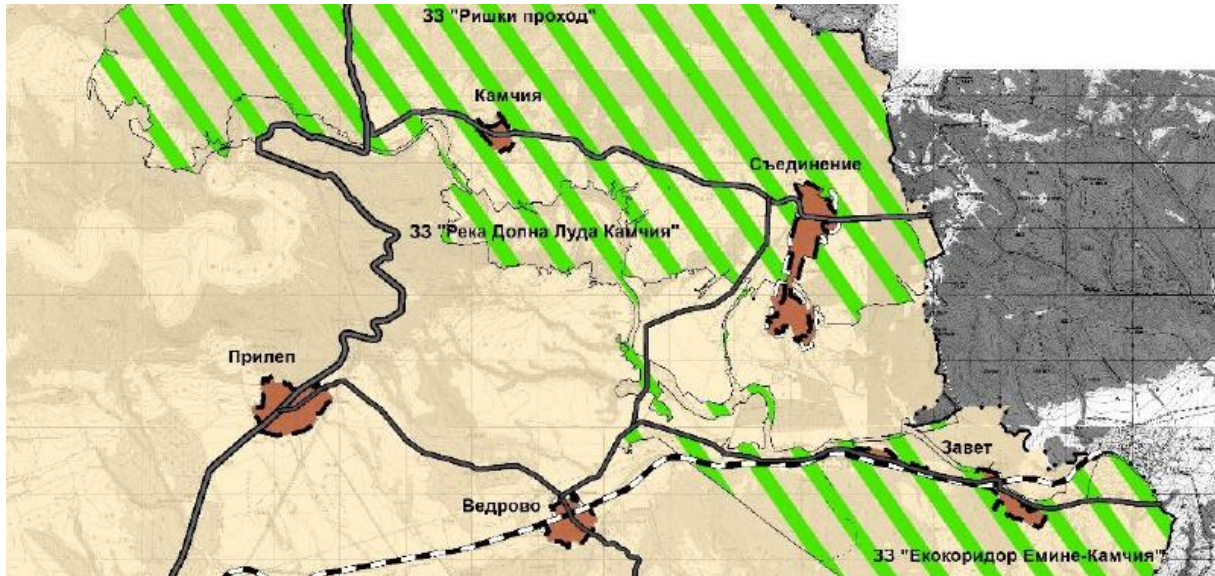
5.1.1.5. ЗЗ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна „Река Долна Луда Камчия” (BG0000137).

По отношение на ЗЗ „Река Долна Луда Камчия” (BG0000137), разглежданият Предварителен проект на ОУП на Община Сунгурларе предвижда консервативен тип устройство на територията, без промени в съществуващия статут на земите.

В границите на защитената зона не попадат територии за урбанизирано развитие и техническа инфраструктура.

Не се обособяват земеделски земи с режим на допустима промяна на предназначението.

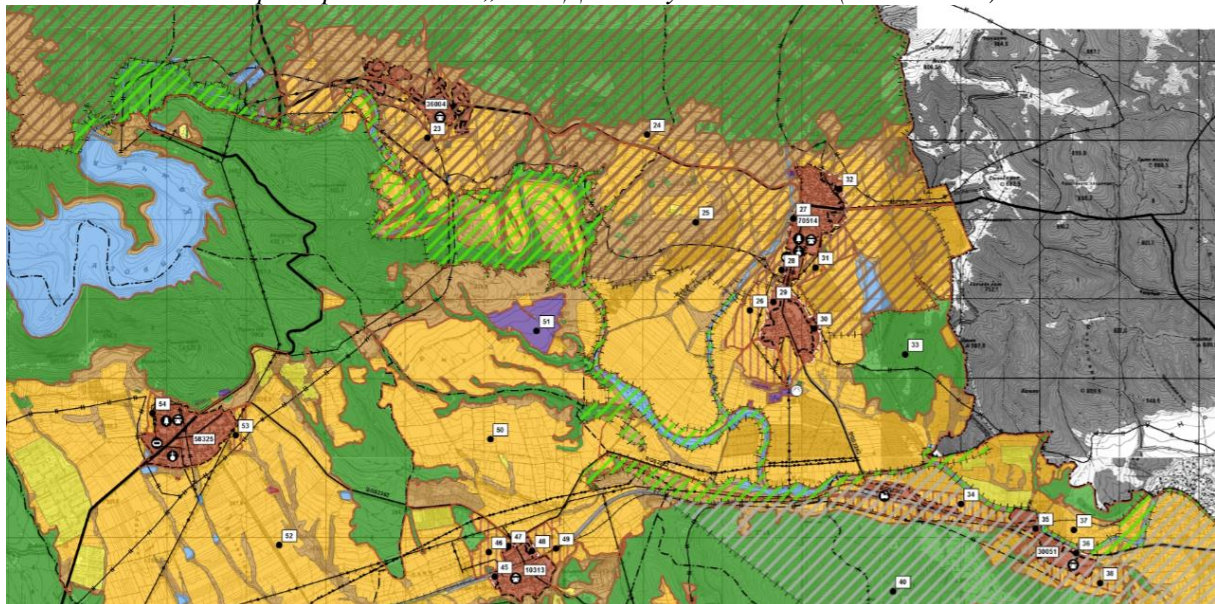
*Разположение на ЗЗ „Река Долна Луда Камчия” (BG0000137)
в обхвата на Община Сунгурларе*

Легенда:

- Защитени зони по директивата за местообитанията
- Защитени зони по директивата за птиците
- Защитени територии

*Предвиждания на ОУПО Сунгурларе за
територията на ЗЗ „Река Долна Луда Камчия” (BG0000137)*

Легенда:

Територии с общо предназначение	
 Водни площи	
 Жилищни функции	
 Комунално обслужване и стопанство	
 Обществено-обслужващи функции	
 Озеленяване, паркове и градини	
 Производствени дейности	
 Рекреационни, дейности, курорти и вилни зони	
 Спорт и атракции	
 Техническа инфраструктура	
 Транспорт и комуникации	
Устройствени територии и режими	
 Необработваеми земи със забрана промяна на предназначението	
 Необработваеми земи с допустима промяна на предназначението	
 Обработваеми земи - ниви със забрана за промяна на предназначението	
 Ниви с допустима промяна промяна на предназначението	
 Обработваеми земи - трайни насаждения със забрана за промяна на предназначението	
 Трайни насаждения с допустима промяна промяна на предназначението	
 Горски територии със забрана за промяна на предназначението	
	Защитени зони по Natura 2000
	 ЗЗ по директивата за местообитанията Река Долна Луда Камчия
	 ЗЗ по директивата за местообитанията Река Горна Луда Камчия
	 ЗЗ по директивата за местообитанията Луда Камчияshr
	 ЗЗ по директивата за местообитанията Котленска планина
	 ЗЗ по директивата за местообитанията Екокоридор Емине-Камчия
	 ЗЗ по директивата за местообитанията Река Мочурица
	 ЗЗ по директивата за местообитанията Ришки проход
	 ЗЗ по директивата за птиците Котленска планина

Не се засягат природни местообитания, предмет на опазване в ЗЗ „Река Долна Луда Камчия” (BG0000137).

Не се засягат местообитания или находища на целеви животински и растителни видове, предмет на опазване в ЗЗ „Река Долна Луда Камчия” (BG0000137).

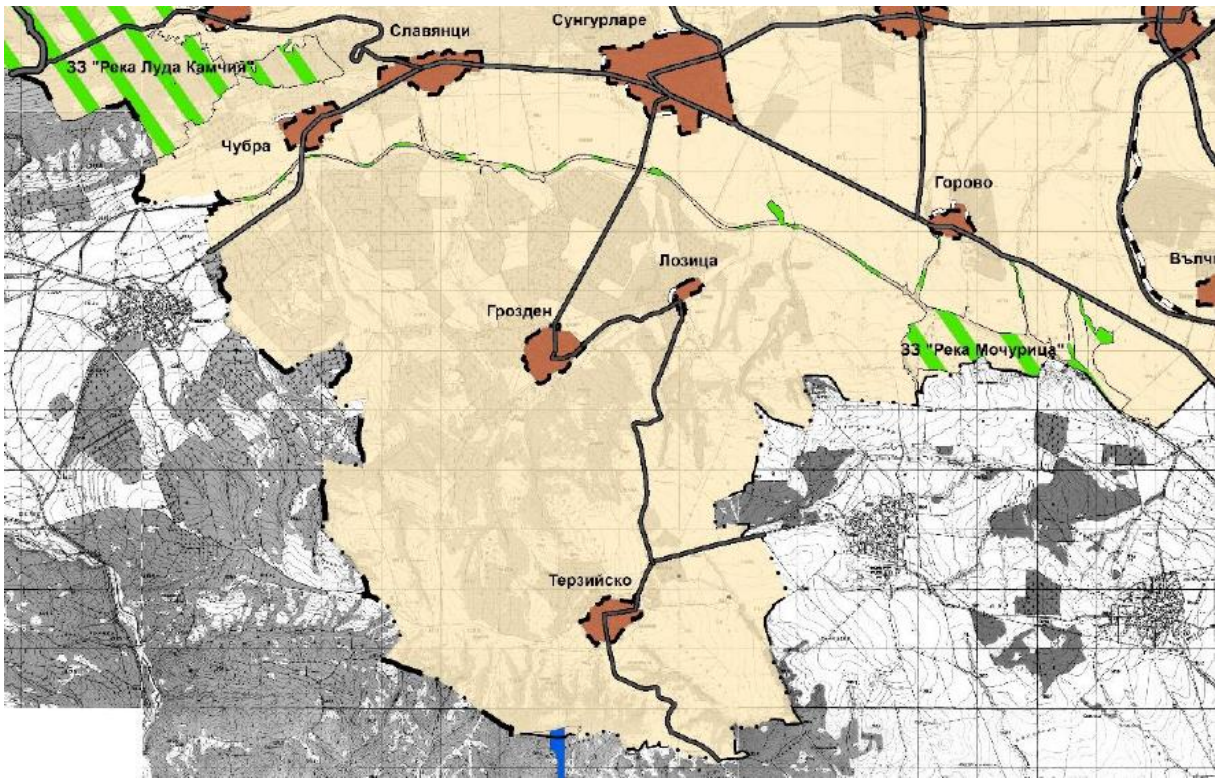
5.1.1.6. ЗЗ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна „Река Мочурица” (BG0000196).

По отношение на ЗЗ „Река Мочурица” (BG0000196), разглежданият Предварителен проект на ОУП на Община Сунгурларе предвижда консервативен тип устройство на територията, без промени в съществуващия статут на земите.

В границите на защитената зона не попадат територии за урбанизирано развитие и техническа инфраструктура.

Не се обособяват земеделски земи с режим на допустима промяна на предназначението.

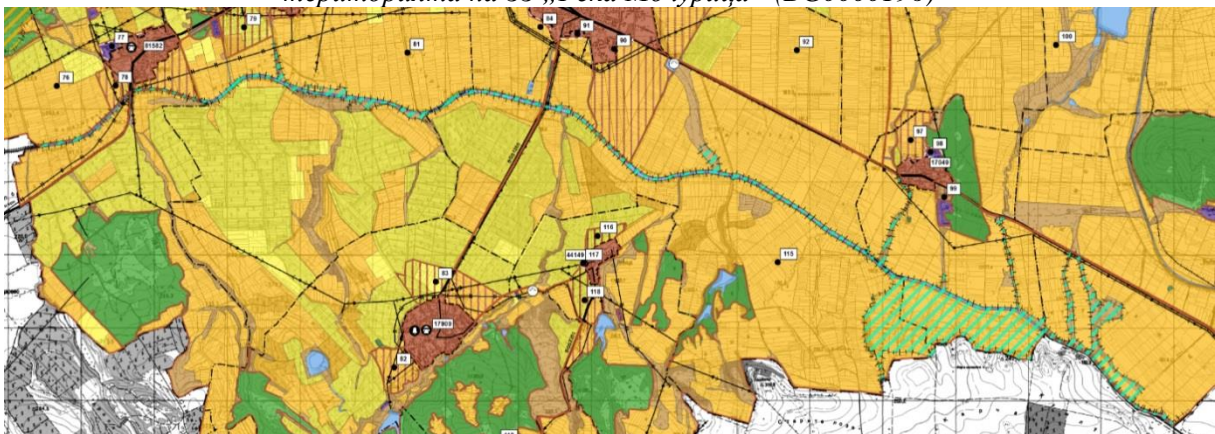
Разположение на 33 „Река Мочурица“ (BG0000196)
в обхвата на Община Сунгурларе

Легенда:

- Защитени зони по директивата за местообитанията
- Защитени зони по директивата за птиците
- Защитени територии

Предвиждания на ОУПО Сунгурларе за
територията на 33 „Река Мочурица“ (BG0000196)

Легенда:

Територии с общо предназначение	
	Водни площи
	Жилищни функции
	Комунално обслужване и стопанство
	Обществено-обслужващи функции
	Озеленяване, паркове и градини
	Производствени дейности
	Рекреационни, дейности, курорти и вилни зони
	Спорт и атракции
	Техническа инфраструктура
	Транспорт и комуникации

Устройствени територии и режими	
	Необработваеми земи със забрана за промяна на предназначението
	Необработваеми земи с допустима промяна на предназначението
	Обработваеми земи - ниви със забрана за промяна на предназначението
	Ниви с допустима промяна промяна на предназначението
	Обработваеми земи - трайни насаждения със забрана за промяна на предназначението
	Трайни насаждения с допустима промяна промяна на предназначението
	Горски територии със забрана за промяна на предназначението

Защитени зони по Natura 2000	
	33 по директивата за местообитанията Река Долна Луда Камчия
	33 по директивата за местообитанията Река Горна Луда Камчия
	33 по директивата за местообитанията Луда Камчияshp
	33 по директивата за местообитанията Котленска планина
	33 по директивата за местообитанията Екокоридор Емине-Камчия
	33 по директивата за местообитанията Река Мочурица
	33 по директивата за местообитанията Ришки проход
	33 по директивата за птиците Котленска планина

Не се засягат природни местообитания, предмет на опазване в ЗЗ „Река Мочурица” (BG0000196).

Не се засягат местообитания или находища на целеви животински и растителни видове, предмет на опазване в ЗЗ „Река Мочурица” (BG0000196).

5.1.1.7. ЗЗ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна „Ришки Проход” (BG0000149).

По отношение на ЗЗ „Ришки Проход” (BG0000149), разглежданият Предварителен проект на ОУП на Община Сунгурларе предвижда консервативен тип устройство на територията, без промени в съществуващия статут на земите.

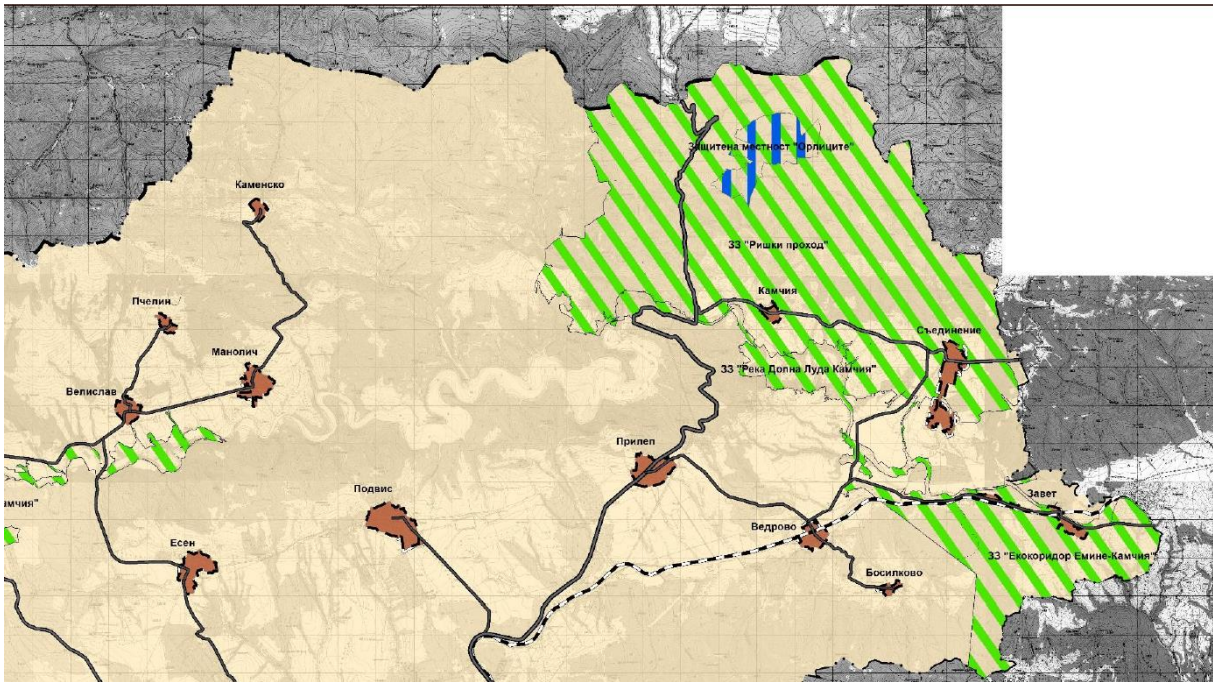
В териториите за урбанизирано развитие и техническа инфраструктура се включват имоти, които са с вече променен статут на земята, съгласно КВС, или за които има влезли в сила ПУП.

Единствената планирана промяна в статута на имотите е за разширение на жилищната територия на с. Съединение – кв. Морава в източна посока, на площ от 88,32 дка. От земеделска земя, тези имоти преминават в урбанизирана територия (в тази група се включват 7 имота, които вече са преотредени за жилищни нужди, но не са включени в регулационните граници на населеното място). Предвид близостта до населеното място и съществуващата вече урбанизация на терените, това разширение не се очаква да окаже отрицателно въздействие върху защитената зона и нейния предмет на опазване.

Елементът на ОУПО, който може да има потенциално въздействие върху защитената зона и нейния предмет на опазване, е новообособеният режим на земеделски земи с допустима промяна на предназначението.

В границите на защитената зона, такъв режим се създава в землищата на с. Камчия и северната част на с. Съединение (кв. Морава), непосредствено около населените места, като режимът обхваща обработваеми и необработваеми земеделски земи.

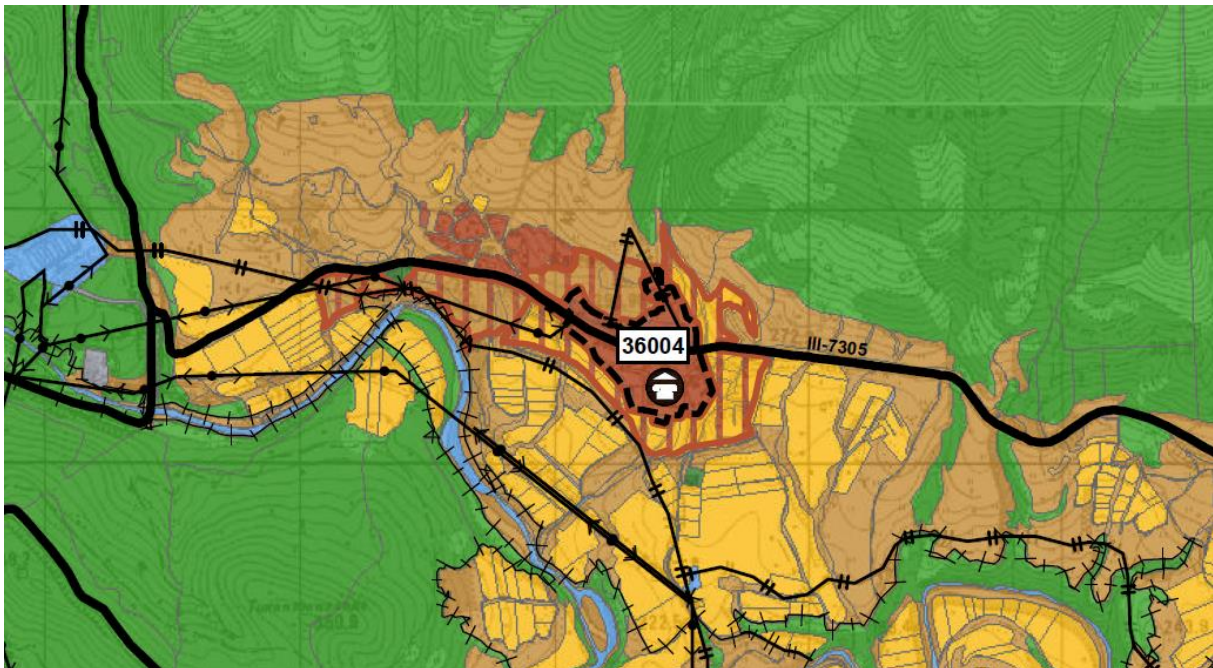
*Разположение на ЗЗ „Ришки Проход” (BG0000149)
в обхвата на Община Сунгурларе*

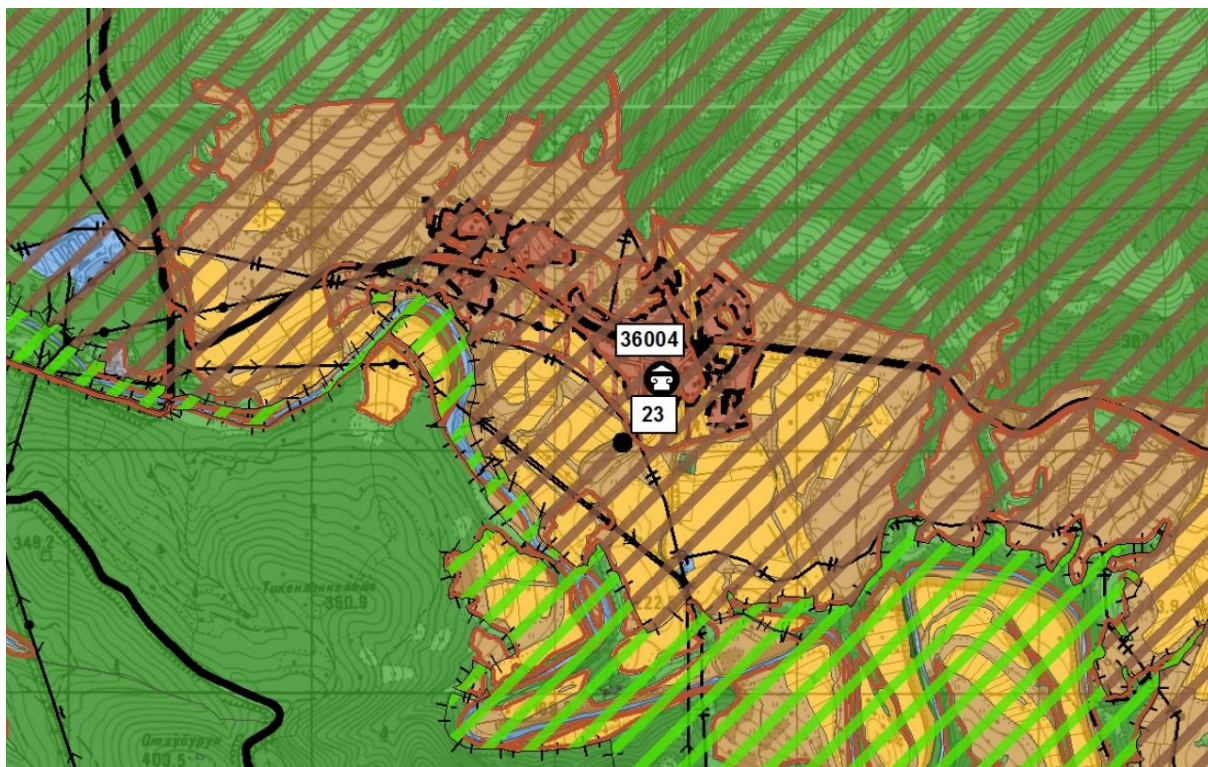

Легенда:

- Защитени зони по директивата за местообитанията
- Защитени зони по директивата за птиците
- Защитени територии

Режим на земеделски земи с допустима промяна на предназначението в земл. на с. Камчия

Легенда:

Територии с общо предназначение

- Водни площи
- Жилищни функции
- Комунално обслужване и стопанство
- Обществено-обслужващи функции
- Озеленяване, паркове и градини
- Производствени дейности
- Рекреационни, дейности, курорти и вилни зони
- Спорт и атракции
- Техническа инфраструктура
- Транспорт и комуникации

Устройствени територии и режими

- Необработваеми земи със забрана промяна на предназначението
- Необработваеми земи с допустима промяна на предназначението
- Обработваеми земи - ниви със забрана за промяна на предназначението
- Ниви с допустима промяна промяна на предназначението
- Обработваеми земи - трайни насаждения със забрана за промяна на предназначението
- Трайни насаждения с допустима промяна промяна на предназначението
- Горски територии със забрана за промяна на предназначението

Защитени зони по Natura 2000

- ЗЗ по директивата за местообитанията Река Долна Луда Камчия
- ЗЗ по директивата за местообитанията Река Горна Луда Камчия
- ЗЗ по директивата за местообитанията Луда Камчияshp
- ЗЗ по директивата за местообитанията Котленска планина
- ЗЗ по директивата за местообитанията Екокоридор Емине-Камчия
- ЗЗ по директивата за местообитанията Река Мочурица
- ЗЗ по директивата за местообитанията Ришки проход
- ЗЗ по директивата за птиците Котленска планина

Земеделски земи с допустима промяна на предназначението западно и югозападно от с. Камчия

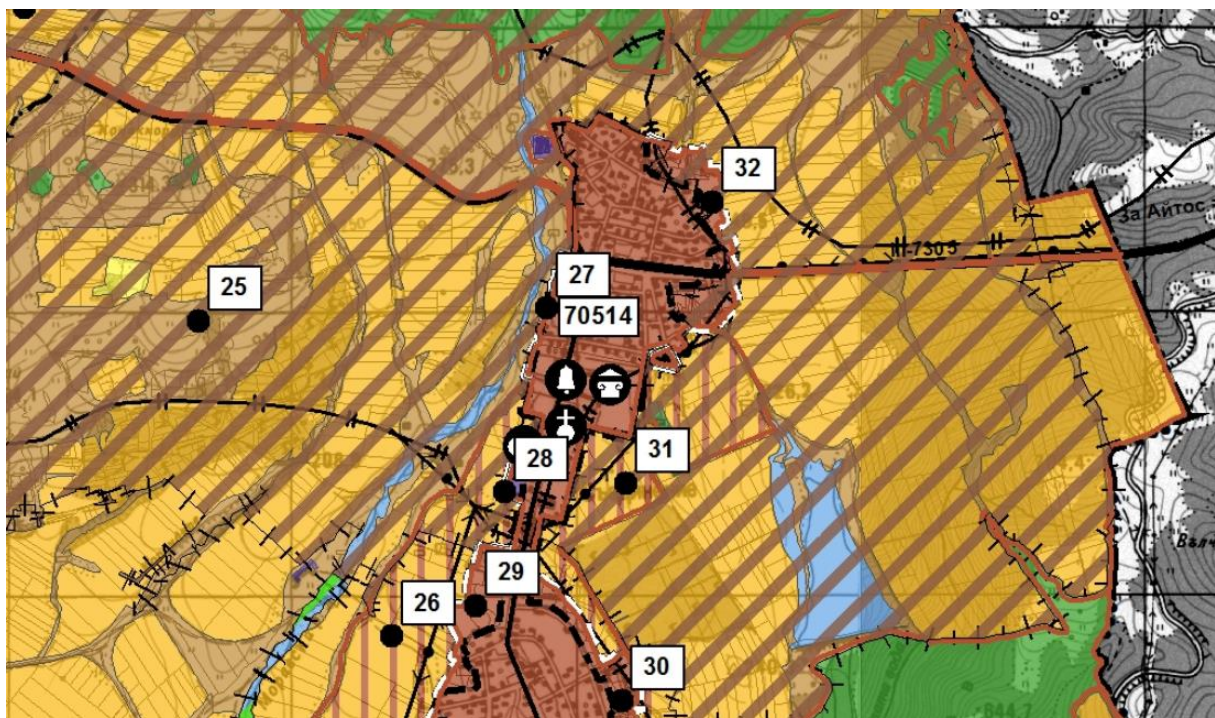
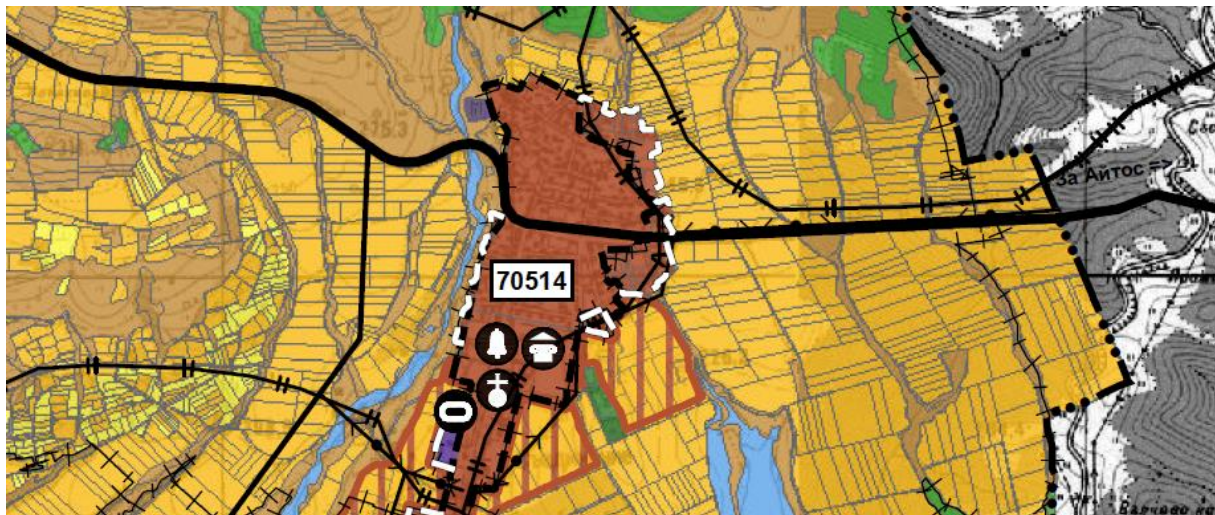
Земеделски земи с допустима промяна на предназначението южно и източно от с. Камчия

Земеделски земи с допустима промяна на предназначението северно от с. Камчия

Режим на земеделски земи с допустима промяна на предназначението в земл. на с. Съединение (северна част – кв. Морава), попадащи в границите на защитената зона

Легенда:

Територии с общо предназначение

- Водни площи
- Жилищни функции
- Комунално обслужване и стопанство
- Обществено-обслужващи функции
- Озеленяване, паркове и градини
- Производствени дейности
- Рекреационни, дейности, курорти и вилни зони
- Спорт и атракции
- Техническа инфраструктура
- Транспорт и комуникации

Устройствени територии и режими

- Необработваеми земи със забрана промяна на предназначението
- Необработваеми земи с допустима промяна на предназначението
- Обработваеми земи - ниви със забрана за промяна на предназначението
- Ниви с допустима промяна промяна на предназначението
- Обработваеми земи - трайни насаждения със забрана за промяна на предназначението
- Трайни насаждения с допустима промяна промяна на предназначението
- Горски територии със забрана за промяна на предназначението

Защитени зони по Natura 2000

- 33 по директивата за местообитанията Река Долна Луда Камчия
- 33 по директивата за местообитанията Река Горна Луда Камчия
- 33 по директивата за местообитанията Луда Камчияshr
- 33 по директивата за местообитанията Котленска планина
- 33 по директивата за местообитанията Екокоридор Емине-Камчия
- 33 по директивата за местообитанията Река Мочурица
- 33 по директивата за местообитанията Ришки проход
- 33 по директивата за птиците Котленска планина

*Земеделски земи с допустима промяна на предназначението югоизточно
от кв. Морава на с. Съединение*

*Земеделски земи с допустима промяна на предназначението югозападно
от кв. Морава на с. Съединение*

Съгласно данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“, описаните земеделски земи с режим за допустима промяна на предназначението в землището на с. Съединение не засягат картирани природни местообитания, предмет на опазване в 33 „Ришки Проход“ (BG0000149).

Земеделските земи с режим за допустима промяна на предназначението в землището на с. Камчия засягат следните природни местообитания, предмет на опазване в ЗЗ „Ришки Проход” (BG0000149):

- Природно местообитание 6220 *Псевдостепа с житни и едногодишни растения от клас *Thero-Brachypodietea*. Хабитатът е картиран по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I” и попада в части от имоти с №№ 36004.0.234 и 36004.0.226. Засягането на местообитанието е на площ 2,09 дка.

Местообитание 6220 в ЗЗ „Ришки проход” проявява до голяма степен типичната си структура и видов състав. Поставена е обща оценка „неблагоприятно-незадоволително състояние”, която се дължи на параметрите: „Сумарно проективно покритие на ценозите”, „Типични видове растения” и „Използване на торове и пестициди, както и наличие на замърсители и вносители на биогени в почвата на по-малко от 100 м от местообитанието”. Установената обща площ на покритие на местообитанието в ЗЗ е 4047,6 дка. Засягането на 2,09 дка представлява засягане на 0,05% от общата площ на покритие на хабитата в зоната.

- Природно местообитание 6210 *Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (*Festuco-Brometalia*) (*важни местообитания на орхидеи). Хабитатът е установен при посещение на място (лични данни) и попада в части от имоти с №№ 36004.0.178, 36004.0.218 и 36004.0.238. Засягането на местообитанието е на площ 98,7 дка.

Природно местообитание 6210 е новоустановено за ЗЗ „Ришки проход” в процеса на изпълнение на проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I”. Местообитанието проявява, до голяма степен, типичната си структура и видов състав. Поставена е обща оценка „неблагоприятно-лошо състояние”, която се дължи на параметър „Доминиращи видове”. Оценката е „неблагоприятно-незадоволително състояние” и по параметрите: „Типични видове растения”, „Интензивност на пашата във всяко находище” и „Използване на торове и пестициди и наличие на замърсители (вносители на биогени)”. Причината за неблагоприятното състояние по посочените параметри се дължи на близостта на полигоните на природното местообитание до населени места и засиленото антропогенно влияние върху тях. Установената по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I” обща площ на покритие на местообитанието в ЗЗ е 1416,3 дка. Тъй като информацията за наличие на хабитата в имоти с №№ 36004.0.178, 36004.0.218 и 36004.0.238 в землището на с. Камчия не е събрана по проекта, а е лични данни, съответно, установеното засягане на 98,7 дка не е релевантно към цитираната обща площ на покритие в зоната и не може да послужи за изчисляване на процент. В точка 6. от настоящия доклад е предложена смекчаваша мярка за намаляване на въздействието.

Земеделските земи с режим за допустима промяна на предназначението и в двете землища не засягат местообитания или находища на целевия растителен вид Обикновена пърчовка (*Himantoglossum caprinum*).

Тъй като в описаните земеделски земи няма водни течения и водни обекти, не съществува вероятност от засягане на местообитания и находища на целеви животински видове, обитаващи изцяло водна среда, в това число риби и Бисерна мида (*Unio crassus*)

По отношение на останалите целеви видове от фауната, които са предмет на опазване, могат да се направят следните заключения:

БЕЗГРЪБНАЧНИ ЖИВОТНИ

Клас Насекоми (Insecta)

Разред Пеперуди (Lepidoptera)

****Euplagia (Callimorpha) quadripunctaria*** обитава райони с мезофитна растителност в открити пространства и крайнини на широколистни гори.

Видът е новоустановен за ЗЗ. До края на 2012 г. са установени 5 геореферирани находища. Не са установени в територията на Община Сунгурларе. Обилието е средно, установен е от един до 5 екземпляра на една ловилка или 4-5 екземпляра на три ловилки, но има и ловилки без уловени екземпляри от целевия вид. Площта на териториите с оптимални условия за вида, според крайната карта е 2 874,08 ха. Находищата на целевия вид са част от оптималното и потенциалното местообитания. Общата площ на потенциалните местообитания е 9 929,96 ха по данни от крайната карта на вида за зоната. Видът е оценен с благоприятно ПС.

В земеделските земи с режим за допустима промяна на предназначението в землищата на с. Камчия и с. Съединение не са картирани подходящи местообитания и находища на вида.

Разред Твърдокрили (Coleoptera)

Алпийската розалия (*Rosalia alpina*) се среща по широколистни дървета, като предпочита най-вече бук и бреза, но също се среща в гори с бряст, габър, липа и кестен.

Видът е целеви за опазване в ЗЗ, съгласно стандартния формуляр. До края на 2012 г. е установено 1 геореферирано находище. Не е установен на територията на Община Сунгурларе. Общата площ на подходящите местообитания е 1326,91 хектара по данни от крайната карта на вида за зоната. Общата площ на потенциалните местообитания е 3715,44 хектара по данни от крайната карта на вида за зоната. Видът е оценен с благоприятно ПС.

В земеделските земи с режим за допустима промяна на предназначението в землищата на с. Камчия и с. Съединение не са картирани подходящи местообитания и находища на вида.

Бръмбарът рогач (*Lucanus cervus*) е свързан със стари дъбови гори. Женската снася яйцата си в стари дъбови пънове, а ларвите се хранят с полуизгнилата дървесина.

Видът е целеви за опазване в ЗЗ, съгласно стандартния формуляр. До края на 2012 г. са установени общо 20 геореферирани находища, включително в землищата на с. Камчия и с. Съединение. Общата площ на подходящите местообитания е 4857,64 хектара по данни от крайната карта на вида за зоната. Общата площ на потенциалните местообитания е 8427,63 хектара по данни от крайната карта на вида за зоната. Видът е оценен с неблагоприятно - незадоволително ПС.

В земеделските земи с режим за допустима промяна на предназначението в землищата на с. Камчия и с. Съединение не са картирани подходящи местообитания и находища на вида.

Буковият сечко (*Morimus funereus*) е свързан основно с буковите и дъбовите гори. Не може да лети и местата, които обитава (обикновено вътрешни горски екосистеми) са строго локализирани.

Видът е целеви за опазване в ЗЗ, съгласно стандартния формуляр. До края на 2012 г. са установени 4 геореферирани находища. Не е установен в обхвата на Община Сунгурларе. Общата площ на подходящите местообитания е 7841,11 хектара по данни от крайната карта на вида за зоната. Общата площ на потенциалните местообитания е 8655,34 хектара по данни от крайната карта на вида за зоната. Обща оценка: благоприятно ПС.

В земеделските земи с режим за допустима промяна на предназначението в землищата на с. Камчия и с. Съединение не са картирани подходящи местообитания и находища на вида.

Обикновеният сечко (*Cerambyx cerdo*) е задължителен сапроксилен вид. Живее в старите дървета. Възстановяването на количеството такива дървета е бавно, и може да бъде времева „пропаст“, през която има много малко подходящо местообитание на разположение за този вид.

Видът е целеви за опазване в ЗЗ, съгласно стандартния формуляр. До края на 2012 г. са установени 7 геореферирани находища, включително в землищата на с. Камчия и с. Съединение. Общата площ на подходящите местообитания е 1391,48 хектара по данни от крайната карта на вида за зоната. Общата площ на потенциалните местообитания е 2362,85 хектара по данни от крайната карта на вида за зоната. Обща оценка на ПС: благоприятно.

В земеделските земи с режим за допустима промяна на предназначението в землищата на с. Камчия и с. Съединение не са картирани подходящи местообитания и находища на вида.

Разред Правокрили (Orthoptera)

Обикновен паракалоптенус (*Paracaloptenus caloptenoides*).

Видът е целеви за опазване в ЗЗ, съгласно стандартния формуляр. До края на 2012 г. не са установени находища. Видът не се среща в зоната. Ефективно заети местообитания липсват. Територията на зоната попада източно от ареала на западната екологична форма на вида и е на границата на разпространението на източната форма, като билото на Стара планина, преминаващо през зоната, е климатична бариера за вида. *Paracaloptenus caloptenoides* е предложен за изключване от стандартния формуляр на защитената зона.

ГРЪБНАЧНИ ЖИВОТНИ

Клас Земноводни (Amphibia)

Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*).

Видът е целеви за опазване в ЗЗ, съгласно стандартния формуляр. По време на полевите изследвания видът не е установен в зоната. Общото ефективно заето местообитание на вида е прието за 2460,17 ха. Общата пригодна площ, според потенциалното местообитание на вида, е 5488,78 ха. Обща оценка на ПС за вида: неблагоприятно – незадоволително състояние в зоната.

В земеделските земи с режим за допустима промяна на предназначението в землищата на с. Камчия и с. Съединение не са картирани подходящи местообитания и находища на вида.

Жълтокоремната бумка (*Bombina variegata*) е разпространена в ниските части на страната до 250 м н.в., включително в Дунавската равнина. Обитава естествени и изкуствени водоеми, включително локви.

Видът е целеви за опазване в ЗЗ, съгласно стандартния формуляр. По време на полевите изследвания в зоната няма намерени екземпляри. Общото ефективно заето местообитание на вида е прието за 71,98 ха. Пригодните местообитания са определени на 30,56 ха. Обща оценка на ПС за вида: неблагоприятно – незадоволително състояние в зоната.

В земеделските земи с режим за допустима промяна на предназначението в землищата на с. Камчия и с. Съединение не са картирани подходящи местообитания и находища на вида.

Клас Влечуги (Reptilia)

Шипоопашатата костенурка (*Testudo hermanni*) е вид от семейство Сухоземни костенурки (Testudinidae). Обитава хълмисти местности с нискостъблени гори.

Видът е целеви за опазване в ЗЗ, съгласно стандартния формуляр. Присъствието на целевия вид е регистрирано с точни географски координати, посредством пряко наблюдение на индивиди. В рамките на полевите проучвания в зоната са установени: 1 мъжки, 1 женски и 1 неполово зрял. Всичките описани регистрации са направени в землищата на с. Камчия и с. Съединение. Общото ефективно заето местообитание на вида е 1217,55 ха. Общата пригодна площ, според потенциалното местообитание на вида, е 5893,62 ха. Обща оценка на ПС за вида: неблагоприятно – незадоволително състояние в зоната.

Земеделските земи с режим за допустима промяна на предназначението в землището на с. Съединение и тези, намиращи се южно от с. Камчия, са картирани с отсъствие на пригодност за местообитания на вида. Земеделските земи с режим за допустима промяна на предназначението, разположени северно от с. Камчия, са картирани, като потенциални (слабо пригодни) местообитания за вида. В т. 6 от настоящия доклад са предложени смекчаващи мерки за намаляване на въздействията върху тях.

*Местообитания на Шипоопашатата костенурка (*Testudo hermanni*) в землищата на с. Камчия и с. Съединение*

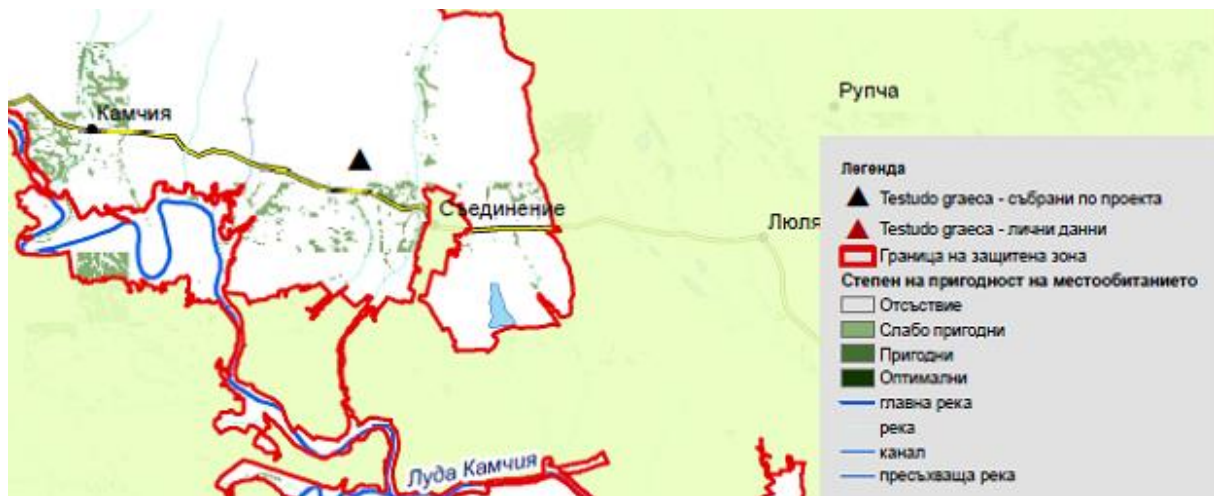

Шипобедрената костенурка (*Testudo graeca*) е другия вид от семейство Сухоземни костенурки (Testudinidae), срещани се в България.

Видът е целеви за опазване в ЗЗ, съгласно стандартния формуляр. Присъствието на целевия вид е регистрирано с точни географски координати, посредством пряко наблюдение на индивиди. В рамките на полевите проучвания в зоната е установен 1 екземпляр, който е женски. Регистрацията е направена в землището на с. Съединение. Общото ефективно заето местообитание на вида е 0,87 ха. Общата пригодна площ, според потенциалното местообитание на вида е 190,79 ха. Обща оценка на ПС за вида: неблагоприятно – незадоволително състояние в зоната.

Земеделските земи с режим за допустима промяна на предназначението в землището на с. Съединение и тези, намиращи се южно от с. Камчия, са картирани с отсъствие на пригодност за местообитания на вида. Земеделските земи с режим за допустима промяна на предназначението, разположени северно от с. Камчия, са картирани, като потенциални (слабо пригодни) местообитания за вида. В т. 6 от настоящия доклад са предложени смекчаващи мерки за намаляване на въздействията върху тях.

*Местообитания на Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*) в землищата на с. Камчия и с. Съединение*

Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*).

Видът е целеви за опазване в ЗЗ, съгласно стандартния формуляр. По време на полевите изследвания видът не е установен в зоната. Общото ефективно заето местообитание на вида е определено на 33,77 ха. Общата пригодна площ, според потенциалното местообитание на вида е 1617,95 ха. Обща оценка на ПС за вида: неблагоприятно – незадоволително състояние в зоната.

Земеделските земи с режим за допустима промяна на предназначението в землището на с. Съединение и тези, намиращи се южно от с. Камчия, са картирани с отсъствие на пригодност за местообитания на вида. Много малка част от земеделските земи с режим за допустима промяна на предназначението, разположени северно от с. Камчия, са картирани, като потенциални (слабо пригодни) местообитания за вида.

Пъстър смок (*Elaphe sauromates*).

Видът е целеви за опазване в ЗЗ, съгласно стандартния формуляр. В стария стандартен формуляр е погрешно описан, като Ивичест смок (*Elaphe quatuorlineata*). Това е

техническа грешка, тъй като се има предвид вида Пъстър смок (*Elaphe sauromates*). По време на полевите проучвания не е установен. Няма налични данни за намирането на вида в зоната през последните 6 години. Имайки предвид скрития начин на живот на вида и принципно ниската му численост, отсъствието му от даден район е трудно доказуемо. Поради тази причина, за зоните без установени екземпляри (вкл. при предходни проучвания в същите зони) е възприета концепцията за недостатъчност на информацията и състоянието на популацията (в това число обилие и възрастова структура) е оценено като „неблагоприятно – незадоволително“.

Част от земите около селата с. Камчия и с. Съединение са картирани, като потенциални (слабо пригодни) местообитания за вида, въпреки това е малко вероятно екземпляри да обитават земеделските земи с режим за допустима промяна на предназначението в землищата на двете села.

Клас Бозайници (Mammalia)

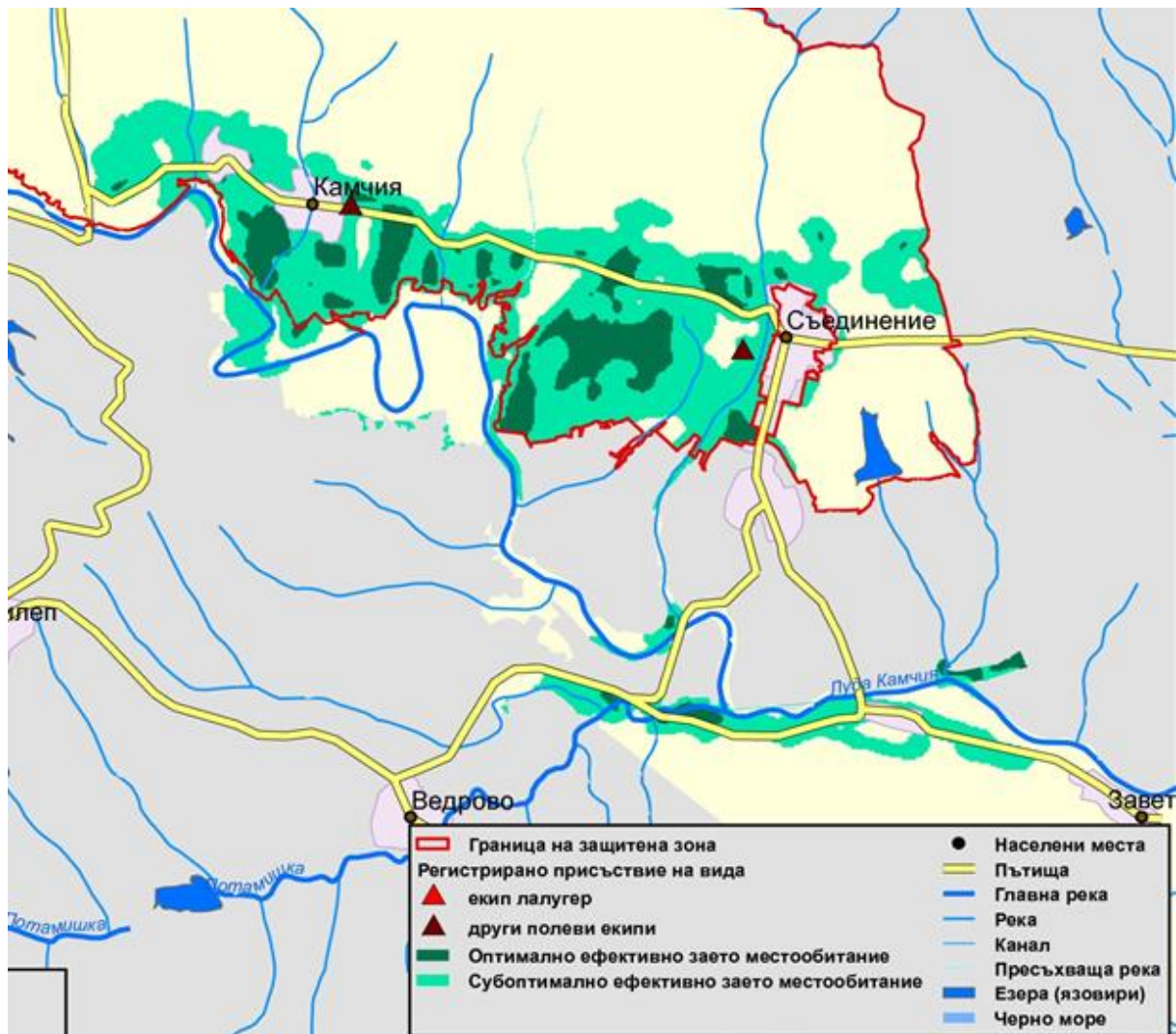
Разред Гризачи (Rodentia)

Европейският лалугер (*Spermophilus citellus*) е гризач от семейство Катерицови (Sciuridae). Обитава открити необработваеми места, покрити с ниска тревна растителност (ливади, пасища, сухи степи, покрайнини на обработваеми полета, покрай пътища и др.) или на места с добре развито пасищно животновъдство. Живее на колонии, в изровени под земята дупки с много резервни входове.

Видът е новоустановен за ЗЗ. Установени са 3 находища (лалугерови колонии) включително и наблюдавани екземпляри. Две от находищата са локализирани в непосредствена близост до земеделските земи с режим за допустима промяна на предназначението в землищата на с. Камчия и с. Съединение. Общата площ на регистрираните находища на Европейския лалугер в оптимални местообитания е 209,3 ха и субоптимални местообитания е 1432,5 ха. В резултат на направения индуктивен модел общата площ на потенциалните местообитания за целевия вид е както следва: оптимални местообитания е 216,7 ха и субоптимални местообитания е 1797,7 ха. Обща оценка на ПС на вида за зоната: неблагоприятно – незадоволително.

Част от земеделските земи с режим за допустима промяна на предназначението в землищата на с. Камчия и с. Съединение са картирани, като субоптимално и оптимално ефективно заето местообитание на вида. За намаляване на въздействието върху оптимално ефективно заетото местообитание на вида е предложена смекчаваща мярка в т. 6 от настоящия доклад.

Местообитания на Лалугер (*Spermophilus citellus*) в землищата на с. Камчия и с. Съединение

Разред Хищници (*Carnivora*)

Видрата (*Lutra lutra*) е бозайник от семейство Порови (*Mustelidae*), чийто живот е свързан с наличието на водни басейни, богати на рибни запаси.

Видът е целеви за опазване в ЗЗ, съгласно стандартния формуляр. На базата на получените на терен данни с брой позитивни трансекти (>75%) и проведените изчисления се получават общо 17,25 км брегове пригодни за видрата с различна степен на пригодност с общо 2 до 3 видри. Природозащитното състояние е оценено на благоприятно.

В земеделските земи с режим за допустима промяна на предназначението в землищата на с. Камчия и с. Съединение не са картирани подходящи местообитания и находища на вида.

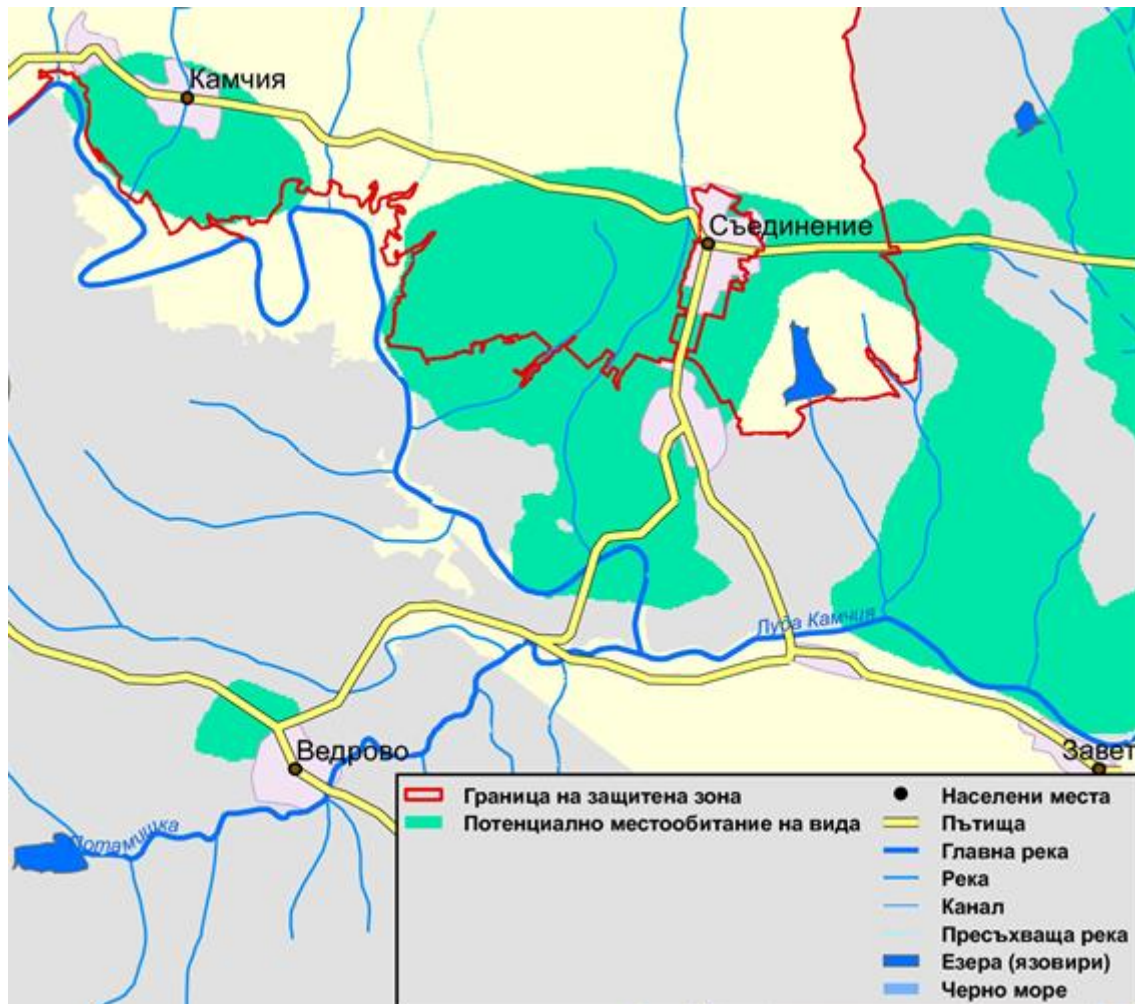
Пъстрият пор (*Vormela peregusna*) е рядък хищен бозайник от семейство Порови (*Mustelidae*). Обитава ливади и пасища, каменисти терени и пустеещи земи, включително по речни долини, където има достатъчно гризачи за храна. Живее на открит и сух терен. Активен е предимно сутрин и вечер, по-рядко през нощта. Обикновено използва дупки на гризачи, които разширява. Предпочитана храна са

лалугерите, по-рядко гущерите, птиците и техните яйца. Отрицателно действащи фактори са превръщането на пасищата в орна земя и използването на родентициди, които намаляват основната му храна.

Видът е целеви за опазване в ЗЗ, съгласно стандартния формуляр. Пъстрият пор не е регистриран с преки методи по време на теренната работа. Най-близките регистрации на вида са в близост до ЗЗ „Провадийско – Роякско плато” и в ЗЗ „Айтоска планина” и се намират на приблизително 30 км от границите на ЗЗ „Ришки проход”. Приблизителната численост на пъстрия пор на територията на защитената зона е изчислена на 0,9 индивида (при изчислена площ на пригодните местообитания 866,1 хектара, т.е. приблизително 9 км²). Въз основа на експертната оценка, базирана на събраната информация за хранителните ресурси и състоянието на потенциалните местообитания е прието, че тази цифра е възможно да е занижена и територията на зоната да се обитава от 2-4 индивида. Природозащитното състояние е оценено на неблагоприятно – незадоволително.

Поради наличието на хранителен ресурс (находища на лалугер), земеделските земи с режим за допустима промяна на предназначението в землищата на с. Камчия и с. Съединение са картирани, като потенциални местообитания на пъстрия пор. За намаляване на евентуални въздействия върху потенциалните местообитания е предложена смекчаваща мярка в т. 6 от настоящия доклад.

*Потенциални местообитания на Пъстър пор (*Vormela peregrina*)
в землищата на с. Камчия и с. Съединение*

***Европейският вълк** (*Canis lupus*) обитава гористи терени, като избягва просторни гъсти гори. Предпочита труднодостъпни райони с гори, храсталаци и ливади. Приспособил се е и към културни ландшафти, където намира за храна домашни животни.

Видът е целеви за опазване в ЗЗ, съгласно стандартния формуляр. Проучването на зоната е направено по трансектен и анкетен метод през летния период. Не е установено присъствие на вида на терен. Според анкетата до всички общини и ДГС, проведена в рамките на проекта, е получена информация за убит вълк в края на 2009 г., както и за наблюдавани два вълка в края на 2010 г. При анкетирание на местни жители от с. Риш, Община Смядово, е получена информация за два отстреляни вълка през 2010 г. по време на ловния сезон (вероятно същите). Предвид горната информация, както и предвид площта на пригодните местообитания в зоната, високия хранителен потенциал и липсата на бариери, може да се смята, че видът преминава от близката от запад ЗЗ „Котленска планина”, където в източната и част, на около 20 км има регистрирани присъствия на вида. Има вероятност също така района между двете зони и западната част на настоящата зона да се обитава от семейна двойка, тъй като местообитанията между двете зони също са пригодни за вида. Според модела на пригодните местообитания 68,88 км² са потенциално пригодни за вида, което е 58,12% от цялата площ на зоната. Ефективно заетите местообитания в зоната са с площ 28,85 км², което е 41,88% от общата площ на оптималните местообитания за вида. Според модела за пригодност на местообитанията, общата площ на местообитанията, подходящи за сърцевинни зони е изключително малка - 0,01 км² от площта на пригодните местообитания. Природозащитното състояние е оценено на неблагоприятно – незадоволително.

В земеделските земи с режим за допустима промяна на предназначението в землищата на с. Камчия и с. Съединение не са картирани местообитания на вида.

Разред Прилени (Chiroptera)

Голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*). Обитава главно карстови райони, обрасли с дървета и храстова растителност. Използва за убежища различни пещери, галерии, скални ниши, хралупи и постройки. През лятото формира размножителни колонии, главно в пещери, но и на тавани на къщи, където обаче рядко зимува.

Видът е новоустановен в ЗЗ. В зоната не са установени находища за зимуване на вида. Установени са общо 2 летни находища с общо 2 екземпляра. Не са установени находища в териториите около с. Камчия и с. Съединение. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 33,6 ха (0,3% от площта на защитената зона). Състоянието е определено като неблагоприятно – незадоволително.

В земеделските земи с режим за допустима промяна на предназначението в землищата на с. Камчия и с. Съединение не са картирани местообитания и находища на вида.

Малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*). Един от най-малките прилени, срещащи се в България. Типично пещерен вид, свързан преди всичко с богати на растителност карстови райони. Придържа се към скалисти райони с наличие на подземни кухни. През лятото обитава и населените места, където може да се скрие по тавани и закътани части от сгради. Зимува поединично в мини, пещери, мазета и др. Ловува основно в гори, градски паркове и градини, по-рядко над ливади, пасища и крайречни гори. Поради това, че обитава постройки, той може да се причисли към полусинантропните видове (Gaisler, 1963). Има толерантност по отношение на човешкото присъствие.

Видът е новоустановен в ЗЗ. В зоната не са установени находища за зимуване на вида. Установени са общо 2 летни находища с общо 2 екземпляра. Не са установени находища в териториите около с. Камчия и с. Съединение. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 96,5 ха (0,8% от площта на защитената зона). Състоянието е определено като неблагоприятно –незадоволително.

В земеделските земи с режим за допустима промяна на предназначението в землищата на с. Камчия и с. Съединение не са картирани местообитания и находища на вида.

Дългоух нощник (*Myotis bechsteini*). Видът е представител на гладконосите прилепи, който зимува изключително в подземни убежища. През лятото обитава хралупи на стари дървета, и по-рядко постройки и пещери. Ловува в гори, покрайнини на гори и ливади, покрай храсталаци.

Видът е целеви за опазване в ЗЗ, съгласно стандартния формуляр. Установени са общо 2 находища с установено 1 място за струпане. Не са установени находища в териториите около с. Камчия и с. Съединение. Площта на потенциалните местообитания е оценена на 5016 ха (42,3 % от площта на защитената зона). Площта на местообитания с високо качество по индуктивен модел е оценена на 594 ха (5,0% от площта на защитената зона). Състоянието е определено като неблагоприятно – незадоволително.

В земеделските земи с режим за допустима промяна на предназначението в землищата на с. Камчия и с. Съединение не са картирани местообитания и находища на вида.

Широкоухият прилеп (*Barbastella barbastellus*) обитава влажни горски местообитания в среднопланинския пояс (700–1400 м н.в.). Зимата - поединично или на групи до 30 индивида в най-студените, привходни части на пещерите, при температури около 0–2 °С. През летните месеци живее почти само в хралупи на дървета и по-рядко в други убежища.

Видът е новоустановен в ЗЗ. При теренните проучвания е установено 1 находище. Не са установени находища в териториите около с. Камчия и с. Съединение. Площта на местообитания с високо качество по индуктивен модел е оценена на 977,6 ха (8,2% от площта на защитената зона). Площта на потенциалните местообитания е оценена на 5118 ха (43,18% от площта на защитената зона). Състоянието е определено като неблагоприятно –незадоволително.

В земеделските земи с режим за допустима промяна на предназначението в землищата на с. Камчия и с. Съединение не са картирани местообитания и находища на вида.

Остроухият нощник (*Myotis blythii*) е разпространен във всички карстови райони. Придържа се към райони с пресечен релеф - хълмове, скални разкрития и венци, стръмни речни брегове. Обитава главно пещери в тези ландшафти.

Видът е новоустановен в ЗЗ. В зоната не са установени находища за зимуване на вида. Установено е 1 лятно находище с 1 екземпляр. Не са установени находища в териториите около с. Камчия и с. Съединение. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 26,6 ха (0,2% от площта на защитената зона). Състоянието е определено като неблагоприятно –незадоволително.

В земеделските земи с режим за допустима промяна на предназначението в землищата на с. Камчия и с. Съединение не са картирани местообитания и находища на вида.

Голям нощник (*Myotis myotis*). Видът е новоустановен в ЗЗ.

В зоната не са установени находища за зимуване на вида. Установени са общо 2 летни находища с общо 2 екземпляра. Не са установени находища в териториите около с. Камчия и с. Съединение. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 52,9 ха (0,5% от площта на защитената зона). Състоянието е определено като неблагоприятно –незадоволително.

В земеделските земи с режим за допустима промяна на предназначението в землищата на с. Камчия и с. Съединение не са картирани местообитания и находища на вида.

5.1.2 Описание и анализ на въздействието на плана върху целостта на защитените зони с оглед на тяхната структура, функции и природозащитни цели (загуба на местообитания, фрагментация, обезпокояване на видове, нарушаване на видовия състав, химически, хидроложки и геоложки промени и др.) както по време на изпълнението, така и при действието на ОУПО.

Новите жилищни територии на с. Завет в северна посока заемат 18,39 дка. Земеделските земи с новообособен режим за допустима промяна на предназначението в землището на с. Завет заемат 730,18 дка. Общо, елементите на ОУПО, с възможност за потенциални въздействия върху ЗЗ „Екокоридор Камчия-Емине” (BG0000393) заемат 748,57 дка в рамките на зоната. Това представлява **засягане на 0,3%** от нейната площ.

ОУПО не създава елементи с възможност за потенциални въздействия върху териториите на ЗЗ „Котленска планина” (BG0000117), ЗЗ „Луда Камчия” (BG0000139), ЗЗ „Река Горна Луда Камчия” (BG0000136), ЗЗ „Река Долна Луда Камчия” (BG0000137) и ЗЗ „Река Мочурица” (BG0000196).

Новите жилищни територии на с. Съединение в източна посока заемат 88,32 дка. Земеделските земи с новообособен режим за допустима промяна на предназначението в землищата на с. Камчия и с. Съединение заемат общо 692,21 дка (377,2 дка в земл. на с. Камчия и 315,01 дка в земл. на с. Съединение). Сумарно, елементите на ОУПО, с възможност за потенциални въздействия върху ЗЗ „Ришки Проход” (BG0000149) заемат 780,53 дка в рамките на зоната. Това представлява **засягане на 0,7%** от нейната площ.

С цел предпазливост на анализа, всички процентни изчисления са направени при прогноза за преотреждане в максимална степен (100 %) на териториите с допустима промяна на предназначението.

Зингстра и др. (2009) дават следното тълкуване на фрагментацията на местообитанието: “Местообитанието е фрагментирано, ако в рамките на единна свързана територия покрита с местообитанието има линейни инфраструктури (с изключение на пътищата без настилка и с изключение на вече съществуващи пътища) или огради, или застрояване прекъсващо връзките между различните части на местообитанието. Това важи и за случаите, когато бариерите се намират на границата на два физически кадастрални парцела, които обаче опазват едно и също местообитание, с изключение на съществуващи към датата на научно предлагане на зоната (заварено положение) пътища от републиканската пътна мрежа или друга трайна обществена инфраструктура.” Предвид горното определение, прилагането на ОУПО няма да предизвика фрагментация на защитените зони за опазване на природните местообитания в територията на Община Сунгурларе. Няма да има фрагментация на природни местообитания, популации и местообитания на видове, представляващи предмет на опазване в трите защитени зони.

Не се очаква обезпокояване на видове, в резултат от изпълнението на ОУПО.

Не се очаква промяна на видовия състав, в резултат от изпълнението на ОУПО.

Не се очакват химически, хидроложки и геоложки промени, в резултат от изпълнението на ОУПО.

5.2 Защитена зона за опазване на дивите птици „Котленска планина“ (BG0002029)

5.2.1 Описание и анализ на въздействието на ОУПО върху видовете - предмет на опазване.

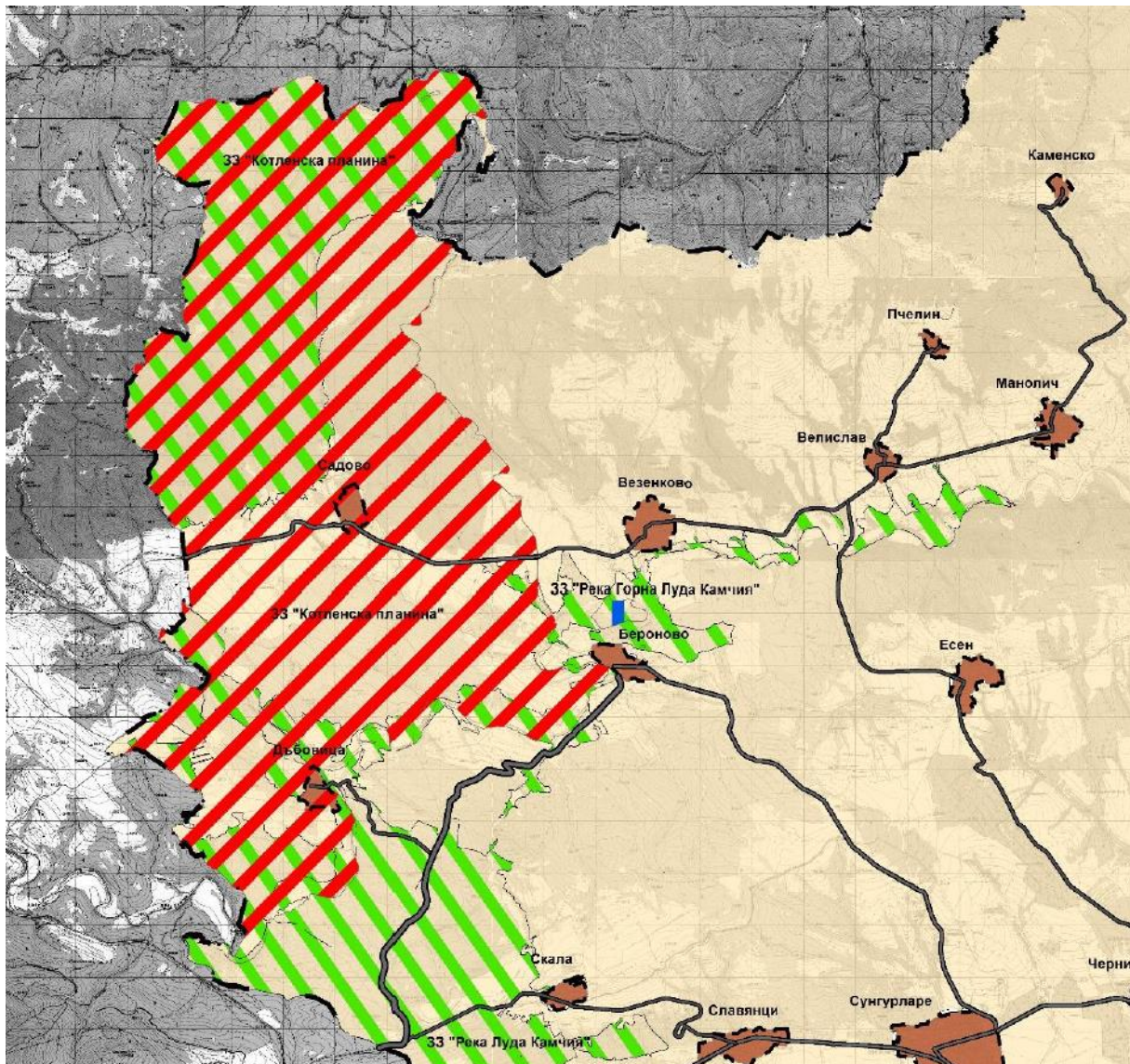
По отношение на ЗЗ „Котленска планина“ (BG0002029), разглежданият Предварителен проект на ОУП на Община Сунгурларе предвижда консервативен тип устройство на територията, без промени в съществуващия статут на земите.

В териториите за урбанизирано развитие и техническа инфраструктура се включват изцяло, само имоти, които са с вече променен статут на земята, съгласно КВС, или за които има влезли в сила ПУП.

Елементът на ОУПО, който може да има потенциално въздействие върху защитената зона и нейния предмет на опазване, е новообособеният режим на земеделски земи с допустима промяна на предназначението.

В границите на защитената зона, такъв режим се създава в землищата на с. Садово и с. Дъбовица, непосредствено южно до населените места, като режимът обхваща само обработваеми земеделски земи (ниви).

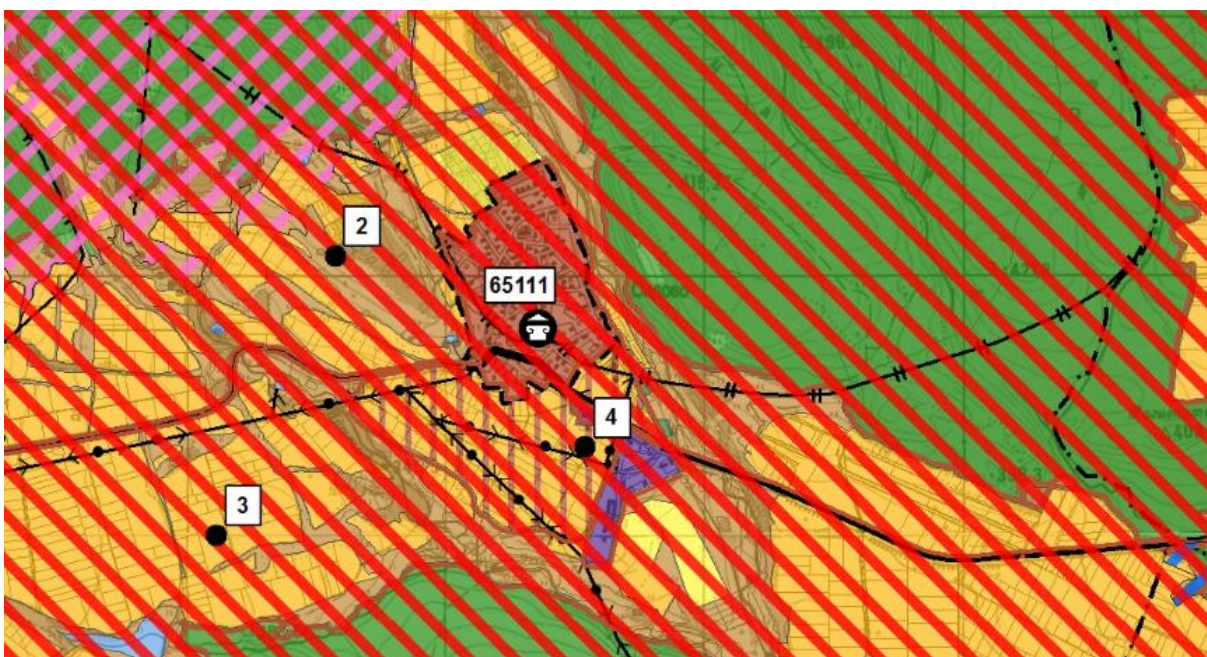
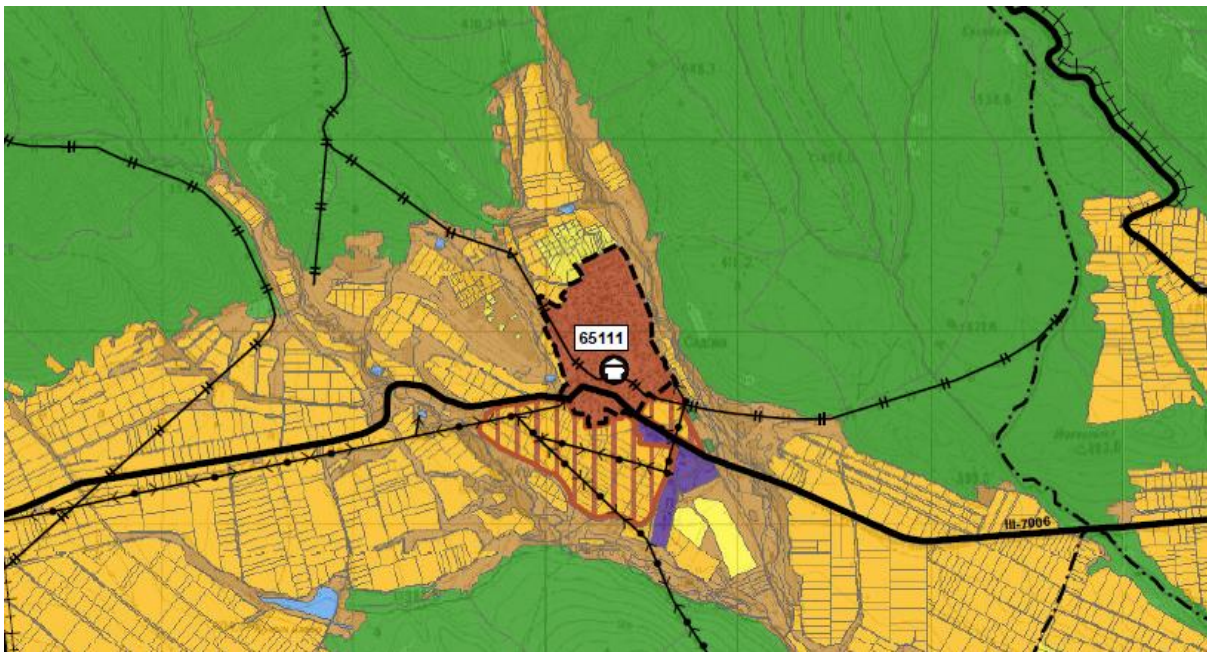
Разположение на ЗЗ „Котленска планина“ (BG0002029)
в обхвата на Община Сунгурларе

Легенда:

- Защитени зони по директивата за местообитанията
- Защитени зони по директивата за птиците
- Защитени територии

Режим на земеделски земи с допустима промяна на предназначението в земл. на с. Садово

Легенда:

Територии с общо предназначение

- Водни площи
- Жилищни функции
- Комунално обслужване и стопанство
- Обществено-обслужващи функции
- Озеленяване, паркове и градини
- Производствени дейности
- Рекреационни, дейности, курорти и вилни зони
- Спорт и аттракции
- Техническа инфраструктура
- Транспорт и комуникации

Устройствени територии и режими

- Необработваеми земи със забрана промяна на предназначението
- Необработваеми земи с допустима промяна на предназначението
- Обработваеми земи - ниви със забрана за промяна на предназначението
- Ниви с допустима промяна промяна на предназначението
- Обработваеми земи - трайни насаждения със забрана за промяна на предназначението
- Трайни насаждения с допустима промяна промяна на предназначението
- Горски територии със забрана за промяна на предназначението

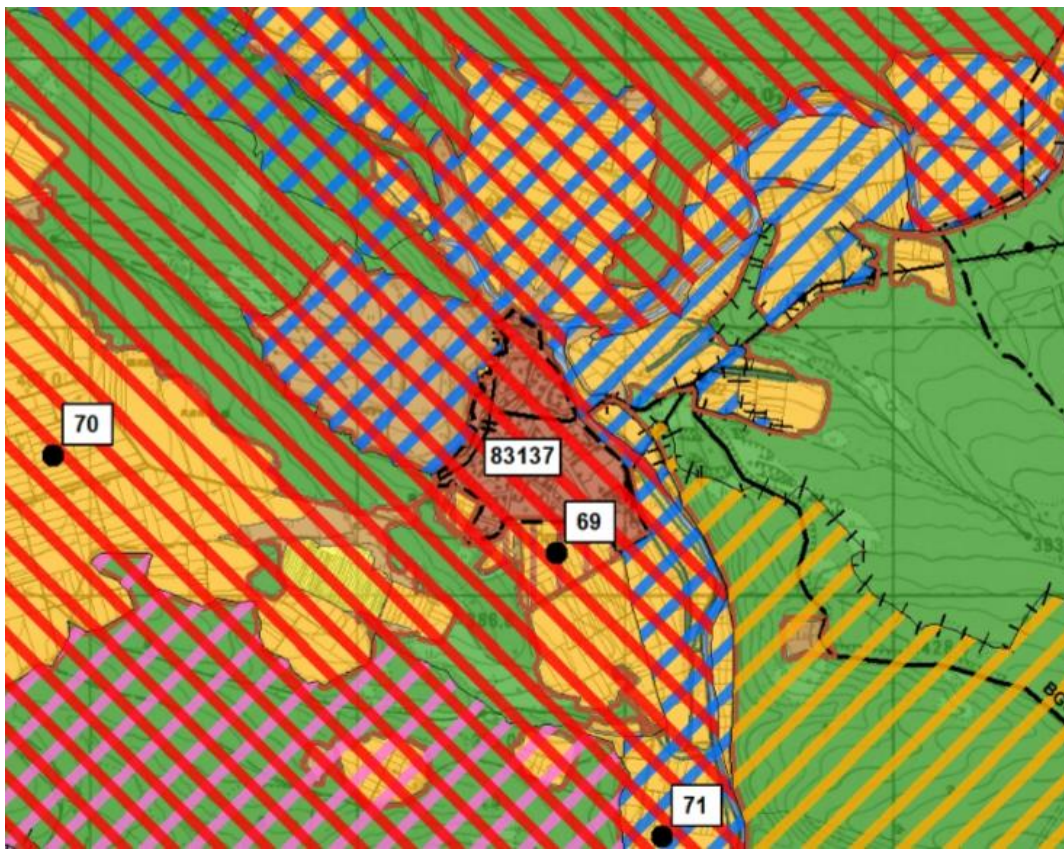
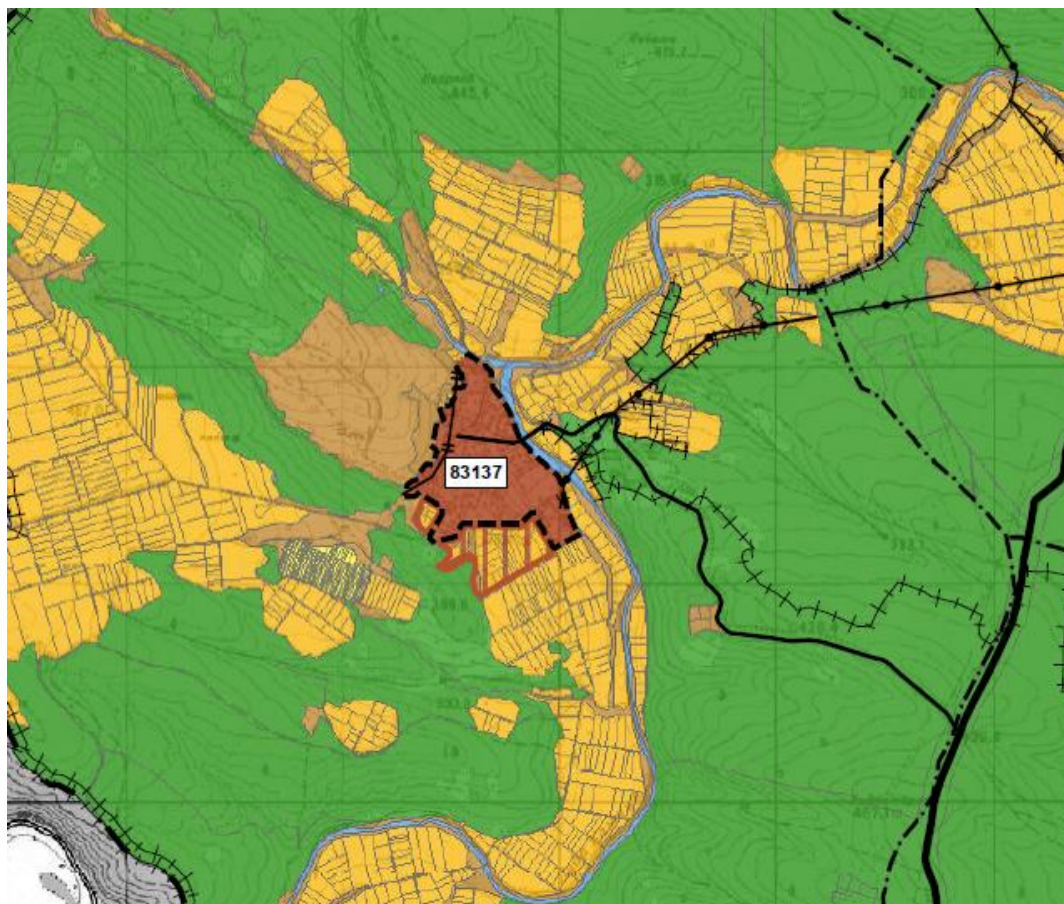
Защитени зони по Natura 2000

- 33 по директивата за местообитанията Река Долна Луда Камчия
- 33 по директивата за местообитанията Река Горна Луда Камчия
- 33 по директивата за местообитанията Луда Камчияshr
- 33 по директивата за местообитанията Котленска планина
- 33 по директивата за местообитанията Екокоридор Емине-Камчия
- 33 по директивата за местообитанията Река Мочурица
- 33 по директивата за местообитанията Ришки проход
- 33 по директивата за птиците Котленска планина

Земеделски земи с допустима промяна на предназначението в земл. на с. Садово

Режим на земеделски земи с допустима промяна на предназначението в земл. на с. Дъбовица

Легенда:

Територии с общо предназначение

- Водни площи
- Жилищни функции
- Комунално обслужване и стопанство
- Обществено-обслужващи функции
- Озеленяване, паркове и градини
- Производствени дейности
- Рекреационни, дейности, курорти и вилни зони
- Спорт и атракции
- Техническа инфраструктура
- Транспорт и комуникации

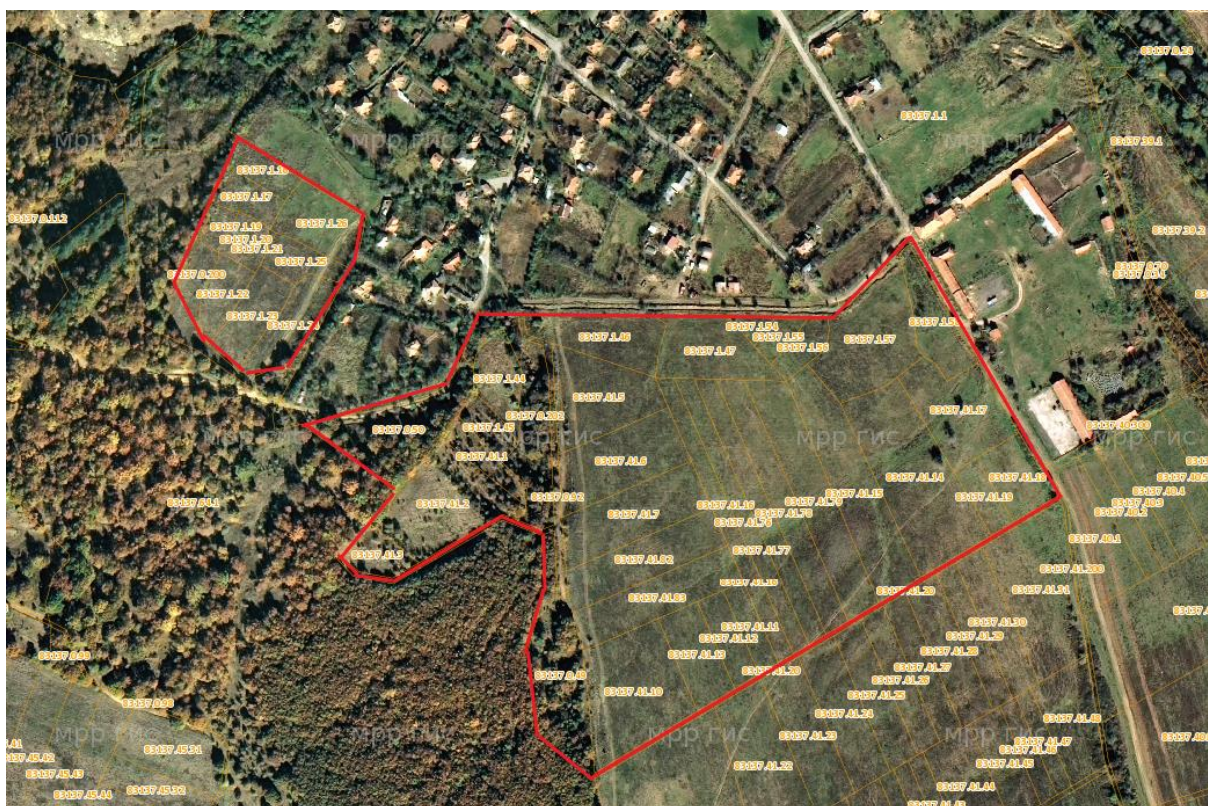
Устройствени територии и режими

- Необработваеми земи със забрана промяна на предназначението
- Необработваеми земи с допустима промяна на предназначението
- Обработваеми земи - ниви със забрана за промяна на предназначението
- Ниви с допустима промяна промяна на предназначението
- Обработваеми земи - трайни насаждения със забрана за промяна на предназначението
- Трайни насаждения с допустима промяна промяна на предназначението
- Горски територии със забрана за промяна на предназначението

Защитени зони по Natura 2000

- 33 по директивата за местообитанията Река Долна Луда Камчия
- 33 по директивата за местообитанията Река Горна Луда Камчия
- 33 по директивата за местообитанията Луда Камчияshp
- 33 по директивата за местообитанията Котленска планина
- 33 по директивата за местообитанията Екоридор Емине-Камчия
- 33 по директивата за местообитанията Река Мочурица
- 33 по директивата за местообитанията Ришки проход
- 33 по директивата за птиците Котленска планина

Земеделски земи с допустима промяна на предназначението в земл. на с. Дъбовица

През 2012 г., по проект на МОСВ, е извършено обследване на защитената зона, като е изготвен доклад за гнездящата орнитофауна. Представени са следните резултати и анализи от пробни площадки в обхвата на общините Котел и Омуртаг:

Вид	Численост на популация (плойки): оценка 2007 г.	Дарци от пробни площадки 2012 г.; (двойки)	Бележки
Черен щъркел <i>Ciconia nigra</i>	12	3	
Бял щъркел <i>Ciconia ciconia</i>	22	5	Видът не е търсен целенасочено
Белоока потапница <i>Aythya nyroca</i>	1	-	Видът не е търсен целенасочено
Осояд <i>Pernis apivorus</i>	11-12	4	
Черна каня <i>Milvus migrans</i>	2	-	
Египетски пешояд <i>Neophron percnopterus</i>	2-3	-	
Орел змияр <i>Circaetus gallicus</i>	6	4	
Тръстикова блатар <i>Circus aeruginosus</i>	1-3	-	
Малък ястреб <i>Accipiter nisus</i>	17-39	2	
Късопъст ястреб <i>Accipiter brevipes</i>	4-6	-	Пробните площадки не обхващат гнездовите територии на вида
Белоопашат мишелов <i>Buteo rufinus</i>	3-4	-	Пробните площадки не обхващат гнездовите територии на вида
Малък къселив орел <i>Aquila pomarina</i>	7-8	6	
Царски орел <i>Aquila heliaca</i>	1-2	-	Пробните площадки не обхващат гнездовите територии на вида
Скален орел <i>Aquila chrysaetos</i>	4-6	1	
Малък орел <i>Aquila pennata</i>	4	2	
Орел рибар <i>Pandion haliaetus</i>	0-1	-	
Белошипа ветрушка <i>Falco naumanni</i>	0-3	-	Вероятно видът е изчезнал като гнездящ, защото не е наблюдаван и при други проучвания
Сокол скитник <i>Falco peregrinus</i>	4-6	-	
Лещарка <i>Bonasa bonasia</i>	30-290	-	
Ливаден дърдавец <i>Crex crex</i>	100-120	56	
Бухал <i>Bubo bubo</i>	2-4	-	
Козолой <i>Caprimulgus europaeus</i>	80-760	1	Не са провеждани специални проучвания за търсене на вида, но въпреки това е регистриран в пробните площадки.
Земородно рибарче <i>Alcedo atthis</i>	2-14	2	

Синявица <i>Coracias garrulus</i>	1-10	-	
Сив кълвач <i>Picus canus</i>	6-15	5	
Черен кълвач <i>Dryocopus martius</i>	17-52	5	
Синийски плетен кълвач <i>Dendrocopos syriacus</i>	94-380	-	
Среден плетен кълвач <i>Dendrocopos medius</i>	690-6600	6	
Лебелоплъхна чучулига <i>Melanocorypha calandra</i>	-	0-1	Видът е новоустановен. Препоръка да се добави в актуализирания стандартен формуляр
Горска чучулига <i>Lullula arborea</i>	180-1000	58	
Полска бълбрица <i>Anthus campestris</i>	-	1	Видът е новоустановен. Препоръка да се добави в актуализирания стандартен формуляр
Ястребогвиздо коприварче <i>Sylvia nisoria</i>	8	12	
Червеноргулна мухоловка <i>Ficedula parva</i>	25	-	В горските местообитания не са правени специални проучвания
Полубелоргулната мухоловка <i>Ficedula semitorquata</i>	95-615	-	В горските местообитания не са правени специални проучвания
Червеноргулна сврачка <i>Lanius collurio</i>	440-2570	232	
Червочела сврачка <i>Lanius minor</i>	2-9	-	
Градлиска овесарка <i>Emberiza hortulana</i>	113-446	35	

По отношение на земеделските земи, с новообособен режим за допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица, и местообитанията на целевите видове, могат да се направят следните анализи:

КЛАС ПТИЦИ (AVES)

Разред Щъркелоподобни (Ciconiiformes)

Бял щъркел (*Ciconia ciconia*). Гнезди в населените места, в близост до влажни зони и обработваеми площи, където се храни. Разполага гнездата си предимно на електрически стълбове, което създава опасност за малките от токови удари и пожари. Предвид това, че е синантропен вид, белият щъркел се повлиява в по-малка степен от дейността на човека в населените места.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица могат да са потенциална хранителна територия за вида. Предвид не голямата им обща площ (563,25 дка), и същевременно малката вероятност от пълно усвояване на територията за инвестиционни предложения, въздействието върху тези хранителни местообитания ще е незначително.

Черен щъркел (*Ciconia nigra*). Гнездещо-прелетен, преминаващ и отчасти зимуващ вид. В средата на ХХ в. е на изчезване. Тридесет и пет години по-късно популацията е оценена на 50 двойки, като 30 от тях гнездят по долината на р. Арда. В края на ХХ в., при специални проучвания е установено, че популацията наброява 200–220 двойки. Около 48% от тях гнездят в Родопите, в Среднотунджанското поречие – 19%, в Дунавската равнина – 10% и т. н. През последните години популацията се оценява на 300–550 гнездещи двойки. В оризищата северно от Пловдив няколко десетки птици редовно зимуват от 1978 г. досега, което е първото известно зимовище на вида в Западна Палеарктика (*Източник: Червена книга на Р.България*). Обитава равнинни и планински широколистни гори, скални комплекси, проломи на реки, язовири, микроязовири, рибарници, оризища и др. Най-много гнездови находища (31%) са отбелязани при надморска височина от 600 до 800 m, а най-малко (0,5%) – от 1200 до 1300 m н. в.

Малко вероятно е, земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица да са потенциална хранителна територия за вида.

Нощна чапла (*Nycticorax nycticorax*). Гнездещо-прелетен, преминаващ и рядко зимуващ вид. Както в миналото, така и сега гнезди по Дунавското и Черноморско крайбрежие, много по-рядко във вътрешността на страната до около 400 m н.в. (по изключение до 550 m). Установена е в 69 находища (9 от които по-значими) разположени по Дунавското и Черноморското крайбрежие, Северна България, долините на реките Марица, Тунджа и Арда. През втората половина на ХХ в. общата численост в страната не е превишавала 1 500 двойки. По-късно тя е оценена между 560 и 5 000, 1 000 и 1 500, 1 800 и 2 500 двойки (*Източник: Червена книга на Р.България*). Обитава сладководни езера и блата, язовири и микроязовири, рибарници и рибовъдни стопанства, заливни и равнинни дъбови гори до влажни зони от различен характер. По време на миграции се среща и в крайбрежни бракични водоеми, язовири, канали за напояване.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Малка бяла чапла (*Egretta garzetta*). Гнездещо-прелетен, преминаващ и по изключение зимуващ вид. В миналото е гнездил по Дунавското и Черноморското крайбрежие, както и по долините на реките Вит, Марица, Тунджа, Сютлийка. През последните години е регистрирана като гнездеща и в блато източно от София. Сега са установени 147 гнездови находища с различна степен на достоверност, от които 44 със сигурно гнездене. Общата численост е оценена на 1 500 – 2 000, 500 – 1 500, 1 400 – 2 000, 800 – 1 000 гнездещи двойки (*Източник: Червена книга на Р.България*). Обитава сладководни езера и блата, заливни и дъбови гори, язовири и микроязовири, рибарници и рибовъдни стопанства. По време на миграции и през зимата се среща и в крайбрежни бракични водоеми, язовири, канали за напояване.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Голяма бяла чапла (*Egretta alba*). Гнездещо-прелетен, преминаващ и зимуващ вид. От средата на ХІХ в. досега са известни 4 гнездови находища. През първата половина на миналия век видът е смятан за изчезнал; от 1956 г. насам гнезди редовно само в резерват „Сребърна“. Отделни двойки гнездят епизодично и в Бургаските езера. Има регистрирани и 21 находища с възможно гнездене по крайбрежието на Дунав, Марица, Арда, Камчия (*Източник: Червена книга на Р.България*). Обитава сладководни езера и блата, язовири и микроязовири, рибарници и рибовъдни стопанства. По време на

миграции и зимуване се среща и в крайбрежни бракични водоеми, незамръзващи язовири, канали за напояване, обработваеми площи (предимно люцерни) и др.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Ръждива чапла (*Ardea purpurea*). Гнездещо-прелетен вид, в миналото разпространен само във водоемите край Дунав и Черно море. Рядка в поречието на големите вътрешни реки. През последните години гнезди основно в блата и езера по Дунавското и Черноморското крайбрежие, в Софийското поле и на места в поречието на реките Марица, Тунджа и Струма с общо 54 гнездови находища, голяма част от които се нуждаят от потвърждение. Рядка в цялата страна – в повечето находища са установени под 5 гнездещи двойки. Числеността според различни автори се определя в доста широки граници – 75, 100, 120; 50–200, 150-250 гнездещи двойки (*Източник: Червена книга на Р.България*). Обитава открити, предимно, сладководни басейни с гъста блатна растителност от тръстика и папур; крайречни равнинни дъбови гори, най-често в места до 300 m н. в., но навсякъде в непосредствена близост с обширни водоеми.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Сива чапла (*Ardea cinerea*). Гнездещо-прелетен, преминаващ и зимуващ вид. В миналото е гнездила около р. Дунав и по-големите реки във вътрешността на страната, както и в блата по Черноморското крайбрежие. Регистрирани са 86 гнездови находища със сигурно гнездене, предимно по Дунавското и Черноморското крайбрежие, Предбалкана и долините на по-големите реки (*Източник: Червена книга на Р.България*). Обитава сладководни езера и блата, заливни и дъбови гори, язовири и микроязовири, рибарници и рибовъдни стопанства. По време на миграции и зимуване се среща и в крайбрежни бракични водоеми, както и в язовири, люцернови ниви, оризища, канали за напояване, главно в ниските части на страната.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Малък воден бик (*Ixobrychus minutus*). Гнездещо-прелетен вид. Среща се почти в цялата страна, главно под 600 m н. в. Гнездовото му разпространение обхваща главно Дунавското и Черноморското крайбрежие, и по-рядко във вътрешността на страната. Най-висока концентрация на гнездови находища има в Дунавската равнина, Тракийската, Тунджанската и Бургаската низина и в Софийското поле (*Източник: Червена книга на Р.България*). Обитава предимно сладководни водоеми в ниските части на страната. Предпочита обширни тръстикови масиви и храсти в сладководни блата и разливи и в долните течения на големите реки. В извънгнездовия сезон се среща и в нетипични за вида местообитания като пустеещи терени и окрайнини на гори в ниските части на планините.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Бяла лопатарка (*Platalea leucorodia*). Гнездещо-прелетен и преминаващ, по изключение зимуващ вид. В миналото е съобщен само за водоемите край Дунав, Софийското поле и в Стралджанското блато, а през 1938 г. е гнездил в Мандренското езеро. Към средата на XX в. известен само от ез. Сребърна. Докъм 80-те години на XX в. гнезди по Дунавското и Черноморското крайбрежие, но през размножителния период се е срещал и в блата в Софийско, Самоковско, Стралджанско блато, блатото при с. Попина (Силистренско), с. Ген. Колево (Варненско), местн. Пода (Бургаско), дунавския

о-в Цибър, Карнобатско и др. През 1992 г. гнезди (няколко десетки дв.) на остров Цибър. През 1998–2001 г. гнездови колонии има на о. Белене (5–15 гнездещи двойки), Вардим (2 до няколко десетки гнездещи двойки), яз. „Горни Дъбник“ (3 двойки). През 2004 г. 10 двойки са гнездили в смесена колония с чапли на о-в Голям Близнак при км. 777 (Т. Мичев, устно съобщ.). Най-голяма концентрация на гнездовата популация има в Бургаска и Плевенска област. Общата численост в страната възлиза на 50–70, 100–110, 105, 100–120, 80–150 гнездещи двойки (*Източник: Червена книга на Р.България*). Обитава плитки и обширни езера и блата, речни разливи в равнини и низини, устия на реки; след размножителния период – разнообразни влажни зони, включително свръхсолени водоеми.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Обикновена калугерица (*Vanellus vanellus*). Този вид птици обитава земеделски земи и други територии с ниска растителност. Снася три или четири яйца в трапчинка в земята. Малките са изключително шумни и агресивни към неприятели, включително и към големи животни. В зимните си местообитания калугериците формират огромни ята върху обработваеми земи и блатисти плата.

Твърде вероятно е, земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица да са местообитания за вида. Предвид не голямата им обща площ (563,25 дка), и същевременно малката вероятност от пълно усвояване на територията за инвестиционни предложения, въздействието върху тези местообитания ще е незначително.

Разред Соколоподобни (Falconiformes).

Обикновеният мишелов (*Buteo buteo*) обитава гори, хълмисти терени обрасли с храсти, открити пространства с единични дървета, култивирани земи с малки или големи групи дървета и др. Широко е разпространена до горната граница на горите. Птиците от по-северните популации са прелетни. За нашата страна обикновения мишелов е постоянна птица. Храни се предимно с дребни бозайници, влечуги, земноводни, едри насекоми и друга подобна по размери плячка. Гнезди високо по дърветата. Обикновеният мишелов се храни основно с дребни гризачи - мишки, полевки, лалугери, катерици и предимно болни и ранени птици. По-рядко лови малки зайчета, жаби, гущери и едри насекоми. Много често в покрайнините на обработваеми терени, където търси храната си, често покрай пътища и в близост до населени места.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица са потенциална хранителна територия за вида. Предвид не голямата им обща площ (563,25 дка), и същевременно малката вероятност от пълно усвояване на територията за инвестиционни предложения, въздействието върху тези хранителни местообитания ще е незначително.

Осояд (*Pernis apivorus*). Гнездещо-прелетен, широко разпространен в миналото вид. В началото на 80-те години на ХХ в. числеността е определена на 200–350 двойки. Често се среща в Източна Стара планина, Странджа, Източни Родопи; в равнините е по-рядък. В установените находища обитаваната горска територия е около 20-25000 km². При плътност 1 двойка на 50–100 km² числеността най-вероятно е 300–400 гнездещи двойки. Други оценки сочат 150–300 и дори 750–900 двойки. Тенденцията в динамиката на популацията през последните 40-45 години не е изяснена (*Източник: Червена книга на Р.България*). Предпочита високостъблени широколистни гори, но гнезди и в смесени и иглолистни гори до 1600–1700 m н. в. в близост до открити пространства. Многоброен

по време на миграция по Черноморското крайбрежие, особено в края на август и началото на септември.

Малко вероятно е, земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица да са потенциална хранителна територия за вида.

Черношипна ветрушка, керкенец (*Falco tinnunculus*). Широко разпространен в Евразия и Африка вид, но с ниска плътност на популацията. Само в най-северните райони на ареала си е прелетен, а в останалите му части, включително в България, може да бъде видян целогодишно. Предпочита открити местности и избягва гъсти и затворени гори. Често може да се види да лети над поляни, ниви и ливади. Ловува на земята и на открито, често задържайки се на едно място във въздуха с бързи трептения на крилете. Храни се основно с едри скакалци, мишки, гущери, жаби, млади птици, възрастни чучулиги, врабчета и други, които успее да изненада. Най-едрите животни които напада са невестулка, хомяк, кос и пъдпъдък. Гнезди най-често в изоставени гнезда на врани, свраки или други сравнително едри птици, понякога в градовете гнезди по високи сгради, като избира обикновено някои отвор в стена защитен от вятъра.

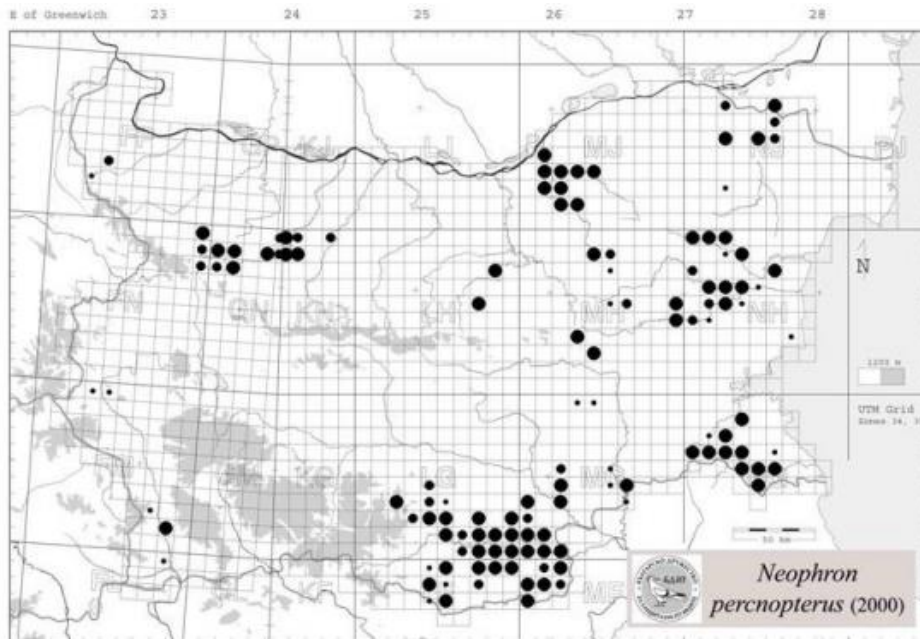
Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица са потенциална хранителна територия за вида. Предвид не голямата им обща площ (563,25 дка), и същевременно малката вероятност от пълно усвояване на територията за инвестиционни предложения, въздействието върху тези хранителни местообитания ще е незначително.

Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*). Постоянен, гнездещо-прелетен, преминаващ и зимуващ вид. След доказване на гнезденето му през 50-те години на миналия век, са регистрирани и нови находища. Оценките за числеността му в България нарастват от 50, 200–300, 250–400, 550–580 до 600–800, а според нас броят на гнездещите двойки е между 800 и 1000 в около 500 находища. Част от популацията зимува в южните предели на страната (*Източник: Червена книга на Р.България*). Обитава скали в проломи и ждрела на реки, отделни скални комплекси, каменни кариери с открити пространства около тях (орни земи, пасища), които птиците изпозват за ловуване. Обитава открити хълмисти терени в предпланините близо до дефилета, проломи и ждрела на реки.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Египетски лешояд (*Neophron percnopterus*). Обитава обширни открити територии в хълмисти, нископланински и равнинни местообитания с наличието на скали. Няма данни за срещането му в територията на Община Сунгурларе.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Разпространение на египетския лешояд в периода 1990-2000 г. (по Куртев и кол. 2008).

Източник: План за действие за опазването на египетския лешояд в България 2009 – 2018 г.

Черна каня (*Milvus migrans*). Гнездещо-прелетнен, преминаващ и отчасти зимуващ вид. В миналото е бил сравнително често срещан около реките Дунав, Марица и др., както и по Черноморието. За 1982 г. се съобщава численост от 100–500 двойки. През последните години популацията се изчислява на 130–170 двойки. През размножителния сезон е най-често по р. Дунав и притоците му, поречието на реките Марица, Тунджа и техните притоци, Сакар, Дервенски възвишения. По време на скитания и миграции е навсякъде из страната, но по-значима е миграцията по Черноморското крайбрежие (*Източник: Червена книга на Р.България*). Обитава равнинни и хълмисти райони на страната, без планинската зона над 1000 m н. в. Има предпочитание към места в близост до влажни зони, дори при засилен антропогенен натиск.

Малко вероятно е, земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица да са потенциална хранителна територия за вида.

Орел змияр (*Circaetus gallicus*). Гнездещо-прелетен и преминаващ, в миналото широко разпространен и често гнездящ в равнини и планини вид. За периода 1950-1980 г. се смята, че „се среща все по рядко“. Числеността му е оценена на 50–100 двойки, което вероятно е занижена оценка предвид откритите голям брой нови находища след 1990 г. Сега се среща основно в хълмистите и нископланински части на страната – Източните Родопи, Сакар, Дервентски възвишения, Странджа, Средна гора, Източна Стара планина, Предбалкана, Лудогорието. Единични двойки са регистрирани и в високите планини и равнините – Рила, Пирин, Западните гранични планини, Тракийската низина, Дунавската равнина. Числеността му се оценява на 300–360 двойки (*Източник: Червена книга на Р.България*). Обитава разредени широколистни и рядко иглолистни гори в близост до открити терени, пасища и ливади.

Малко вероятно е, земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица да са потенциална хранителна територия за вида.

Малък креслив орел (*Aquila pomarina*). Гнездещо-прелетен, преминаващ и отчасти зимуващ вид. В миналото е бил често срещан, но в периода 1950–1980 г. става все по-

рядък. Понастоящем близо 50% от популацията му (350–400 гнездещи двойки) е концентрирана в Източни Родопи, Сакар, Дервентските възвишения и Странджа, около 25% са концентрирани в Източна Стара планина и Източна Средна гора и около 15% са в Дунавската равнина и по крайбрежието на р. Дунав и островите. Останалите 10% се срещат по северните склонове на Родопите, Витоша и Същинска Средна гора. По време на есенната миграция образува големи концентрации в района на Бургаския залив (*Източник: Червена книга на Р.България*). Обитава запазени горски масиви от бук, дъб или смесени насаждения, стари полезащитни пояси и други горски площи, в близост до просторни тревни съобщества и край селскостопански земи, които птиците използват за ловуване.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

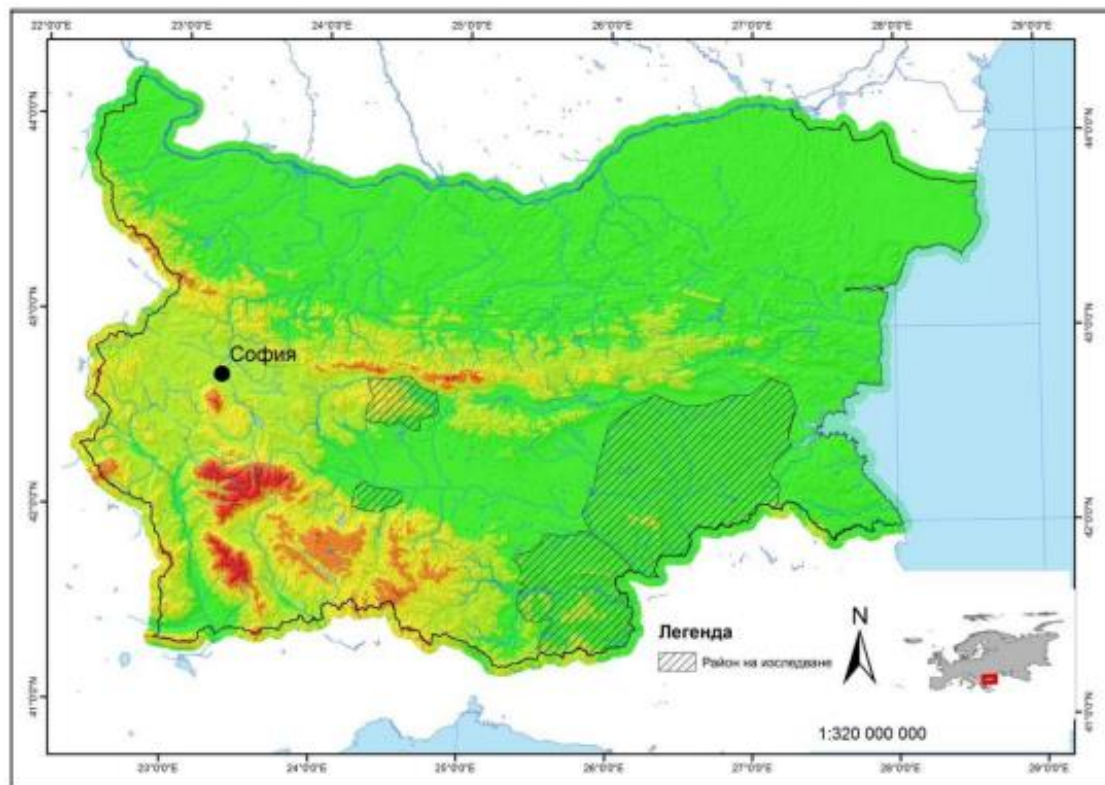
Скален орел (*Aquila chrysaetos*). Постоянен вид. В средата на миналия век е извънредно рядък и почти на изчезване. Няколко десетилетия по-късно популацията е оценена на 120 – 140 двойки. През последните 20 години числеността се стабилизира и е налице тенденция за леко покачване. Сега са картирани 70 сигурни и 54 твърде вероятни гнездови находища в цялата страна. Ако се вземат предвид и останалите 55 възможни гнездови находища от същото картиране, то видът вероятно наброява 120–150 двойки. Най-много (46,7%) са установени в Стара планина и Предбалкана, следват тези в Родопите (22,9%), Среднотунджанско поречие (6,6%), Средногорие и Краище, Рила и Пирин (по 4,9%), Дунавска равнина (4,1%), Осогово–Беласишка планинска група и Черноморско крайбрежие (по 2,5%) (*Източник: Червена книга на Р.България*). Местообитанията са от два типа: труднодостъпни скални комплекси (85%) и широколистни гори. Сигурните гнездови находища са от 200 до 2400 m н. в.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Кръстат /царски/ орел (*Aquila heliaca*). Кръстатият орел предпочита хълмисти райони, където гористи места или места с ивици или групи дървета се редуват с открити сухи пространства – пасища, селскостопански площи, пустеещи земи. За гнездене използва единични високи дървета, растящи отделно или сред ивици растителност покрай реки, в плитки долове, както и групи от дървета в края на гората или близо до поляни, често в непосредствена близост до селища, пътища и обработваеми площи. В миналото видът е гнездил и в овощни градини. Следва да се разграничава самото гнездово местообитание от ловните територии на вида, които в отделни случаи могат да бъдат на разстояние над 10 км от гнездото. В района на Източна Стара планина, Източните Родопи възрастните кръстати орли прелитат до 15 км от местата за гнездене до ловната територия (Г. Даскалова, И. Ангелов, лично съобщ.; Демерджиев, 2004). Както беше отбелязано, ловните територии включват терени с преобладаваща тревна или тревно-храстова растителност, често ниви със зърнени култури. Понастоящем всички известни сигурни гнездови находища са в райони, разположени между 51 и 1093 м н.в., но надморската височина на някои от местата с наблюдения, свидетелстващи за твърде вероятно гнездене, стига и до 1800 м. Видът има ясно изразено предпочитание към гнездене в дървесната растителност на заветни долове, които често са и единствените места с дървета по целия рид. Няколко тясно свързани помежду си особености в биологията на вида, поставят кръстатия орел в неблагоприятно положение в съвременните условия. Преди всичко това е високата му чувствителност към безпокойство през размножителния период. От една страна, орлите често гнездят в непосредствена близост до селища, пътища, ниви и други посещавани от хора места. В съчетание с друга важна особеност на вида – значителната степен на привързаност към гнездовата

територия, подобно въздействие лишава такава двойка от възможността да отгледа потомство през годината. Ниският размножителен потенциал на кръстатия орел (най-често само едно или две малки годишно), както и късната полова зрялост (от третата до петата година) допринасят за сегашния му неблагоприятен природозащитен статус. Към всичко посочено следва да се прибави и привързаността на някои двойки кръстати орли към лалугеровите колонии (като важен източник на храната им), а както е известно, лалугерът е световно застрашен вид с ясно изразена тенденция на съкращаване на ареала си. Неблагоприятно за птицата е още едно съчетание на нейните биологични особености със свързани с човека обстоятелства. От една страна, кръстатите орли предпочитат да устройват гнездата си до земеделски площи и пасища, привлечени от обилието на храна и спокойствието там в началото на гнездовия им сезон (началото на март). От друга страна обаче, точно в критичния период на мътене на яйцата (началото–средата на април) в тях настъпва чувствителна промяна – тези места стават много по-оживени от обработващите земята хора, паша на добитък, движение на машини, което често води до компрометиране на мътенето. Антропогенни фактори, които влияят върху влошаване и разрушаване на гнездовите местообитания: изсичане на единичните дървета в селскостопанските земи; изсичане на крайречните гори и дървета; планова сеч в горите и други горскостопански дейности; браконьерско изсичане на дървета с гнезда на кръстати орли; безпокойство; горски пожари и палежи. Антропогенни фактори, които влияят върху влошаване и разрушаване на ловните местообитания: залесяване на открити площи; намаляване на обилието на животните жертви; изграждане на фотоволтаични паркове. Антропогенни фактори, които водят до пряко унищожаване и преследване: целенасочено изстребване; браконьерски отстрел на птиците; вземане на яйца и малки от гнездата за забавление; ограбване на гнездата за незаконна търговия. Случайни фактори, които имат влияние: сблъскване с електропроводи; загиване от токов удар. Въздействие на социално икономически фактори от управляем характер: коренна промяна на земеползването; изграждане на ветроенергийни паркове; използване на отрови; използване на отрови и други химически препарати в земеделието; отравяне с оловни сачми (*източник на информацията: „План за действие за опазването на кръстатият орел (Aquila heliaca) в България 2013 – 2022 г. МОСВ“*).

Разпространение и райони от ключова значимост за кръстатия орел в България

Източник: „План за действие за опазването на кръстатият орел (*Aquila heliaca*) в България 2013 – 2022 г. МОСВ“

Няма данни за срещането на Кръстат /царски/ орел в територията на Община Сунгурларе. Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

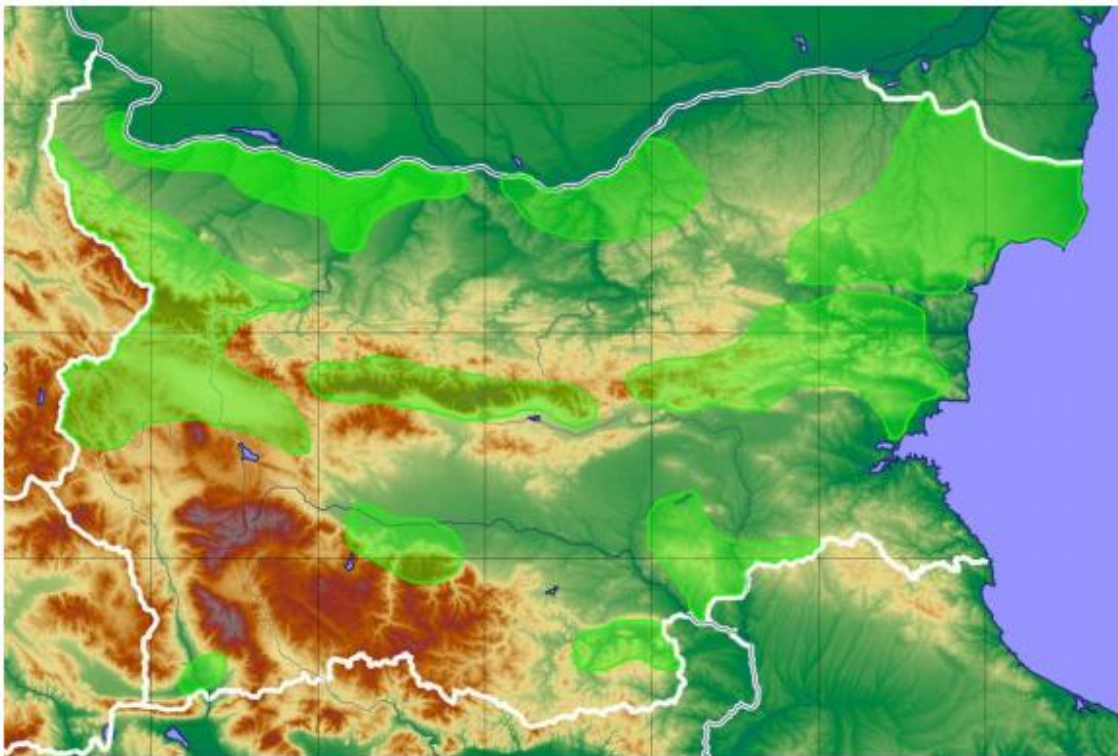
Ловен сокол (*Falco cherrug*). Обобщените данни за периода 2000-2009 г. (на базата на общо 275 наблюдения) сочат, че през размножителния период ловният сокол в България се среща в много ниска численост в изолирани находища в различни райони на страната. През последните години се наблюдава нарастващ, макар и слабо, брой на местата, където данните сочат най-малко за „твърде вероятно гнездене“ по скалата на Yeatman (1976). Същевременно, прави впечатление, че практически няма райони на бивши места на размножаване на вида, където той да не е отбелязван поне веднъж през периода след 2000 г, т.е., няма данни дори за локално изчезване на ловния сокол, от който и да е от предишните му гнездови райони. Видът е установен и в някои места, за които не е известно да се е срещал в миналото. Въпреки инцидентните срещи на ловни соколи през размножителния период у нас гнездовия статус на вида у нас остава неясен, поради факта че активно гнездо на вида не е открито през проведените 5-годишни проучвания (2006-2010 г.). Може да се отбележи, че настоящото състояние на ловния сокол в България все още е критично, като през периода 1985-2005 г. популацията му е намаляла с минимум 50% (Русков и кол., 2007), а към 2010 г. намалението е около 90%. През размножителния период ловният сокол обитава обширни открити територии в хълмисти, нископланински и равнинни местообитания с наличие на скали, но също долини, проломи, ждрела. Част от заеманите през гнездовия период места през втората половина на XX в. са разположени и във високопланински райони, включително над горната граница на гората (Централна Стара планина, Рила, Пирин). Последните известни обитавани гнезда (1997-2005 г.) са били разположени

между 1200 и 1300 м н.в. В миналото е гнездил често в заливни гори в близост до големи реки, но през последните десетилетия няма данни за използване на този тип местообитание. След 2005 г. местата с най-голяма вероятност за гнездене са в изолирани, изключително труднодостъпни места в близост до подходящи за ловуване открити територии, където соколите ловуват, отдалечавайки се понякога на повече от 10 км (НБОИ-БДЗП).

Ловните територии са открити пространства, влажни зони, нискостъблени гори, храсталаци по открити места с нисък тревостой и наличие на достатъчен брой дребни гризачи (особено полевки *Microtus* spp. и лалугери *Spermophilus cillellus*) или птици (обикновено с големина от скорец *Sturnus vulgaris* до яребица *Perdix perdix*). През зимата соколите се срещат в места с висока концентрация на различни видове птици, използвани за храна – крайбрежия и други влажни зони, населени места, складове и силози за зърно, където ловуват на полудиви гълъби *Columba livia f. domestica*. В редки случаи могат да бъдат наблюдавани да ловуват високо във въздуха (НБОИ-БДЗП) или над горски местообитания (Николов, Станчев, 2009). През последните две десетилетия на ХХ в. в Западна Стара планина видът е наблюдаван да ловува най-често ниско над терените – главно открити местности и по-рядко – гористи места. Реещи полети са наблюдавани вероятно за общ оглед на терена, след което птиците се спускат и започват да ловуват ниско над земята (Г. Стоянов, непубл. данни). *Източник на информацията: „План за действие за опазването на ловния сокол (Falco cherrug Gray, 1834) в България 2013 – 2022 г., МОСВ“.*

Няма данни за срещането на Ловен сокол в територията на Община Сунгурларе. Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

*Основни райони на наблюдение на ловния сокол през гнездовия период (2000-2011 г.)
(наблюдения на единични птици и двойки без установено сигурно гнездене)*

Източник: „План за действие за опазването на ловния сокол (Falco cherrug Gray, 1834) в България 2013 – 2022 г., МОСВ“.

Малък орел (*Hieraaetus pennatus*). Гнездещо-прелетен и преминаващ вид. В края на XIX в. е повсеместно разпространен, но не много често срещан. Постепенно числеността му намалява до около 100 гнездящи двойки. Сега е разпространен в цялата страна, но с ниска плътност – основно в Стара планина и Предбалкана, Средна гора, Източните Родопи, Странджа, Сакар, Добруджа и Лудогорието. По-многоброен е в Източна България. В Дунавската равнина и Тракийската низина е по-рядък. Гнездовата популация е между 150 и 200 двойки. Числеността е стабилна, вероятно с лек спад поради масовото изсичане на старите гори у нас през последните 10 години. По време на прелет е често срещан, особено по Черноморското крайбрежие (*Източник: Червена книга на Р.България*). Обитава стари широколистни гори в полупланинските и хълмисти райони до около 2000 m н. в. и ниските части на по-високите планини.

Малко вероятно е, земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица да са потенциална хранителна територия за вида.

Сокол орко (*Falco subbuteo*). Гнездещо-прелетен и преминаващ вид. Гнезди основно в Горнотракийската низина, Дунавската равнина, предпланинските райони в Стара планина, Рила, Пирин, Родопи, Влахина, Малешевска, а също и във високите полета на Западна България (Самоковско, Софийско). В много от тези райони е с отделни находища и ниска численост. Обитава крайречни хабитати, като често е свързан с колонии на бреговата лястовица (*Riparia riparia*). В Западна и Северна България често се придържа към населени места, където се изхранва със синантропни видове птици. Присъства в равнинните части, в редки, просветлени широколистни, смесени или иглолистни гори, в близост до открити пространства. В планините, отделни двойки са установени да гнездят до 1500–1700 m н. в. (*Източник: Червена книга на Р.България*). Използва стари гнезда на други птици – основно вранови.

Малко вероятно е, земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица да са потенциална хранителна територия за вида.

Ливаден блатар (*Circus pygargus*). Гнездещо-прелетен, преминаващ и зимуващ вид. До 1985 г. се среща в цялата страна по време на прелет, по-често по Черноморското крайбрежие; през зимата са отбелязвани единични птици. Сега гнезденето е доказано за редица райони от Западна България (включително Софийското поле), долината на Марица и Югоизточна България. Територии с най-висока гнездова плътност са Дервентските възвишения, районът на яз. „Малко Шарково“, Ямболското и Старозагорското поле. Числеността му за 1990 г. се оценява на не повече от 30–50 двойки; за 1997 г. – 30–60 двойки, а през 2004 г. – до 180–220 двойки. Според други оценки общата численост е 220–270 гнездещи двойки (*Източник: Червена книга на Р.България*). Видът обитава разнообразни влажни зони (включително влажни ливади, блата, торфища), към които проявява силно изразена привързаност. В България често гнезди в обработваеми площи, най-често засети с пшеница. Извън размножителния сезон връзката с влажните зони значително отслабва. Гнезди поединично или в разредени колонии. Мигрира поединично или по двойки, особено през есента, понякога формира малки ята с други ястребови птици при пресичане на големи водни площи.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Полски блатар (*Circus cyaneus*). Преминаващ, зимуващ и вероятно гнезещ вид. В миналото е съобщаван предимно за източните равнинни части на страната и Черноморското крайбрежие. Сега през размножителния период има наблюдения в Горнотракийската низина, Дунавската равнина и Добруджа. Размерът на гнездова популация в страната е от 0 до 6 двойки. Броят на зимуващите в България индивиди

през отделните години варира от няколко десетки до няколко стотици (*Източник: Червена книга на Р.България*). Обитава тревни съобщества, обработваеми земи, стоящи сладководни водоеми с постоянен или сезонен характер.

Малко вероятно е, земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица да са потенциални местообитания за вида. Предвид не голямата им обща площ (563,25 дка), и същевременно малката вероятност от пълно усвояване на територията за инвестиционни предложения, въздействието върху тези потенциални местообитания ще е незначително.

Късопръст ястреб (*Accipiter brevipes*). У нас се среща основно по поречията на големите реки Арда, Марица, Тунджа, Струма, Дунав, техните притоци и по Черноморието. Гнезди по дървета. Снася 2 – 5 яйца, има едно поколение годишно през периода май-юли. Храни се с дребни пойни птици (основно врабчета), мишевидни гризачи, гущери и насекоми. Обитава крайречни гори и групи дървета сред пасища и обработваеми земи.

Малко вероятно е, земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица да са потенциални местообитания за вида. Предвид не голямата им обща площ (563,25 дка), и същевременно малката вероятност от пълно усвояване на територията за инвестиционни предложения, въздействието върху тези потенциални местообитания ще е незначително.

Малък ястреб (*Accipiter nisus*). Постоянен и преминаващ вид. В миналото е бил широко разпространен и многоброен вид. Сега през гнездовия период се среща почти в цялата страна; с най-висока численост в планините и предпланините (Стара планина, Пирин, Славянка, Витоша) и Черноморското крайбрежие. По-рядък е в равнините и низините. Числеността на гнезещата популация в България нараства (*Източник: Червена книга на Р.България*). Обитава гори и крайнините им в равнините, предпланините и планините до алпийския пояс. През гнездовия период по-често в планините и в широколистните гори. Гнезди по единични високи дървета в открити места или по крайнини на гори. Предпочита изоставени гнезда на вранови птици.

Малко вероятно е, земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица да са потенциални местообитания за вида. Предвид не голямата им обща площ (563,25 дка), и същевременно малката вероятност от пълно усвояване на територията за инвестиционни предложения, въздействието върху тези потенциални местообитания ще е незначително.

Степен блатар (*Circus macrourus*). Сега е преминаващ и отчасти зимуващ, в миналото е гнездил в Добруджа, в околностите на Ихтиман и Пазарджик, както и при с. Дъбравино, Варненско. През територията на страната преминава южната граница на ареала му. През последните десетилетия е регистриран само по време на миграция. Подходящите местообитания, както и районите на миналото му разпространение напоследък са сравнително добре проучени в орнитологично отношение и резултатите сочат, че най-вероятно не гнезди на територията на страната (*Източник: Червена книга на Р.България*). Обитава открити местности, степи, ливади, заблатени понижения, често в близост до вода, напоследък установен в житни култури.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Тръстикова блатар (*Circus aeruginosus*). Гнездещо-прелетен, преминаващ и зимуващ. В миналото се е срещал често, но през втората половина на XX в. е все по-рядък. През периода 1950–1984 г. са установени общо 38 гнездови находища с 40–60 двойки

(предимно по острови на р. Дунав, блата, езера и устия на реки по Черноморското крайбрежие и влажни зони в Софийското поле и в Горнотракийската низина), от които 16 сигурни с 27 гнездещи двойки. Сега през размножителния сезон е установен в около 150 десеткилометрови УТМ квадрата (от които 54 със сигурно гнездене), разположени в ниските части от територията на страната (*Източник: Червена книга на Р.България*). Обитава блата, езера и устия на реки с гъста растителност от тръстика и папур. По време на миграции и зимуване обитава различни естествени и изкуствени влажни зони в ниските части на страната.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Вечерна ветрушка (*Falco vespertinus*). Гнездещо-прелетен и преминаващ вид. В края на XIX в. е известно само едно гнездово находище до Ямбол (Reiser, 1894). По-късно единични птици или двойки са установени и в Софийска, Ловешка, Разградска и Варненска област. През последните 25 години е установяван да гнезди при Дуранкулак, Шабла, Калиакра, Добруджа и в Дунавската ранина (основно Златията). Нови гнездови колонии са установени по долината на Арда и Светиилийски възвишения, където 1 – 4 двойки гнездят ежегодно през периода 1998 – 2004 г. Общата гнездова численост в страната се оценява на 150 – 250 двойки, според други оценки – 160 – 200 двойки. Посочените данни са явно завишени, тъй като през 2005 и 2006 г. при целенасочено търсене в цялата страната е намерена само една гнездеща двойка (Е. Тодоров – устно съобщ.) (*Източник: Червена книга на Р.България*). Обитава открити пространства край селскостопански площи, полезащитни пояси и други горски насаждения.

Няма данни за срещането на Вечерна ветрушка в територията на Община Сунгурларе. Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Орел рибар (*Pandion haliaetus*). Гнездещо-прелетен и преминаващ вид. В миналото са известни 31 находища от гнездовия период като общо в страната „са се задържали“ около 10–20 двойки. Сега се среща в ограничен и непостоянен брой находища. Има данни за 3 случая за сигурно (яз. „Ивайловград“, яз. „Пясъчник“, рибарници „Алеко Константиново“) и 5 – за твърде вероятно гнездене (при с. Хаджидимово, микроязовир при с. Брезово, Пловдивско, яз. „Асеновци“, Сливенско, яз. „Тича“ и о-в Белене. Общата численост на вида в страната се оценява на 3–6] и 10 гнездещи двойки (*Източник: Червена книга на Р.България*). Обитава разнообразни естествени и изкуствени влажни зони със стоящи или течащи води. Основно изискване към местообитанието е наличие на значителни хранителни ресурси (предимно риба) в съчетание с подходящи места за гнездене (стари дървета в заливни гори, стълбове на далекопроводи и др.). При търсене на храна се отдалечава до 10–20 km.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Черен лешояд (*Aegypius monachus*). Постоянен и скитащ вид. Гнездене е установено през XIX в.: през 1865 и 1866 г. - 3 гнезда и през 1877 г. - 1 гнездо. За 1985 г. се предполага гнездене на 1-2 двойки. Последното известно находище на размножаваща двойка е от 1993 г., когато е открито гнездо, а през 1994 г. двойката не го обитава. Към 2006 г. се предполага епизодично гнездене на не повече от 2 двойки. Птиците, които се наблюдават в България, гнездят в Гърция и посещават страната при търсене на храна. В резултат на природозащитните дейности и редовните подхранвания, в района на Бяла река и в резерват „Вълчи дол“ периодично се наблюдават постоянни групи от 6-8 индивида [ОБД-Зелени Балкани, НБОИ-БДЗП], Най-голямата група хранещи се черни

лешояди (42 индивида) е регистрирана на площадка на до с. Пелевун през 2000 г. [Орнитологична база данни, Зелени Балкани, Пловдив] (*Източник: Червена книга на Р.България*). Обитава долини на големи реки или язовири с храстови или тревни съобщества, най-характерни в Източните Родопи.

Няма данни за срещането на Черен лешояд в територията на Община Сунгурларе. Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Белоглав лешояд (*Gyps fulvus*). Постоянен, в миналото многоброен вид по скалисти места. Изчезва около средата на XX в., след 1970 г. се възвръща в Източните Родопи по р. Арда между Кърджали и Маджарово: 1 гнездеща двойка през 1978 г., до 1985 г. 1–4 гнездещи двойки [НБОИ-БДЗП], през 2005 г. 36 гнездещи двойки. Скита в Южна България и мигрира по Черноморието (3–5 птици) и Софийското поле (*Източник: Червена книга на Р.България*). Обитава скалисти райони в долините на големи реки, често при наличие на вълци.

Няма данни за срещането на Белоглав лешояд в територията на Община Сунгурларе. Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Белошипа ветрушка (*Falco naumanni*). Гнездещо-прелетен и преминаващ вид. В миналото с многобройни колонии, предимно в селища в Южна България. Към 1960 г. числеността рязко намалява, повечето от колониите изчезват. След 1985 г. гнезди главно в Родопите, долината на р. Русенски Лом, Източния Балкан, Сакар и Югозападна България. През 2005 г. вероятно са се наблюдавали само единични двойки, няма известни гнезда. Мигрира в неизвестна численост над цялата страна, след 2000 г. – предимно по Черноморието, възможно и в Източна България (*Източник: Червена книга на Р.България*). Обитава скали и земни стени във вътрешността на страната, в миналото – и в населени места и крайречни стари дървета.

Няма данни за срещането на Белошипа ветрушка в територията на Община Сунгурларе. Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Голям креслив орел (*Aquila clanga*). Преминаващ, зимуващ и вероятно гнездещ вид. В миналото сведения за единични гнезда без доказано размножаване има за гара Синдел, Кричим, селата Ярлово, Бухово, Елешница и Чурек, Софийско и Рила. Прелита по Черноморското крайбрежие, Пирин и Славянка, зимува в Камчийския лонгоз. След 1985 г. през гнездовия период е регистриран по Черноморското крайбрежие, Странджа (възможно гнездене през 1989 г.), Тракийската низина, Добруджа, Източните Родопи и Сакар, без доказателства за размножаване. В района на възможно гнездене през 1989 г. намерен мъртъв млад индивиди. Мигрира редовно по Черноморието (Калиакра, Балчик, Албена, р. Камчия, Слънчев бряг, Атанасовско езеро, р. Ропотамо), при Котленска планина, Бяла река в Източните Родопи и др. Зимува около Шабленското и Дуранкулашкото езеро, р. Ропотамо, яз. „Овчарица“ и др. (*Източник: Червена книга на Р.България*). Обитава влажни зони с концентрации на водолюбиви птици и високи дървета наоколо, заливни и други широколистни гори, брегове на водоеми, открити югоизточни склонове с възходящи въздушни течения по миграционния път.

Няма данни за срещането на Голям креслив орел в територията на Община Сунгурларе. Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Сокол скитник (*Falco peregrinus*). Постоянен вид. Гнездещите във височинната зона птици (над 1000 m н. в.), извършват вертикални миграции. В средата на XX в. е извънредно рядък. По-късно е установен да гнезди в отделни изолирани скалисти райони на страната в численост не повече от 10 двойки. Не е регистриран по време на размножаване в редица подходящи райони на Североизточна България. За периода 1970–1991 г. числеността му е 20–25 гнездящи двойки; други източници посочват 30–60, 160–200 и 80–130 двойки. Броят на гнездящите двойки се увеличава от 90-те години на XX в. до 2007 г. Сега числеността му възлиза на около 200 гнездящи двойки, с тенденция към увеличение. (*Източник: Червена книга на Р.България*). Обитава скалисти райони – проломи, единични отвесни скали; много рядко в населени места. Рядък или напълно отсъства по време на гнездене в алпийската зона.

Малко вероятно е, земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица да са потенциална хранителна територия за вида.

Разред Жеравоподобни (Gruiformes)

Ливаден дърдавец (*Crex crex*). Гнездещо-прелетен и преминаващ вид. В края на 19 в. е относително рядък (Пазарджишко и Софийско). Към средата на миналия век е чест по влажни ливади около блатата, но по-късно отново е определен като застрашен. В исторически план има 3 флукуации на числеността във връзка с изсичането на горите, водещо до появата на подходящи местообитания. Последвалото интензифициране на земеделието предизвиква драстично спадане на числеността. Сега има мозаечно разпространение предимно в Западна България. По значимите находища се намират в Софийско – около 850 токуващи мъжки, Западна Стара планина и Централен Балкан – 1500, Понор планина – 120, по линията Трън-Брезник до границата – 250. Сравнително малоброен е по Дунавското и Черноморското крайбрежие, Добруджа и Източни Родопи. Общата численост в страната е между 4000 и 6000 двойки (*Източник: Червена книга на Р.България*). Обитава влажни и мезофитни тревни съобщества с доминиране на *Poa pratensis*, *Alopecurus pratensis*, *Gallium aparine* и др., между 500 и 1800 m н. в., но е установен и на 2500 m н. в.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Лиска (*Fulica atra*). Широко разпространен вид. В България се среща през цялата година. По време на миграционния период ята от лиски могат да се срещнат край всички водоеми в страната. Зимува главно по крайбрежието на Черно море, а през размножителния период предпочита блатистите местности край река Дунав и морето. Птиците, които зимуват край бреговете на Черно море пристигат от по-северни от нас страни през октомври и остават до февруари.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Зеленоножка (*Gallinula chloropus*). Обитава разнообразни влажни зони, както в равнини, така и в предпланини. При миграции се среща поединично в равнинни водоеми.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Сив жерав (*Grus grus*). Сега е преминаващ и рядко зимуващ вид, който към края на XIX в. е гнездил по Дунавското крайбрежие и в блата във вътрешността. До първата половина на XX в. в гнездовия сезон е наблюдаван из цялата страна – Плевенско,

Добричко, Варненско, Бургаско, Софийско, в Родопите, край Пловдив и др. Последните гнездови находища са бившето Баташко блато и Шабленското езеро, където е мътил до 1950 г. През пролетния прелет е регистриран в Софийско, Добричко, Пернишко, Силистренско, Хасковско, Кърджалийско, Бургаско, Варненско, Плевенско, Дуранкулашкото езеро. По време на есенната миграция през 1979–1983 г. между 10 август и 30 октомври в района на Бургаския залив са преминавали средно 1800 птици (макс. численост 4181 индивида през 1979 г.). Есенен прелет на ято от 20 индивида е регистриран през 1993 г. край Плевен. През последните години е почти изчезнал като есенен мигрант (Т. Мичев – лично съобщ.). Зимувал е редовно в Пазарджишко и отчасти в Пловдивско. Числеността му е неизвестна. През 1887 г. са наблюдавани ята от по 150 индивида, през 1956 г. – от 35–200 птици. Към началото на ХХ в. са гнездили около 30 двойки. Вероятно нередовно зимуват до 15 индивида (*Източник: Червена книга на Р.България*). Обитава обширни равнини в близост до водоеми, блатата в предпланини и планини, ливади, мочурища. По време на прелет – по ливади, угари, ниви, оризища, речни разливи, горски поляни и др. Консервативен относно местата за стационаране при прелет.

Няма данни за срещането на Сив жерав в територията на Община Сунгурларе. Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Разред Кокшоноподобни (Galliformes)

Лещарка (*Bonasa bonasia*). Предпочита ниските области на планините с гъсти дървета, много храсти, къпинаци и трънки. Предпочита иглолистните борови гори, но също така може да се срещне и в широколистните дъбови. Чувства се най-добре в слънчеви и влажни местности с течаща вода в близост, като например някой горски поток.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Разред Дъждосвирицоподобни (Charadriiformes)

Речен дъждосвирец (*Charadrius dubius*). Гнездящо-прелетен, преминаващ и зимуващ вид. Среща се край водоеми в ниските части на страната. В Северна България се среща по реките Вит, Осъм и Искър, и покрай язовири и рибарници. Размножава се по брега на р. Дунав и по повечето островите. Обитава реки, потоци, постоянни сладководни езера, блатата и водоеми, чакълести брегове, пясъчни коси, острови, дюни, градски райони, райони за съхраняване на отпадъчни води, хвостохранилища, канали, дренажни канали и др.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Речна чайка (*Larus ridibundus*). Гнездещо-прелетен и зимуващ вид. В миналото речната чайка е мътила в Свищовското блато. Епизодични гнездови находища е имало в Атанасовското езеро и при с. Черноморец, Бургаско. През 1963 г. в Гарванското блато е установена гнездова колония от 120 двойки. През втората половина на ХХ в. гнезди само в ПП „Персина“ и в ез. Сребърна, където е имало многобройна колония – 300–500 двойки, през 2001–2003 г. – 5–40 двойки. И в двете гнездови находища числеността варира силно през годините. Гнездовата популация в страната се оценява на 500–700, 250–350, 180–250, но напоследък не превишава 300 двойки. По време на миграции и зимуване е една от най-често срещаните и многобройни видове чайки в ниските части на страната (*Източник: Червена книга на Р.България*). Обитава блатата и езера с обилна

водна растителност; вън от размножителния период – рибарници, язовири, канали, сметища.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Речна рибарка (*Sterna hirundo*). Обитава разнообразни сладководни, бракични и свръхсолени естествени и изкуствени влажни зони.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Горски бекас (*Scolopax rusticola*). Обитава бореални гори и гори в умерената зона. Гнезди в разнообразни горски местообитания – широколистни (букови, дъбови), смесени и иглолистни гори от около 400 (Странджа) до 1800 m н. в. По-често се среща в планинските смърчови, смърчово-бялоборови и мурови гори.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Разред Совонодобни (Strigiformes)

Бухал (*Bubo bubo*). Постоянен вид. До средата на XX в. твърде чест в равнини и планини до 1700 m н. в. До 90-те години на XX в. е разпространен до 1400 m н. в. с обща численост 120–150 гнездещи двойки. Най-често в места със 100–300 m н. в., по-често в карстовия пояс на Предбалкана. Числеността е определяна на 120–150, 100–150, 125, 600–700 и 420–490 гнездещи двойки (*Източник: Червена книга на Р.България*). Обитава слабо посещавани от човека труднодостъпни места, главно в скални масиви и сипеи, пещери, крайнини на гори, разредени стари гори, често в речни долини, близо до реката.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Разред Козодоенподобни (Caprimulgiformes)

Козодой (*Caprimulgus europaeus*). Обитава широколистни гори, главно от дъб (*Quercus* sp.) и келяв габър (*Carpinus orientalis*). Води изключително скрит начин на живот.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Разред Синявицоподобни (Coraciiformes)

Земеродното рибарче (*Alcedo atthis*) обитава брегове на реки и стоящи води с подходящи за гнездене брегове.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Синявица (*Coracias garrulus*). Гнездещо-прелетен и преминаващ вид. В миналото е често срещан в равнини и по-рядко в хълмисти райони и предпланини до около 800–1000 m н. в. Сега гнезди по поречието на р. Дунав и притоците ѝ, Лудогорието, Добруджа, Югоизточна България, на много малко места в Западна България, предимно по долината на р. Струма в общо около 270 УТМ квадрата. Най-многобройна е по поречието на р. Дунав. Общата численост в страната е между 3000 и 4000 двойки, между 2500 и 5500 гнездещи двойки (*Източник: Червена книга на Р.България*). Обитава равнинни и хълмисти терени с единични стари дървета, оврази, суходолия, земни и льосови стени.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Обикновеният пчелояд (*Merops apiaster*) се среща в ниските и хълмистите райони на цялата страна. По-многоброен е в Дунавската равнина, Добруджа и Тракийската низина. Обитава открити глинести и песъчливи места, отвесни речни брегове в близост до пасища и обработваеми земи. Пчелоядите гнездят в дупки. Предпочитат по-мека почва (лъос), в която могат да изкопаят тунели дълги повече от метър. При липса на подходящи условия (отвесни стени) могат да изкопаят дупка и в някой полегат склон (диги например). Тунелът завършва с гнездова камера.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Разред Кълвачоподобни (Piciformes)

Черният кълвач (*Dryocopus martius*) е вид, който обитава стари планински букови гори, смесени и иглолистни гори, по-рядко нископланински и равнинни гори.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Средният пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*) обитава стари широколистни гори, алувиални и много влажни гори, гори сред открити пространства, паркове и градини от лесопарков тип.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Сирийският пъстър кълвач (*Dendrocopos syriacus*) е може би най-широко разпространеният вид кълвач. Среща се в равнини, хълмисти райони и ниски части на планини до около 900 м н.в, а в отделни селища е наблюдаван и при 1250 м н.в. Неговите местообитания са селища, широколистни гори, паркове, овощни градини, крайпътни насаждения, единични дървета и др. Толерантен е по отношение на човешкото присъствие.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Сив кълвач (*Picus canus*). Обитава първични букови и дъбови гори до 1000-1200 m н. в., лонгози. Вторично – крайречни и други гори със стари дървета, градски паркове, овощни градини. Извън гнездовия период се среща до горната граница на горите.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Разред Врабчоподобни (Passeriformes)

Горската чучулига (*Lullula arborea*) обитава смесени и широколистни гори с открити части и малки поляни и сухолюбиви храсталаци. Придържа се към границата на гората с откритите пространства.

Малко вероятно е, земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица да са потенциални местообитания за вида. Предвид не голямата им обща площ (563,25 дка), и същевременно малката вероятност от пълно усвояване на територията за инвестиционни предложения, въздействието върху тези потенциални местообитания ще е незначително.

Червеногърбата сврачка (*Lanius collurio*) е масов вид, обитаващ открити места с храстова растителност и редки групи дървета. Гнездата си прави ниско по храстите и дърветата.

Твърде вероятно е, земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица да са местообитания за вида. Предвид не голямата им обща площ (563,25 дка), и същевременно малката вероятност от пълно усвояване на територията за инвестиционни предложения, въздействието върху тези местообитания ще е незначително.

Черночелата сврачка (*Lanius minor*) обитава открити пространства и пасища с редки дървета или неголеми изкуствени насаждения в тях, естествени гори, тополови насаждения край реките, крайнини на гори, граничещи с открити пространства.

Твърде вероятно е, земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица да са местообитания за вида. Предвид не голямата им обща площ (563,25 дка), и същевременно малката вероятност от пълно усвояване на територията за инвестиционни предложения, въздействието върху тези местообитания ще е незначително.

Градинската овесарка (*Emberiza hortulana*) обитава разнообразни биотопи, открити територии с храсти и силно разреждени групи дървета, крайнини на гори, малки обработваеми полета със синури и храсти между тях.

Твърде вероятно е, земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица да са местообитания за вида. Предвид не голямата им обща площ (563,25 дка), и същевременно малката вероятност от пълно усвояване на територията за инвестиционни предложения, въздействието върху тези местообитания ще е незначително.

Ястребогушото коприварче (*Sylvia nisoria*) обитава храсталаци и гори в близост до реки и водоеми. Среща се в места със сухолюбива растителност, формирана от келяв габър (*Carpinus orientalis*), червена хвойна (*Juniperus oxycedrus*) и др.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Полубеловрата мухоловка (*Ficedula semitorquata*). Обитава главно стари, предимно естествени широколистни гори, съставени от полски ясен (*Fraxinus oxycarpa*), дъб (*Quercus* spp.), бук (*Fagus silvatica*, *Fagus orientalis*) и др. Сравнително по-рядко стари овощни градини, дървесни плантации, градски паркове и градини. Находищата са от морското равнище до 800 m н. в., по-рядко до 1500 m н. в.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Червеногуша мухоловка (*Ficedula parva*). Обитава главно стари букови гори с естествена структура и 600–1550 m н. в. В Странджа гнезди във вековна гора от благун.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Брегова лястовица (*Riparia riparia*). Живее и ловува най-често на ята, в покрайнините на богати на дребни летящи насекоми сладководни водоеми, като реки и блата. Храни се предимно с летящи насекоми, комари, мушици, водни кончета, които улавя много ловко по време на полет.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Разред Гмурецоподобни (Podicipediformes)

Малък гмурец (*Tachybaptus ruficollis*). Гнездещо-прелетен, преминаващ и зимуващ. В миналото е повсеместно разпространен край блата, реки и вирове, макар и не много често мътец с 50 гнездови находища от Северозападна България, край р. Дунав, Черноморието, в района около София, поречията на Струма и Марица. През 80-те години на XX в. числеността е оценена на 200 – 300 гнездещи двойки. На базата на проведени проучвания (1981 – 1986 г.) се предполага обща численост до 1 500 гнездещи двойки. Напоследък тя се оценява на 3 000 – 3 500 или 800 – 1 900 гнездещи двойки. Числеността на зимуващата в страната популация възлиза средно на 635 индивида с максимум 881 през 2000 г. Основните концентрации са в незамръзващите големи водоеми на Южна България – комплекс Марица-Изток, баластриери по р. Марица и Тунджа и Черноморското крайбрежие (*Източник: Червена книга на Р.България*). Обитава сладководни рибовъдни стопанства, езера и микроязовири с открита водна повърхност и растителност.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Голям гмурец (*Podiceps cristatus*). Гнездещо-прелетен, преминаващ и зимуващ вид. В края на XIX в. гнезди навсякъде в страната, след което настъпва депресия и през първата половина на XX в. обитава само Дунавското и Черноморското крайбрежие. След 60-те години увеличава своята численост като заселва водоеми и във вътрешността на страната с общо около 30 гнездови находища. Сега мъти по Дунавското и Черноморско крайбрежие, Дунавската равнина, Софийското поле, долините на Марица и Тунджа с обща численост 800–1000, 400–600 гнездещи двойки. Зимната численост е многократно по-висока, особено в Черноморските влажни зони и незамръзващите водоеми на Южна България. Среднозимната численост за периода 1977–1996 г. е 2192 индивида. През 1980 г. по Черноморското крайбрежие и влажните зони около него е отчетена рекордна численост от 12 031 птици (*Източник: Червена книга на Р.България*). Обитава сладководни водоеми, рибарници и микроязовири. Предпочита водоеми, пръстеновидно обрасли с широка, но не много гъста ивица от папур или тръстика; през зимата – големи сладководни езера, язовири, лагуни и плитки морски заливи.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Черноврат гмурец (*Podiceps nigricollis*). През гнездовия период предпочита обширни сладководни езера, рибарници с големи отделни басейни, богато обрасли с растителност, върху която строи гнездата си. През зимата е близо до морския бряг и в крайбрежните езера, по-рядко в големи, незамръзващи сладководни басейни, язовири и др.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Разред Пеликаноподобни (Pelecaniformes)

Розов пеликан (*Pelecanus onocrotalus*). Сега е преминаващ и отчасти зимуващ; в миналото и гнездещ в две колонии – в Стралджанското блато (до 30-те години на XX в.) и Мандренското езеро (до около средата на XX в.). След 1985 г. са регистрирани два

опита за гнездене в колонията на къдроглавите пеликани в езерото Сребърна, последният от които успешен. По време на миграцията се среща предимно по Черноморското крайбрежие, и по-рядко във вътрешността на страната. В района на Бургаския залив между 10 август и 30 октомври са установени средно 15 000 и максимално 20 000 мигриращи птици, като през последните години съществува тенденция към увеличение до 23 000 индивида. През зимата най-голям брой е установен в Бургаските езера (Мандренското езеро – 69 индивида през януари 1988 г. и Вая – 20 индивида през януари 2000 г.) (Източник: Червена книга на Р.България). Образува големи гнездови колонии в обширни и труднодостъпни тръстикови масиви в езера и делти на реки; мигрира на ята до около 4 000 птици. Храни се изключително с риба.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Къдроглав пеликан (*Pelecanus crispus*). Обитава сладководни езера и блата, язовири и микроязовири, рибарници и рибовъдни стопанства; по време на миграции и зимуване – предимно крайбрежни бракични водоеми и назамръзващи язовири във вътрешността на страната.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Голям корморан (*Phalacrocorax carbo*). В България гнезди колониално, основно по дървета, но също така и по метални конструкции на електропреносната мрежа. Колониите са локализирани основно по дунавските острови, в близост до големи реки, езера, язовири и морето. При миграции и зимуване се среща в разнообразни влажни зони.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Малък корморан (*Phalacrocorax pygmeus*). Обитава заливни островни гори в поречието на Дунав и Марица, големи тръстикови масиви в крайдунавски и крайморски езера.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Разред Гъскоподобни (*Anseriformes*)

Звънарка (*Viscephala clangula*). Водоплаващ вид, който се придържа в близост до сладководни басейни, езера и големи реки. Приема предимно животинска храна, дребни безгръбначни. Когато се храни се гмурка на дълбочина около 4 m.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Кафявоглава потапница (*Aythya ferina*). У нас се среща предимно по Черноморието и поречието на р. Дунав. Изолирани находища има и във вътрешността на страната. Гнезди на земята, сред тръстиката в близост до вода.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Белоока потапница (*Aythya nyroca*). Обитава предимно по-плитки рибарници, блата и микроязовири с мозаечно разположена растителност или големи тръстикови масиви с малки водни огледала и канали, с полегати брегове и тинести плитчини и хидрофитна

растителност. По време на миграции – разнообразни влажни зони. При зимуване – езера, язовири и малки морски заливи по Черноморското крайбрежие.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Качулата потапница (*Aythya fuligula*). Обитава сладководни езера, блата или бавно течащи реки, гъсто обрасли с водна растителност. Често срещана е в делтите на големи реки. За гнездене избира обширни езера или други водоеми. Гнездото си построява винаги в непосредствена близост до водата, често пъти на малки островчета или купчини стара тръстика.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Червеноклюна потапница (*Netta rufina*). Обитава водоеми с гъста растителност. При миграции и зимуване се среща на малки ята по морски крайбрежия.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Зеленоглава патица (*Anas platyrhynchos*). Широко разпространена в цялата страна, но без високите части на планините. По-често срещана около големите влажни зони покрай реките Дунав, Гунджа, Марица и Черноморското крайбрежие. Обитава най-разнообразни по тип и размер водоеми, включително в градски паркове и градини (напр. Южния парк в София). Гнездото е на земята.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Поен лебед (*Cygnus cygnus*). Преминаващ и зимуващ основно около големите водоеми по Черноморското крайбрежие: Южното – (средно 68 и максимално 444) и Северното – (средно 138 и максимално 554). Във вътрешността на страната е по-малоброен; максималната установена численост за страната е 1107 индивида през 1997 г. Най-големи концентрации са установени около Мандренското езеро – над 1000 птици. Общата зимуваща популация се оценява на около 500 индивида (*Източник: Червена книга на Р.България*). Обитава крайбрежни бракични или солени езера, морски плитчини, орни земи, пасища.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Ням лебед (*Cygnus olor*). Гнездещ, мигриращ и зимуващ вид. Гнезди по р. Дунав и Черноморието. Изолирани находища има във вътрешността на страната. Двойките у нас се оценяват на 12–36, което отбелязва ръст в сравнение с популацията към 1985 г. (5–20 двойки). Сигурно гнездене е установено в над 25 UTM (10 x 10 км) квадрата, но с ниска плътност – от една до няколко двойки във всяко находище. През зимата се среща основно по Черноморието, където през периода 1997–2001 г. са зимували от 193 до 4039 птици със средна численост 1377 индивида (*Източник: Червена книга на Р.България*). Обитава постоянни сладководни, бракични или солени езера, блата и водоеми, крайбрежни сладководни, бракични или солени лагуни, шелфовата зона на Черноморието.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Голяма белочела гъска (*Anser albifrons*). Широко разпространена и с висока численост в Европа, Азия и Северна Америка, среща се и в България. Типична прелетна птица. Гнезди в открити местности в тундрата в близост до морски бряг или влажна зона. По време на зимуване се храни в обработваеми земи и други тревни площи, а ношува в блата, езера, язовири, по-рядко в реки и крайбрежни морски води.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Сива гъска (*Anser anser*). Гнездещ, мигриращ и зимуващ вид. В миналото сивата гъска е мътила предимно в по-големите блата по р. Дунав и езерата по Черноморското крайбрежие, като числеността на популацията не е надвишавала 25 двойки. Сега продължава да гнезди нередовно в известните находища. Гнездовата популация варира между 5 и 25 двойки, а според по-нови оценки – 20–30 двойки. През последните 10 години има тенденция към понижение на числеността. По време на миграция по-големи струпвания са регистрирани по р. Дунав. За периода 1977–1996 г. средната численост на зимуващите птици в страната е 793 (минимална 8, максимална 1532). По-голямата част от тях зимуват по р. Дунав, като от основно значение е ез. Сребърна (максимум 1000 птици през 1978 г.). След 1997 г. се наблюдава спадане на средната численост на зимуващите птици (*Източник: Червена книга на Р.България*). Обитава езера и блата с обширни тръстикови масиви и добра хранителна база. На о-в Персин гнезди и в наводнени върбови гори, където прекарва и времето за линееене.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Зимно бърне (*Anas crecca*). Гнезди в цяла Европа (включително България) и Азия. Зимува в Африка, южните части на Азия. Обитава гъсто обрасли крайбрежни участъци. Храни се със смесена храна. Извършва сезонни миграции.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Малък нирец (*Mergus albellus*). Живее на малки групи, с изключение на периода на мътене. Социален вид е и може да живее в група и с други видове патици. Храни се предимно с животинска храна, дребни безгръбначни, риби до 6 cm дължина, водни насекоми, много малък дял от диетата и заема растителната храна. Обикновено търси храна в плитки води, денем. По време на хранене се гмурка до около 30 m дълбочина и прекарва под водата средно 15 секунди, рядко половин минута. Гнезди край езера, заобиколени от гори.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Среден нирец (*Mergus serrator*). Обитава езера, реки, морски и океански крайбрежия. Като цяло предпочита соленоводните басейни.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Фиш (*Anas penelope*). Фишът гнезди поединично или на малки групи в плитки сладководни езера, блата и лагуни с единични дървета или редки гори наоколо. Гнездото е във вид на плитка ямичка на сухо място върху земята, близо до водата, добре скрито в храсти или гъста тревна растителност.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Шилоопашата патица (*Anas acuta*). Шилоопашатата патица се среща навсякъде, където има водни басейни и открити пространства за гнездене. Отдава предпочитание на езера, блата и язовири. В България е сравнително често срещан вид.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

Клопач (*Anas clypeata*). Гнезди в близост до водата, под прикритието на храсти или висока трева. В България е сравнително често срещан вид. Предпочита открити местности и делтите на големи реки.

Разред Гмуркачоподобни (Gaviiformes)

Черногуш гмуркач (*Gavia arctica*). Обитава основно морски крайбрежия, рядко по-големи вътрешни водоеми.

Земеделските земи с допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица не са местообитания за този вид.

5.2.2 Описание и анализ на въздействието на плана върху целостта на защитената зона с оглед на нейната структура, функции и природозащитни цели (загуба на местообитания, фрагментация, обезпокояване на видове, нарушаване на видовия състав, химически, хидроложки и геоложки промени и др.) както по време на изпълнението, така и при действието на ОУПО.

Земеделските земи с новообособен режим за допустима промяна на предназначението в землищата на с. Садово и с. Дъбовица заемат общо 563,25 дка (434,98 дка в земл. на с. Садово и 128,27 дка в земл. на с. Дъбовица). Това представлява **засягане на 0,06%** от площта на 33 „Котленска планина“ (BG0002029).

С цел предпазливост на анализа, процентното изчисление е направено при прогноза за преотреждане в максимална степен (100 %) на териториите с допустима промяна на предназначението.

При сценарий за максимално усвояване на тази територия от инвестиционни предложения, в защитената зона ще има промяна в баланса на територията по отношение на хабитатен клас N15 – „Други обработваеми земи“ (*Other arable land*), тъй като се засягат само обработваеми земи (ниви).

Съгласно стандартния формуляр, хабитатен клас N15 – „Други обработваеми земи“ (*Other arable land*) е представен със 7,0 % в рамките на защитената зона. Изчислено, спрямо общата площ на зоната, това са 69 509,8 дка. Засягането на този клас земно покритие е **0,8%** от общата му площ в защитената зона. Хабитатният клас представлява идентично местообитание на птици по класификацията на Директива 2009/147/ЕО.

Зингстра и др. (2009) дават следното тълкуване на фрагментацията на местообитанието: “Местообитанието е фрагментирано, ако в рамките на единна свързана територия покрита с местообитанието има линейни инфраструктури (с изключение на пътищата без настилка и с изключение на вече съществуващи пътища) или огради, или застрояване прекъсващо връзките между различните части на местообитанието. Това важи и за случаите, когато бариерите се намират на границата на два физически

кадастрални парцела, които обаче опазват едно и също местообитание, с изключение на съществуващи към датата на научно предлагане на зоната (заварено положение) пътища от републиканската пътна мрежа или друга трайна обществена инфраструктура.” Предвид горното определение, прилагането на ОУПО няма да предизвика фрагментация на защитената зона.

Няма да има фрагментация на популации и местообитания на видове, представляващи предмет на опазване в защитените зони.

Не се очаква обезпокояване на видове, в резултат от изпълнението на ОУПО.

Не се очаква промяна на видовия състав, в резултат от изпълнението на ОУПО.

Не се очакват химически, хидроложки и геоложки промени, в резултат от изпълнението на ОУПО.

6 Предложения за смекчаващи мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно отстраняване на неблагоприятните въздействия от осъществяване на ОУП на община Мъглиж върху защитените зони от Националната екологична мрежа и определяне на степента на въздействие върху предмета на опазване на защитените зони в резултат на прилагането на предложените смекчаващи мерки.

6.1 Общи мерки, отнасящи се към нормативно изисквания се превантивен контрол:

Мярка 6.1.1. Преди реализирането на всяко бъдещо, отделно инвестиционно предложение (в съответствие с устройствената схема на ОУПО), да се преминава процедура по реда на ЗБР. Инвестиционни предложения, планове, програми или проекти, за които се изисква оценка на степента на въздействие с предмета и целите на опазване на защитените зони, по реда на ЗБР, да се одобряват само след произнасяне със съответния административен акт за съгласуване от компетентните органи по околна среда и при съобразяване на препоръките от извършените оценки, както и с условията на съответния административен акт.

6.2 Конкретни мерки, предвидени за включване в окончателния проект на ОУПО, целящи намаляване и предотвратяване на неблагоприятните въздействия върху елементите на защитена зона за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна „Ришки Проход” (BG0000149).

Мярка 6.2.1. От окончателния проект на ОУПО да бъде изключена възможността за промяна на предназначението на земеделската земя в имоти с номера 36004.0.178, 36004.0.218 и 36004.0.238 в землището на с. Камчия. Имотите да запазят съществуващия си статут, съгласно КВС.

Цели на предложената мярка:

Намаляване на отрицателното въздействие върху природно местообитание 6210 *Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (*Festuco-Brometalia*) (*важни местообитания на орхидеи).

Намаляване на отрицателното въздействие върху картирани потенциални местообитания на целевите видове Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*), Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*) и Пъстър пор (*Vormela peregusna*).

Мярка 6.2.2. От окончателния проект на ОУПО да бъде изключена възможността за промяна на предназначението на земеделската земя в имоти с номера 36004.12.4, 36004.12.5, 36004.12.6, 36004.12.7 и 36004.12.8 в землището на с. Камчия. Имотите да запазят съществуващия си статут, съгласно КВС.

Цели на предложената мярка:

Намаляване на отрицателното въздействие върху картирано ефективно заето местообитание на целевия вид Европейски лалугер (*Spermophilus citellus*) и намаляване на отрицателното въздействие върху картирани потенциални местообитания на целевия вид Пъстър пор (*Vormela peregusna*).

7 Разглеждане на алтернативни решения и оценка на тяхното въздействие върху защитените зони, включително нулева алтернатива

7.1 Нулева алтернатива.

Нулевата алтернатива представлява неизпълнение на ОУПО. В този случай, териториите ще запазят съществуващото си в момента състояние. Голяма част от тях са с вече изградени и съществуващи елементи.

Една от основните цели на ОУПО е да контролира процесите на по-нататъшна урбанизация на територията с цел запазване целостта и стабилността на природната ѝ среда с инструментите на устройственото планиране. ОУПО има за задача да създаде необходимите условия за балансирано и устойчиво развитие на урбанизираните и извън урбанизираните територии, чрез поддържане на екологичното равновесие и опазване на околната среда.

С неприлагането на ОУПО ще се запази текущото състояние на небалансираност в териториално-устройствените процеси в общината, като това би могло да бъде свързано с отрицателни въздействия върху отделни територии в защитените зони.

7.2 Алтернатива по местоположение на устройствените елементи.

Разработен е алтернативен вариант на ОУПО, според който, в границите на защитена зона за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна „Луда Камчия” (BG0000139) се проектира вилна зона на площ от 0,261 ха.

Тази алтернатива не е предпочетена от възложителя и изцяло е отпаднала от разглеждане.

8 Картен материал с визуализация на елементите на ОУПО спрямо защитените зони.

Картният материал е представен, като приложения към доклада.

9 Заключение за вида и степента на отрицателно въздействие, съобразно критериите по чл. 22 от Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони.

9.1 Пълна характеристика на плана: териториален обхват, обем, мащаб и други спецификации на плана, връзки на плана със защитените зони (ключови разстояния) и т.н.

Тези данни са разработени подробно в предходните точки от доклада.

9.2 Характеристика на други планове, програми и инвестиционни предложения, съществуващи и/или в процес на разработване или одобряване, които в съчетание с оценявания план могат да окажат неблагоприятно въздействие върху защитените зони

В раздел 2 на настоящия доклад е представена характеристика на известните планове, програми, проекти и инвестиционни предложения в границите на Община Сунгурларе, които засягат защитените зони.

В по-голямата си част, устройствените елементи от ОУП на Община Сунгурларе се припокриват с вече одобрени и съществуващи инвестиционни предложения и изградени обекти. Описват се съществуващи урбанизирани територии, населени места и инфраструктурни обекти.

9.3 Характеристики на защитените зони – предмет и цели на опазване, наличие на приоритетни типове природни местообитания и видове, фактори, допринасящи за природозащитната стойност на зоната, специфична значимост и/или уязвимост, елементи на защитената зона, чувствителни към промени, природозащитно състояние (благоприятно или не)

Подробна характеристика на защитените зони е направена в раздел 4 от настоящия доклад.

9.4 Област на въздействие

- а) Типове природни местообитания – предмет на опазване на защитените зони, в областта на въздействие на плана – площ, местоположение, приоритетност, уязвимост, състояние

Подробна характеристика е направена в раздел 5 от настоящия доклад.

- б) Местообитания и популации, на видовете – предмет на опазване в защитените зони, в областта на въздействие на плана

Подробна характеристика е направена в раздел 5 от настоящия доклад.

9.5 Степен на въздействие върху типове природни местообитания – предмет на опазване в защитените зони, в областта на въздействие на плана

Подробна характеристика е направена в раздел 5 на настоящия доклад.

9.6 Степен на въздействие върху местообитания и популации на видовете – предмет на опазване на защитените зони, в областта на въздействие на плана

Направена е подробна характеристика в раздел 5 на настоящия доклад.

ОУПО няма да предизвика отрицателни въздействия по отношение на видове и техни популации, представляващи предмет на опазване в защитените зони.

9.7 Въздействия върху природозащитните цели и целостта на защитените зони

В предходните точки от доклада е направен подробен анализ на очаканото въздействие.

ОУП на Община Сунгурларе няма да повлияе и промени целостта на защитените зони от Националната екологична мрежа. Предвидените дейности няма да бъдат в противоречие с целите на опазване на защитените зони.

ОУП на Община Сунгурларе няма да предизвика фрагментация на защитените зони. Няма да бъде предизвикана фрагментация на природни местообитания, популации и местообитания на видове, представляващи предмет на опазване в защитените зони. След изпълнение на плана, елементите, характеризиращи структурата на защитените зони, ще останат непроменени.

В резултат от прилагането на ОУП на Община Сунгурларе, няма да бъде повлияно природозащитното състояние на природните местообитания, на местообитанията и на популациите на видовете, представляващи предмет на опазване в защитените зони, предвид определенията на § 1, т. 1 и 2 от Допълнителната разпоредба на *Закона за биологичното разнообразие*.

Прилагането на ОУПО няма да доведе до обезпокояване на видове, представляващи предмет на опазване в защитените зони.

Прилагането на ОУПО няма да доведе до промяна на видовия състав в защитените зони.

Прилагането на ОУПО няма да доведе до химически, хидроложки и геоложки промени в защитените зони.

Крайното заключение от настоящия доклад за оценка на степента на въздействие е, че прилагането на ОУП на Община Сунгурларе няма да доведе до увреждане на предмета на опазване в защитените зони от Националната екологична мрежа и няма да доведе до настъпване на значително отрицателно въздействие върху елементите, характеризиращи защитените зони.

9.8 Възможни смекчаващи и/или възстановителни мерки.

Смекчаващи мерки са предложени в раздел 6 на настоящия доклад.

9.9 Наличие на алтернативни решения и свързаните с тях възможности за промени на ОУПО

Алтернативни решения са разгледани в раздел 7 на настоящия доклад

9.10 Наличие на причини от първостепенен обществен интерес за реализиране на инвестиционното предложение или съображения, във връзка с човешкото здраве, обществената сигурност или благоприятни въздействия върху околната среда

Такива причини не са на лице.

9.11 Предложени компенсаторни мерки

Не е необходимо предлагането на компенсиращи мерки, тъй като елементите на ОУПО няма да предизвикат трайно значително отрицателно въздействие.

10 Наличие на обстоятелства по чл. 33 Закона за биологичното разнообразие (ЗБР), включително доказателства за това и предложение за конкретни компенсиращи мерки по чл. 34 от ЗБР - когато заключението по т. 9 е, че предметът на опазване на двете защитени зони ще бъде значително увреден от реализирането и експлоатацията на инвестиционното предложение и че не е налице друго алтернативно решение

Не са на лице обстоятелства по чл. 33 от ЗБР.

11 Информация за използваните методи на изследване, включително времетраене и период на полеви проучвания, методи за прогноза и оценка на въздействието, източници на информация, трудности при събиране на необходимата информация

11.1 По компонент флора

При подготовката на настоящия доклад могат да се разграничат две фази на работа – камерална и теренна.

Камерална фаза

По време на камералната работа е проучена публикуваната информация разглеждаща флористичното и растително разнообразие в границите на общината, която е обобщена и предоставена на възложителя на по-ранен етап.

Също така, е анализиран подготвения предварителен проект на ОУП на Община Сунгурларе, във връзка с локализацията на различните типове устройствени структури и зони, терени със самостоятелен устройствен режим и територии с общо предназначение. Набелязани бяха подходящи маршрути за достигане до отделните обекти, с цел максимално покриване на засегнатата територия.

Като част от камералната фаза ще се определят и събранните при теренните проучвания растения. Определянето на висшите растения (без мъховете) следва Делипавлов и Чешмеджиев (2003). Местообитанията от Директива 92/43/ЕЕС (1992) са определени в съответствие с Interpretation Manual of European Habitats (2007), Кавръкова и др. (2009) и Закона за биологичното разнообразие (2007).

Изготвянето на настоящия доклад и обобщаването на теренните данни са крайния етап на тази фаза.

Теренни проучвания

Теренните проучвания са проведени по време на оптимума на развитие на храстовите, тревните и горските съобщества в района на изследване. С помощта на изготвената карта на предварителния проект на ОУП на Община Сунгурларе, както и на GPS (Garmix eTrex), местата, в които се предвижда антропогенно въздействие са локализирани. След обхождане на засегнатата територия е направен кратък списък на разпространените висши растения, като основен акцент е отделен на консервационно значимите видове. Фитоценотично описание се извършва по метода на Браун-Бланке (Braun-Blanquet 1965, Westhoff et van der Maarel 1973), което прилага седем-степенна скала за оценка на фитоценотично разпространение:

- r – видът е представен от единичен индивид;
- + – видът е рядък с ниско обилие и покритие до 5%;
- 1 – обилно но с покритие по-малко от 5%;
- 2 – видът е с обилие и покритие от 5 до 25%;

- 3 – видът е с обилие и покритие от 25 до 50%;
- 4-видът е с обилие и покритие от 50 до 75%;
- 5 – видът е с обилие и покритие от 75 до 100%.

Пробните площадки се поставят в хомогенни и представителни за растителните съобщества участъци. В европейската фитоценология липсва общоприето стандартизиране на размера на пробните площадки в зависимост от растителността, която се изследва (Dengler et al. 2009). Приема се, че размерът на пробната площадка, трябва да е “минималната територия за проявление на растителното съобщество” (minimal area), т.е. най-малката територия, в която се срещат всички видове разпространени в него или поне 90 % от тях.

Размерът на пробните площадки е стандартизиран според Chytrý et Otýpková (2003), като за тревните съобщества е 16 м².

В случаите когато има ясен доминиращ вид в съобществото той също е посочен. Специално внимание е отделено на оценката на антропогенното въздействие, което е оценявано в зависимост от навлизането на рудерални видове, замърсеността с битови отпадъци, отдалечеността от селища, сметища и др.

Снемани са, също така, и GPS координати и снимки за повечето устройствени зони, които се предвижда да бъдат създадени.

Взети са предвид и резултатите относно природните местообитания и видове картирани по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ за защитените зони.

При теренните проучвания на природно местообитание 6210 *Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (*Festuco-Brometalia*) (*важни местообитания на орхидеи) е проучено и разпространението на орхидеи в границите на картираните полигони. Проучванията не показаха наличието на орхидеи към момента, в който полигоните бяха посетени на терен. Въпреки това екологията и физиологичните характеристики на орхидеите в страната показват определена цикличност на развитие през различните вегетационни сезони. Поради това при разглеждането на въздействието на проекта на ОУПО върху полигоните на местообитанието в ЗЗ, същото е разглеждано, като приоритетно, поради което навсякъде в текста след кода на местообитанието е поставен знак „*“.

11.2 По компонент фауна

За изготвяне на настоящия доклад са извършени теренни наблюдения, обхващащи района на Община Сунгурларе, през светлата и тъмната част на денонощието. Използвани са някои утвърдени от Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие методики, публикувани на интернет-страницата на Изпълнителната агенция по околна среда.

За птици е използван стационарен метод на наблюдение от една точка в продължение на 2 часа.

При проучванията на фауната в района са използвани и данните от следните литературни източници: Бигон и др. (1989а,б), Ботев и Пешев (1985), Бешков и Нанев (2002), Костадинова (1997, 2002), Нанкинов (2000), Нанкинов и др. (1997), Наумов и Станчев (2004), Петров (1990), Симеонов и Мичев (1991), Симеонов и др. (1990), Костадинова и Михайлов (2002).

11.3 Използвана литература

- Бондев, И. 1991. Растителност на България. Карта в М 1:600 000 с обяснителен текст. Университетско издателство “Св. Климент Охридски”, София.
- Бондев, И. 1997. Геоботанично райониране. – В: Йорданова, М. & Дончев, Д. (ред.), География на България, стр. 283-305. Академично издателство “Проф. М. Дринов”, София.
- Ботев, Б., Ц. Пешев (ред.). 1985, 2012 г. Червена книга на Република България. Т.2: Животни. София. БАН
- Бешков, В., К. Нанев. 2002. Земноводни и влечуги в България. Изд. Pensoft;Българско дружество за защита на птиците – база данни - [www. bspb.org](http://www.bspb.org).
- Големански, В. и др. (ред.). 2015. Червена книга на Република България, том 2 – животни, БАН и МОСВ, София;
- Груев, Б., Б. Кузманов. 1994. Обща биогеография. Университетско издателство “Св. Кл.Охридски”, София, 498с.
- Делипавлов, Д. & Чешмеджиев, И. (ред.). 2003. Определител на растенията в България. Академично издателство на Аграрния У-т, Пловдив.
- Закон за биологичното разнообразие. 2007. Държавен вестник бр. 94/16.11.2007, стр. 2-44.
- Закон за лечебните растения. 2000. ДВ бр. 29/07.04.2000 г., 9-21, изм. ДВ бр. 65/2006.
- Иванов, Б. 2011. Фауна на България, Aves, Част III, т. 30, София, Академично издателство „Проф. Марин Дринов”;
- Йорданов, Д. (ред.). 1966. Флора на Народна Република България, т. 6. Академично издателство “Проф. М. Дринов”, София.
- Йорданов, Д., Денчев, С., Николов, Н. 1974. Нови хорологични данни за няколко вида висши растения. – Известия на Ботаническият факултет, 25: 211-215.
- Кавръкова, В., Димова, Д. Димитров, М., Цонев, Р., Белев, Т., & Раковска. Р. (ред.). 2009. Ръководство за определяне на местообитанията от европейска значимост в България. Второ преработено и допълнено издание. София, Световен фонд за дивата природа, Дунавско-Карпатска програма и федерация “Зелени Балкани”.
- Карапеткова М., К. Александрова-Колеманова, М. Живков. 1993. Сладководните риби на България.
- Карапеткова, М., М. Живков.1993. Рибите в България. Изд. “Гей-Либрис”,София.
- Костадинова, И. 1997. Орнитологично важни места в България – БДЗП, Природозащитна поредица, кн. 1, София, 176 с.
- Костадинова, И. 2002. Опазването на места – един от ключовите подходи в опазването на биоразнообразието. В: Наръчник за НАТУРА 2000 в България, БДЗП, Природозащитна поредица, кн. 5. Костадинова И., Михайлов, М. (съст.). БДЗП, София.
- Костадинова, И. М. Граматиков. 2000. Природозащитна поредица на БДЗП – книга № 11 - Орнитологично важни места в България и Натура 2000.
- Костадинова, И., М. Граматиков. (ред.). 2007. Орнитологично важните места в България. Второ допълнено издание. Българско дружество за защита на птиците – Природозащитна поредица, БДЗП, София.
- Костадинова, И., М. Михайлов. (съст.). 2002. Природозащитна поредица на БДЗП № 3. БДЗП. София.
- Матеева, И., П. Янков. 2013. Характер на миграцията на 42 вида птици от българската орнитофауна според нивото на съвременните познания. Доклад;
- Нанкинов, Д., С. Симеонов, Т. Мичев, Б. Иванов.1997. Фауна на България, Aves, Част 2, т. 26, София, Академично издателство „Проф. Марин Дринов”и Издателство —Пенсофт;

- Наумов, Б., М. Станчев. 2004. Земноводни и влечуги в България и Балканския полуостров. Електронно издание на Българското херпетологично дружество; Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие, Том 1, 515-547.
- Петров, Б. и кол. 2010. Финален доклад по задание за „Теренно наблюдение на прилепите - находища и численост, съгласно утвърдените схеми за мониторинг" - 2010 г.“, Природонаучен музей, БАН. Национална система за мониторинг на биологичното разнообразие, ИАОС;
- Петров, Б., С. Горанов, В. Желязкова, Н. Тошкова, С. Стойчева, С. Делева, 2015. Финален доклад по договор „Теренно наблюдение на прилепи съгласно схемата за мониторинг към Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие“, Природонаучен музей, БАН за Национална система за мониторинг на биологичното разнообразие, ИАОС;
- Пешев, Ц., Д. Пешев, В. Попов. 2004. Фауна на България, Mammalia, т. 27, София, Академично издателство „Проф. Марин Дринов“;
- Симеонов, С., Т. Мичев, Д. Нанкинов. 1990. Фауна на България. Том 20, Изд. на БАН, София.
- Симеонов С., Т. Мичев. 1991. Птиците на Балканския полуостров, изд. „Петър Берон“, София;
- Стойчев 2007.- В: П. Янков (отг.ред.) 2007. Атлас на гнездящите птици в България, Българско дружество за защита на птиците, природозащитна поредица, книга 10, София, БДЗП;
- Стойчев С., Д. Демерджиев, Ц. Петров. 2012. План за действие за опазването на кръстатият орел (*Aquila heliaca*) в България. МОСВ, София, 71 стр.
- Куртев, М., И. Ангелов, П. Янков, 2008. План за действие за опазването на египетския лешояд в България, БДЗП, София, 76 стр.
- Янков, П., Г. Стоянов, Д. Рагъов. 2013. План за действие за опазването на ловния сокол (*Falco cherrug* Gray, 1834) в България, МОСВ, София, 91 с.
- Bern Convention. 1979. Convention on the Conservation of European Wildlife and Natural Habitats. Appendix I. <http://conventions.coe.int/Treaty/FR/Treaties/Html/104-1.htm>
- Braun-Blanquet, J. 1965. Plant Sociology. The Study of Plant Communities. Hafner Publishing Company. New York and London.
- Chytrý, M., Otýpková, Z. 2003. Plot sizes used for phytosociological sampling of European vegetation. – *Journal of Vegetation Science*, 14: 563-570.
- CITES Secretariat, editor. 2010. The CITES appendices [Internet; cited 2010 Oct 24]. Available from <http://www.cites.org/eng/app/index.shtml>.
- Dengler, J., Löbel, S. & Dolnik, Ch. 2009. Species depends on plot size – a problem for vegetation classification and how it can be solved. – *Journal of Vegetation Science*., 20: 754-766.
- Directive 92/43/EEC. 1992. Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora. – OJ L 206, 22.7.1992. pp. 7-50.
- Interpretation Manual of European habitats. 2007. EUR27. Europea Commission, DG Environment, Brussels.
- Petrova, A. 2006. Atlas of Bulgarian endemic plants. Gea-Libris Publishing House, Sofia.
- Petrova, A., Vladimirov, V. (eds). 2009. Red List of Bulgarian vascular plants. – *Phytologia Balcanica*, 15: 63–94.
- Petrova, A., Vladimirov, V. 2010. Balkan endemics in the Bulgarian flora. – *Phytologia Balcanica*, 16: 293–311.

- Westhoff, V. & van der Maarel, E. 1973. The Braun-Blanquet approach. In: Whittaker, R. H. (ed.) Ordination and classification of plant communities, pp. 617-737. W. Junk, The Hague, NL.
- Vassilev, K., Dajič, Z., Cušterevska, R., Bergmeier, E., Apostolova, I. 2012. Balkan Dry Grasslands Database. – In: Dengler, J., Oldeland, J., Jansen, F., Chytrý, M., Ewald, J., Finckh, M., Glöckler, F., Lopez-Gonzalez, G., Peet, R.K., Schaminée, J.H.J. (Eds.) Vegetation databases for the 21st century. – Biodiversity & Ecology 4: 330–330. Biocentre Klein Flottbek and Botanical Garden, Hamburg.
- Бисерков, В. /гл.ред./ 2011. Червена книга на Република България. Том 3. Природни местообитания (<http://e-ecodb.bas.bg/rdb/bg/>).
- Делипавлов, Д. & Чешмеджиев, И. (ред.). 2003. Определител на растенията в България. Академично издателство на Аграрния У-т, Пловдив.
- Кавръкова, В., Димова, Д. Димитров, М., Цонев, Р., Белев, Т., & Раковска. Р. (ред.). 2009. Ръководство за определяне на местообитанията от европейска значимост в България. Второ преработено и допълнено издание. София, Световен фонд за дивата природа, Дунавско-Карпатска програма и федерация „Зелени Балкани”.
- Кожухаров, С. (ред.). 1992. Определител на висшите растения в България. Наука и изкуство, София.

При разработване на материала са използвани и следните документи: Инструкция за оценка на защитени зони по чл. 7 ал. 3 във връзка с чл. 6 ал. 1 т. 3 и 4 от Закона за биологичното разнообразие, включващи местообитания на видове птици; Стандартни формуляри за набиране на данни за защитените зони, изд. МОСВ; Заповеди за обявяване на защитените зони, изд. МОСВ; Резултати от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I”, МОСВ – НСЗП.

Използвани са следните веб-базирани източници на информация:
ГИС на МРРБ 2007 - 2016, вкл ортофото изображения и КВС.

- 12 Документи по чл. 9, ал. 2 и 3 от Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони.**